

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԼՐԱՑՈՒՄ

«ՖԻՆՔԱ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն Փակ բաժնետիրական ընկերություն¹

Թողարկողի ֆիրմային անվանումը

Վիակ բաժնետիրական ընկերություն

Կազմակերպարավական ձևը

ՀՀ, 0023, ք.Երևան, Ագաթանգեղոս Վ. 2ա

Հեռ՝ (+374 12) 55 55 55

Էլ. Փոստ՝ info@finca.am

Ինտերնետային կայք՝ www.finca.am

«Դայմենշն» ՓԲԸ

Գլխավոր տեղաբաշխողի անվանումը

Վիակ բաժնետիրական ընկերություն²

Կազմակերպարավական ձևը

ՀՀ, ք. Երևան, 0019, Բաղրամյան 2, 27/1 ոչ բնակելի տարածք

Հեռ՝ +374 10 545670

Էլ.-փոստ՝ info@dimension.am

Ինտերնետային կայք՝ www.dimension.am

**ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ
ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ
ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:**

Երևան 2025

¹ Այսուհետ «ՖԻՆՔԱ» ՓԲԸ տերմինը կօգտագործվի նաև որպես Թողարկող և/կամ Կազմակերպություն:

² Այսուհետ «Դայմենշն» Վիակ բաժնետիրական ընկերություն տերմինը կօգտագործվի նաև որպես Տեղաբաշխող:

Արժեթղթերի դասը՝	Անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը՝	Ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով
Արժեկտրոնային եկամտաբերություն՝	
Շրջանառության ժամկետը՝	
Տեղաբաշխման ձևը՝	ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի թողարկման արժույթը՝	
Արժեթղթերի անվանական արժեքը (արժույթը)՝	50,000 (հիսուն հազար) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի ընդհանուր անվանական արժեքը՝	մինչև 1,738,000,000 (մեկ միլիարդ յոթ հարյուր երեսունույթ միլիոն) ՀՀ դրամ, ընդ որում յուրաքանչյուր թողարկման պահի (տրանշի) դրությամբ թողարկված պարտատոմսերի ընդհանուր անվանական արժեքը չպետք է գերազանցի Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

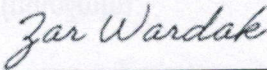
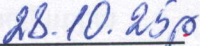
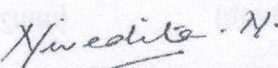
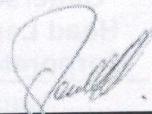
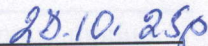
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ	4
ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ.....	7
1.1 Տեղեկատվություն թողարկողի և նրա գործունեության վերաբերյալ.....	8
1.2 Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը.....	14
1.3 Թողարկողի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները	21
1.4 Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձ.....	23
1.5 Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և բաժնետերերը	24
1.6 Թողարկողի թողարկած արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկություններ.....	26
1.7 Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ հիմնական տվյալները	27
1.8 Արժեթղթերի տեղաբաշխման գործընթացի համառոտ նկարագիրը	28
1.9 Այլ էական տեղեկություններ.....	29
1.10 Թողարկողի ամփոփ ֆինանսական տվյալները.....	29
ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	31
2.1. Ռիսկային գործոններ	31
2.2 Հիմնական տեղեկատվություն.....	33
2.3 Տեղեկատվություն առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ.....	33
2.4 Առաջարկի ժամկետները և պայմանները	40
ԲԱԺԻՆ 3. ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	42
3.2 Ռիսկային գործոններ	42
3.3 Տեղեկատվություն թողարկողի մասին	50
3.4 Բիզնեսի նկարագիրը.....	53
3.5. Հիմնական միջոցները.....	57
3.7 Շահույթի կանխատեսումը	58
3.9. Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամները և գործունեությունը	59
3.10 Կառավարման մարմինների գործունեությունը	71
ԲԱԺԻՆ 4: ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ.....	73
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը	73
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: Թողարկման Վերջնական Պայմաններ.....	74
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3: Ֆինանսական հաշվետվություններ	83

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ծրագրային ազդագրի բովանդակությունը»:

We, the undersigned persons, certify that we have made all reasonable efforts to verify the accuracy and completeness of the information contained in the shelf prospectus. Accordingly, we certify that to the best of our knowledge, the information contained in the shelf prospectus is accurate and complete, and does not contain any omissions that may distort the content of the program prospectus

Ստորագրող անձինք՝
Signatories

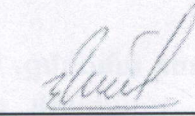
Զարլաշտ Վարդակ Zarlash Wardak (անուն, ազգանուն)	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի նախագահ FINCA UCO CJSC Board Chair (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	 (ամսաթիվ)
Նիվեդիտա Նիտյանանդ Nivedita Nityanand (անուն, ազգանուն)	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ FINCA UCO CJSC Board Member (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	 (ամսաթիվ)
Աննի Փեթրոյան Մալհամի Annie Petroyan Malhami (անուն, ազգանուն)	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ FINCA UCO CJSC Board Member (պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Տեուտա Կոտորի-Կրասնիկի Teuta Kotori-Krasniqi (անուն, ազգանուն)	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի անդամ FINCA UCO CJSC Board Member (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	 (ամսաթիվ)

Գևորգ Տեր-Հովհաննիսյան
Gevorg Ter-Hovhannisyan

(անուն, ազգանուն)

«ՖԻՆԲԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ
Խորհրդի անդամ
FINCA UCO CJSC
Board Member

(պաշտոն)

(ստորագրություն)

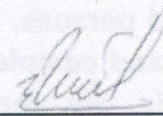
28.10.25թ
(ամսաթիվ)

Գևորգ Տեր-Հովհաննիսյան
Gevorg Ter-Hovhannisyan

(անուն, ազգանուն)

Գլխավոր Տնօրենի
Ժամանակավոր
պաշտոնակատար
Acting Chief Executive
Officer

(պաշտոն)

(ստորագրություն)

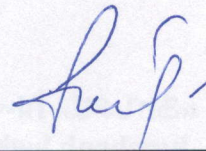
28.10.25թ
(ամսաթիվ)

Անուշ
Պետրոսյան
Anush Petrosyan

(անուն,
ազգանուն)

Գլխավոր
Ֆինանսական
տնօրեն/Գլխավոր
հաշվապահ
Chief Financial
Officer, Chief
Accountant

(պաշտոն)

(ստորագրություն)

28.10.25թ
(ամսաթիվ)

Վարդան Հարոյան
Vardan Haroyan

(անուն, ազգանուն)

Գլխավոր
կոմերցիոն տնօրեն
Chief Commercial
Officer

(պաշտոն)

(ստորագրություն)

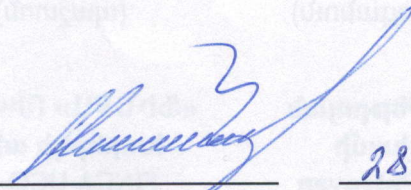
(ամսաթիվ)

Սուրեն
Մարգարյան
Souren Margaryan

(անուն, ազգանուն)

Գլխավոր
գործառնական
տնօրեն
Chief Operational
Officer

(պաշտոն)

(ստորագրություն)

28.10.25թ
(ամսաթիվ)

Հարություն Չադրյան
Harutyun Chadryan

(անուն, ազգանուն)

Իրավաբանական
վարչության
ղեկավար
General Counsel,
Head Legal Officer,
Corporate Secretary

(պաշտոն)

(ստորագրություն)

(ամսաթիվ)

Գայանե
Արզումանյան
Gayane
Arzumanyan

(անուն, ազգանուն)

«Դայմենշն» ՓԲԸ
Գլխավոր տնօրենի
Ժամանակավոր
պաշտոնակատար
Acting Chief Executive
Officer

(պաշտոն)

(ստորագրություն)

28.10.25թ
(ամսաթիվ)

Ստորագրությունների իսկությունը հաստատում եմ՝

Գևորգ Տեր-
Հովհաննիսյան
Gevorg Ter-
Hovhannisyan

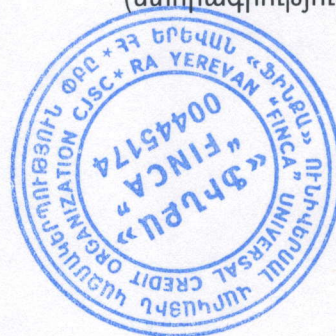
(անուն, ազգանուն)

Գլխավոր Տնօրենի
Ժամանակավոր
պաշտոնակատար
Acting Chief
Executive Officer

(պաշտոն)

(ստորագրություն)

28.10.25թ
(ամսաթիվ)

Կ.Տ.

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

ԾԱՆՈՅՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

**ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ (ԱՅՍՈՒՀԵՏ՝
ԹՈՂԱՐԿՈՂ ԿԱՄ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ) ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ
(ԱՅՍՈՒՀԵՏ՝ ԱԶԴԱԳՐԻ) ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:**
**ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:**

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում
պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ
թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական
պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ազդագրի մյուս
մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ազդագիրը և Ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը
էլեկտրոնային տարբերակով Թողարկողի և/կամ «Դայմենշն» ՓԲԸ (այսուհետ՝ **Տեղաբաշխող**)
ինտերնետային կայքերում www.finca.am, www.dimension.am:

2022 – 2024 թվականների դրությամբ ներկայացված բոլոր ֆինանսական տվյալների
աղբյուրն են հանդիսանում Ընկերության աուդիտ արված տարեկան ֆինանսական
հաշվետվությունները:

Տեղաբաշխողն առաջնորդվում է բացառապես Թողարկողի կողմից ներկայացված
տեղեկատվությամբ, այդ թվում՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների
հիման վրա: Տեղաբաշխողի կողմից չի իրականացվել Թողարկողի վերաբերյալ Ազդագրում
ներկայացված տեղեկությունների իսկության և/կամ ճշմարտացիության ստուգմանն ուղղված
լրացուցիչ գործողություն: Ազդագրի բոլոր բաժինները, մասնավորապես՝ Բիզնեսի համառոտ
նկարագրությունը, Թողարկողի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի
փոփոխության միտումները, Թողարկողի ամփոփ ֆինանսական տվյալները, շահույթի
կանխատեսումը և այլն, շարադրել է Թողարկողը, Տեղաբաշխողը տրամադրել է ըստ
անհրաժեշտության զուտ տեխնիկական աջակցություն:

Սույն ազդագրում ներկայացված տեղեկատվությունը, բացառությամբ անկախ աուդիտորի
կողմից աուդիտի ենթարկված տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, չի ենթարկվել
աուդիտորական ստուգման: Ինչպես նաև, ներկայացված տվյալների համար աղբյուր չեն
հանդիսացել երրորդ կողմերից ստացված խորհրդատվությունը և/կամ տեղեկատվությունը:

1.1 Տեղեկատվություն Թողարկողի և նրա գործունեության վերաբերյալ

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ փակ բաժնետիրական ընկերություն

ռուսերեն՝ «ФИНКА» УНИВЕРСАЛЬНАЯ КРЕДИТНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ Закрытое Акционерное Общество.

անգլերեն՝ “FINCA” UNIVERSAL CREDIT ORGANIZATION Closed Joint-Stock Company.

Թողարկողի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ

ռուսերեն՝ «ФИНКА» УКО ЗАО

անգլերեն՝ “FINCA” UCO CJSC

Թողարկողի պետական գրանցման վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Ագաթանգեղոսի փ. 2ա, գրանցման համարը՝ 13:

Թողարկողի գործվելու վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Ագաթանգեղոսի փ. 2ա:

Կապի միջոցները՝

հեռ.՝ (+374 12) 55 55 55

էլ. փոստ՝ info@finca.am,

ինտերնետային կայք՝ www.finca.am:

Թողարկողի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապ հաստատել Կազմակերպության Գանձապետ Արևիկ Հովհաննիսյանի հետ հետևյալ հեռախոսահամարով՝ (+37412) 555555 (1400), էլ. փոստ՝ arevik.hovhannisyan@finca.am:

1.1.1. Կազմակերպության համառոտ նկարագիրը

Կազմակերպությունը հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում 2006 թվականի մարտի 28-ին՝ որպես ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն: ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ նաև ՀՀ ԿԲ) խորհրդի 2006 թվականի մարտի 28-ի թիվ 128Ա որոշմամբ Կազմակերպությունը գրանցվել է և ստացել թիվ 13 գրանցման վկայական:

Կազմակերպությունը ստեղծվել է «ՖԻՆՔԱ Ինթերնեյշնլ Ինք.» ամերիկյան ոչ առևտրային կազմակերպության կողմից ՀՀ միկրոֆինանսական շուկայի ձևավորման նախնական փուլում՝ նպատակ ունենալով ֆինանսական ծառայություններ մատուցել ֆինանսական հաստատություններից սահմանափակ վարկավորման հնարավորություն և ամենացածր եկամուտ ունեցող ձեռնարկատերերին:

Կազմակերպության առաքելությունն է հիմնավոր լուծումների միջոցով հաղթահարել աղքատությունը՝ օգնելով մարդկանց ստեղծել ակտիվներ, նոր աշխատատեղեր և բարելավել իրենց ապրելակերպը:

Կազմակերպության նպատակն է լինել ոչ ավանդական համայնքային ֆինանսական հաստատություն, որը շահեկանորեն ու ամենայն պատասխանատվությամբ մատուցում է նորարական և արդյունավետ ֆինանսական ծառայություններ՝ հասանելի դարձնելով կայուն, սոցիալապես պատասխանատու ֆինանսական ծառայությունները կարիքավոր անհատներին ու համայնքներին՝ նշված խմբերին հնարավորություն ընձեռելով ներդրում կատարել ապագայի մեջ:

Կազմակերպության հիմնական նպատակն է ցածր եկամուտ ունեցող բնակչությանը հնարավորություն տալ բարելավել իրենց կյանքը և զարգացնել իրենց բիզնեսը՝ ավելի հարմար և արագ վարկատեսակներ առաջարկելու միջոցով: Այդ իսկ պատճառով Կազմակերպությունը կարևորում է ֆինանսական ծառայությունների թվայնացումը և վերջին տարիների ընթացքում զարգացրել է իր առցանց ծառայությունները և ներդրել է մոբայլ հավելված: Թվայնացման միջոցով ներդրվել է որոշումների ընդունման և վարկերի տրամադրման ավտոմատացված համակարգ՝ ռիսկի վրա հիմնված գնագոյացումով: Մոբայլ հավելվածով հաճախորդները կարող են ստանալ սպառողական և գյուղատնտեսական վարկեր՝ հրատապ կարիքները արագ և առանց բարդ փաստաթղթավորման լուծելու համար:

Կազմակերպության հիմնական նպատակն է նաև իր հաճախորդների համար հանդիսանալ որպես բիզնես գործընկեր, այլ ոչ թե զուտ վարկատու և աջակցել հաճախորդներին ոչ ֆինանսական ծառայություններ մատուցելու միջոցով (ուսուցում և սեմինարներ):

Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 4,905,960,000 ՀՀ դրամ, որը բաժանված է 490,596 հասարակ (սովորական) անվանական բաժնետոմսերի, յուրաքանչյուրը 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Կազմակերպության միակ բաժնետեր է հանդիսանում «ՖԻՆՔԱ Մայքրոֆայնենս Կոոպերատիվ ՅՈՒ. Էյ» կազմակերպությունը:

1.1.2. Բիզնեսի համառոտ նկարագիրը

Կազմակերպությունը ՀՀ օրենսդրությամբ և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով կարող է իրականացնել ունիվերսալ վարկային կազմակերպությանը բնորոշ բոլոր ֆինանսական գործառնությունները կամ դրանց մի մասը: Գործունեությունը սկսելուց ի վեր Կազմակերպությունն իր բնույթով հանդիսանում է ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն, մասնավորապես, որպես հիմնական գործունեություն ձեռնարկատիրական, գյուղատնտեսական և սպառողական վարկեր է տրամադրում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, որպես գործակալ կնքում է ԱՊՊԱ և ապահովագրական այլ պայմանագրեր: Գերմանահայկական հիմնադրամի հետ Կազմակերպության համագործակցության շնորհիվ 2024թ ներկայացվեց նոր վարկատեսակ մշակված հատուկ կանանց համար: Վարկատեսակը մշակվել է կին ձեռներեցներին մատչելի ֆինանսավորում տրամադրելու նպատակով՝ բիզնես ստեղծելու և զարգացնելու համար: Իր կողմից մատուցվող ծառայություններն ամբողջականացնելու նպատակով Կազմակերպությունը սկսած 2013 թվականից մատուցում է նաև արտարժույթի փոխանակման ծառայություններ:

Վարկավորման գործընթացը Կազմակերպությունն իրականացնում է ինչպես սեփական կապիտալի, այնպես էլ ներգրավված միջոցների հաշվին:

Հաճախորդների սպասարկման գործընթացն առավել հարմարավետ դարձնելու համար, Կազմակերպությունն անընդհատ բարելավվում է վարկավորման գործընթացները՝ առաջարկելով ժամանակակից (թվայնացված) ծառայություններ: Այսպես՝

- 2019 թվականի սկզբից Կազմակերպությունն իր հաճախորդներին առաջարկում է Թաբլետ վարկավորման գործընթացը, որը հնարավորություն է տալիս առանց հաճախորդի մասնաճյուղ այցելության վերցնել հայտը և կատարել վերլուծություն:
- 2020 թվականին Կազմակերպությունը ներդրեց վարկավորման նոր ծրագիր, որը մի քանի անգամ արագացրեց վարկավորման գործընթացը:
- 2024 թվականի վերջում Կազմակերպությունը շուկային ներկայացավ հեռախոսային Հավելվածով:

2020 թվականից Կազմակերպությունը սկսեց վերանայել իր կողմից առաջարկվող հիմնական ծառայությունների սակագները՝ հաճախորդներին առաջարկելով ծառայությունների անհատական պայմաններ (risk-based price): Վերջինս Կազմակերպությանը հնարավորություն տվեց առաջարկել մրցակցային պայմաններ և հետևաբար ամրապնդել իր դիրքը շուկայում:

2022 թվականի հուլիսից Կազմակերպությունը իր հաճախորդներին առաջարկում է Էվոկաբանկի հետ թողարկված համատեղ քարտ (co-branded card), որի միջոցով հաճախորդները վարկերը ստանում են անկանխիկ եղանակով:

2022 թվականին Կազմակերպությունը ներդրեց «Հիփոթեքային վարկ» վարկատեսակը, ինչի շնորհիվ ընդլայնվեց Կազմակերպության հաճախորդների շրջանակը:

2022 թվականի օգոստոսի 23-ից «Գյուղատնտեսական արժեշղթա» վարկային ծրագրի շրջանակներում ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն ներկայացրել է գյուղատնտեսական վարկատեսակը, որն ուղղված է գյուղատնտեսական մթերքների վերամշակողների և մատակարարների ծախսերի ֆինանսավորմանը:

2022 թվականի սեպտեմբերի 01-ից սկսած Ազգային Հիփոթեքային Ընկերություն ՎՎԿ ՓԲԸ-ի ծրագրի շրջանակներում ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն տրամադրում է բնակելի անշարժ գույքի ձեռքբերման և կառուցապատման, ինչպես նաև վերանորոգման նպատակով հիփոթեքային վարկեր:

2023 թվականին ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ-ն ներկայացրել է թեթև քեշ վարկատեսակը, որը հնարավորություն է տալիս հաճախորդին միանգամից իմանալ վարկի հաստատման մասին և արագ ստանալ հաստատված գումարը:

2023թ.-ին ՖԻՆՔԱ Հայաստանի և ամերիկյան հայտին MCE Social Capital ներդրումային ընկերության միջև համագործակցության շրջանակներում ՖԻՆՔԱ Հայաստանը 1,5 մլն դոլարի ֆինանսավորում է ստացել՝ նպատակ ունենալով հավատարիմ մնալ աղքատության հաղթահարման իր առաքելությանը. այն է՝ ստեղծել աշխատատեղեր, աջակցել անապահով ընտանիքներին և բարելավել կյանքի որակն իր ֆինանսական ծառայությունների միջոցով, ինչպես մարզային, այնպես էլ քաղաքային բնակավայրերում:

Ֆինանսական գործառնությունները Կազմակերպության կողմից իրականացվում են ինչպես ՀՀ դրամով, այնպես էլ արտարժույթով՝ կանխիկ և անկանխիկ եղանակներով:

Կազմակերպությունը միջնաժամկետ և երկարաժամկետ դրամական միջոցներ ներգրավելու նպատակով համագործակցում է այնպիսի միջազգային հեղինակավոր

կազմակերպությունների հետ, ինչպիսիք են «ՔեյէֆԴաբլյու բանկը» (KfW Bankengruppe), Enabling Capital-ը, Agents for Impact, KIVA REFUGEE INVESTMENT FUND LLC, MCE Social Capital, DWM և այլ:

Հիմնադրման օրվանից Կազմակերպությունը համագործակցել է նաև մի շարք հեղինակավոր միկրոֆինանսավորման զարգացման հիմնադրամների հետ, ինչպես, օրինակ, «responsAbility Investments AG», «Symbiotics», «Blue Orchard», «Triple Jump», «DWM», «BANK IM BISTUM ESSEN eG (BIB)», IFC, EBRD, ADB և այլն»:

2024թ.-ի դեկտեմբերին ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն շուկային ներկայացավ հեռախոսային Հավելվածով, որի միջոցներով հաճախորդները կարող են օգտվել Ընկերության ծառայություններից, ինչպես նաև տեղեկություններ ստանալ Ընկերության կողմից մատուցվող ծառայությունների վերաբերյալ՝ առանց ՖԻՆՔԱ-ի մասնաճյուղեր այցելելու: Հավելվածի ներդրման միջոցով ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ-ն բարձրացրել է վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը, որն էլ իր հերթին նպաստել է վարկավորման ծախսերի նվազմանը, մեծացել է հաճախորդների ներգրավվածությունը և ընդլայնվել է ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի մրցակցունակությունը վարկային շուկայում:

2024թ.-ի ընթացքում ՖԻՆՔԱ ՈՒՎԿ-ն շարունակել է սոցիալական պատասխանատվության ծրագրերի իրականացումը՝ կարևորելով ֆինանսական կրթության դերը իր յուրաքանչյուր հաճախորդի կյանքի որակի բարելավման գործում: Դրանցից են Ֆինանսական գրագիտության դասընթացներ, հաճախորդների փորձառության ամսվա շրջանակներում բերքահավաքի աջակցման միջոցառումներ, «Կանայք գյուղատնտեսությունում» նախագիծը՝ նվիրված կանանց աջակցմանը ու հզորացմանը և այլ ծրագրեր:

Կազմակերպությունը միջնաժամկետ և երկարաժամկետ դրամական միջոցներ ներգրավելու նպատակով համագործակցում է այնպիսի միջազգային հեղինակավոր կազմակերպությունների հետ, ինչպիսիք են «ՔեյէֆԴաբլյու բանկը» (KfW Bankengruppe), KIVA REFUGEE INVESTMENT FUND-ը, Enabling Capital-ը, Agents for Impact, MCE Social Capital-ը, DWM-ը և այլ: 2024 թվականի ընթացքում Կազմակերպությունը մոտ 13.5 մլն ԱՄՆ դոլարի միջոցներ է ներգրավել այնպիսի միջազգային գործընկերներից, ինչպիսիք են Enabling Capital-ը, Agents For Impact-ը, KIVA REFUGEE INVESTMENT FUND-ը, DWM-ը (նոր գործընկեր): 2025թ երեք եռամսյակների ընթացքում Կազմակերպությունը մոտ 6.5 մլն ԱՄՆ դոլարի միջոցներ է ներգրավել այնպիսի միջազգային գործընկերներից ինչպիսիք են KIVA SMALL BUSINESS RESILIENCE FUND-ը, BANK IM BISTUM ESSEN eG-ը MCE Social Capital-ը, DWM-ը: Ներգրաված միջոցներն ուղղվել են փոքր և միջին բիզնեսների ֆինանսավորմանը, իսկ KIVA REFUGEE INVESTMENT FUND-ից ստացված միջոցները ուղղվել են հիմնականում տեղահանված վարկառուների աջակցմանը և ֆինանսավորմանը: Ներկայումս կազմակերպությունը բանակցություններ է վարում ևս մեկ միջազգային գործընկերոջ հետ 4-րդ եռամսյակում 5 մլն ԱՄՆ դոլար վարկ ներգրավելու համար:

«ՖԻՆՔԱ»-ն 2018թ.-ին դարձավ առաջին կազմակերպությունը Հայաստանում, որին շնորհվեց «Հաճախորդների պաշտպանության» միջազգային Smart հավաստագիր, իսկ 2025թ-ի առաջին եռամսյակում ՖԻՆՔԱ Հայաստանը արժանացել է MFR-ի՝ հաճախորդների պաշտպանության հավաստագրման ամենաբարձր ՈՍԿԵ մակարդակի հավաստագրի:

Վերջին 5 տարիների ընթացքում Հարկային մարմնի կողմից Կազմակերպությունը ստուգվել է 2022թ-ի Սեպտեմբերի 13-ից մինչև նոյեմբերի 2-ը ժամանակաշրջանում: Ստուգման

արդյունքում խախտումների չեն հայտնաբերվել: Միևնույն ժամանակ Կազմակերպությունը 2025թ-ի հունվարին դիմել է ՊԵԿ-ին Օրինապահ հարկ վճարող հավաստագրի համար և ստացել է հավաստագիրը, որը ուժի մեջ է մինչև 31/01/2026թ-ը: Տվյալ ժամանակահատվածում ՀՀ ԿԲ ստուգում չի իրականացվել:

Կազմակերպությունն ունի 33 մասնաճյուղ և վարկավորում է իրականացնում ՀՀ բոլոր մարզերում: Մասնաճյուղերի ցանկը, հասցեներով ներկայացված է 3.3.1 մասում:

1.1.3 Ակտիվների համարժեքությունը և պիտանելիությունը

Համաձայն 2024թ.-ի աուդիտի ենթարկված հաշվետվությունների, Կազմակերպությունը գներացրել է 843 մլն. ՀՀ դրամի զուտ շահույթ, որի արդյունքում կապիտալի շահութաբերությունը (զուտ շահույթի հարաբերությունը կապիտալի միջին մեծությանը) կազմել է 12.93%, ակտիվների շահութաբերությունը՝ 3.01%: Լևերիջի գործակիցը (ընդհանուր պարտավորությունների հարաբերությունն ընդհանուր կապիտալին) կազմել է 3.20:

Կազմակերպության ակտիվները 31.12.2024թ.-ի դրությամբ նախորդ տարվա համեմատ աճել են 1.47%-ով կամ մոտ 407.2 մլն ՀՀ դրամով, իսկ պարտավորությունները՝ 0.12%-ով կամ 25.3 մլն ՀՀ դրամով: Դիտարկվող ժամանակահատվածում Կազմակերպության վարկային պորտֆելը գրանցել է 5.79%-ի կամ 1.2 միլիարդ ՀՀ դրամի աճ:

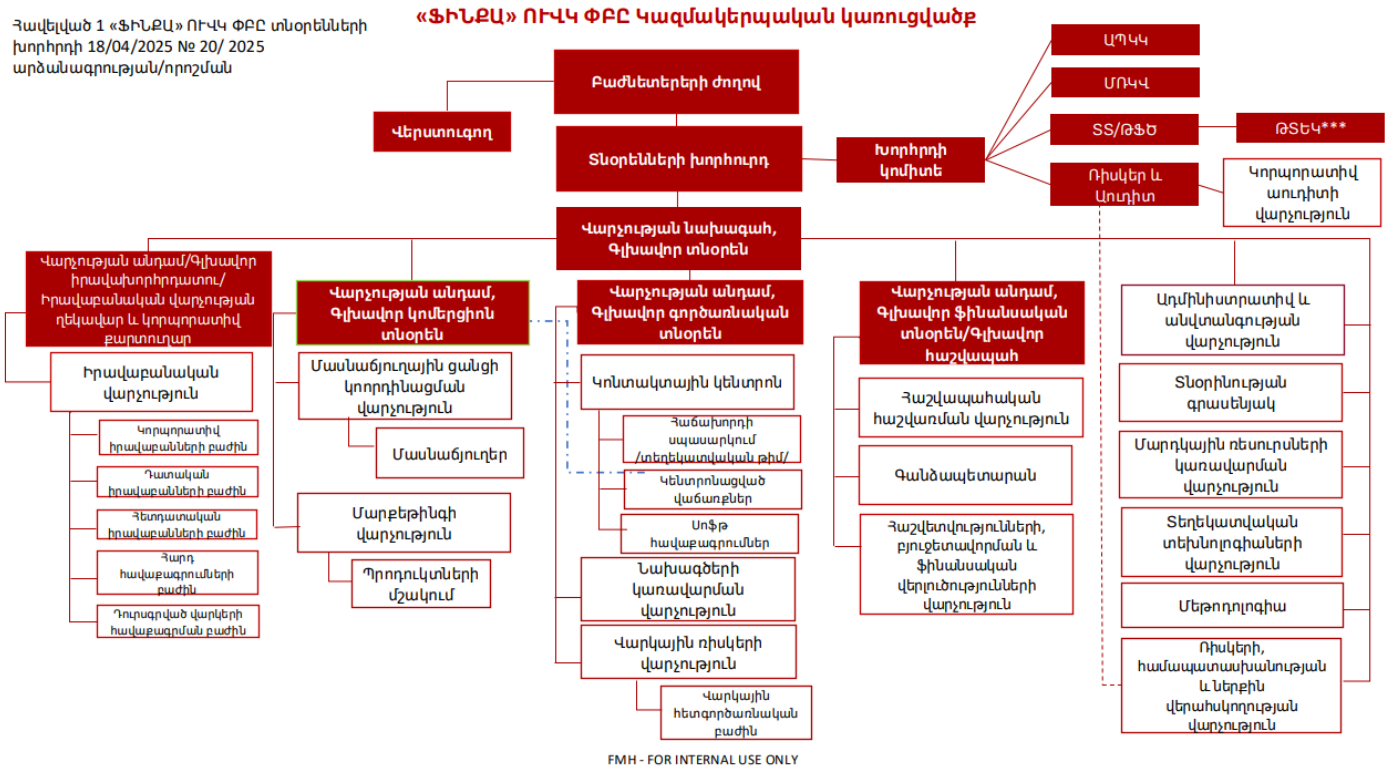
Ստորև ներկայացվում է Կազմակերպության ակտիվների և եկամտաբեր ակտիվների ամփոփ բնութագիրը.

հազ. ՀՀ դրամ

	30.09.2025թ.	31.12.2024թ.	2023թ.	2022թ.
Ակտիվներ, այդ թվում՝	30,099,438	28,187,989	27,780,800	22,869,191
Եկամտաբեր ակտիվներ, այդ թվում՝	27,421,262	26,098,151	26,284,648	20,481,734
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	22,721,752	22,280,438	21,060,430	18,917,944
Շահույթ կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	728	-	-
Ներդրումային արժեթղթեր	1,053,965	1,618,788	1,663,483	202,073
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	3,645,545	2,198,197	3,560,735	1,361,717
Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը ընդհանուր ակտիվներում	91.10%	92.59%	94.61%	89.56%

1.1.4 Կազմակերպության կազմակերպչական կառուցվածքը

Կազմակերպության ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը հետևյալն է.

1.2 Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Ինչպես բոլոր տնտեսվարող սուբյեկտները, Կազմակերպությունն իր գործունեության ընթացքում բախվում է տարբեր ռիսկային գործոնների հետ: Ներդրողները մինչև պարտատոմսերում ներդրում կատարելու մասին որոշում ընդունելը պետք է տեղյակ լինեն այդ ներդրման հետ կապված ռիսկերի մասին:

Ընդհանուր առմամբ, պարտատոմսերում ներդրում կատարողները բախվում են ինչպես թողարկող կազմակերպության գործունեության հետ կապված, այնպես էլ ֆինանսական շուկայում տիրող իրավիճակից առաջացող ռիսկերի և պարտատոմսերի հետ կապված ռիսկերի հետ:

1.2.1. Թողարկողին առնչվող ռիսկեր

Թողարկողին առնչվող ռիսկերը կապված են նրա ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքներից և արտահայտվում են ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում ամբողջությամբ կամ մասամբ չկատարելու հանգամանքով: Կազմակերպությունը մշտապես զարգացնում է իր ֆինանսատնտեսական վիճակին սպառնացող ռիսկերի կառավարման արդյունավետությունը և որպես հիմնական ռիսկեր դիտարկում վարկային, իրացվելիության, տոկոսադրույքի, արտարժույթային, գործընկերոջ (Counterparty Risk), գործառնական, տնտեսության վիճակի և օրենսդրության փոփոխություններով պայմանավորված ռիսկերը: Կազմակերպությունը ռիսկերի կառավարման հարցում առաջնորդվում է ՖԻՆՔԱ Իմփեքթ Ֆայնենսի կողմից մշակված «Դուստր Կազմակերպությունների Քաղաքականությունների Ձեռնարկ»-ով և ներքին մշակված իրավական ակտերով:

Թողարկողի բնականոն գործունեությանը սպառնացող ռիսկեր կարող են առաջացնել նաև արտաքին գործոնները, որոնք թողարկողից անկախ են: Նման ռիսկերից գերծ մնալու կամ հետևանքները նվազեցնելու նպատակով Թողարկողը մշակում է գործունեության անընդհատության ապահովման և արտակարգ իրավիճակներում գործելու ընթացակարգեր: Թողարկողի գործունեությանն առնչվող ռիսկերը կարող են հանգեցնել պարտատոմսերի գնի նվազմանը: Կազմակերպության ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքները գնահատելու համար ներդրողները կարող են օգտվել Թողարկողի ինտերնետային կայքում հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվություններից՝ www.finca.am:

Թողարկողի կողմից որպես առավել էական ռիսկեր են դիտարկվում.

Վարկային ռիսկը Կազմակերպության վարկառուների, փոխառուների և վերջինիս նկատմամբ պարտավորություններ ստանձնած անձանց կողմից պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և սահմանված չափով կամ մասամբ չկատարելու հավանականությունն է, ինչը կարող է վնաս հասցնել Կազմակերպության կապիտալին: Վարկային ռիսկի արդյունավետ կառավարումը Թողարկողի կարևորագույն խնդիրներից է:

ՖՀՄՍ համաձայն հաշվարկված կազմակերպության վարկային պորտֆելը 30.09.2025թ-ի դրությամբ կազմում է 22.7 մլրդ դրամ, որի կազմում 90+ օր ժամկետանցություն ունեցող (չաշխատող) վարկերի կշիռը կազմում է 3.1%: Կապիտալի համարժեքության նորմատիվային ցուցանիշների գծով բանկը գտնվում է նվազագույն սահմանաչափից էականորեն բարձր դիրքերում՝ 30.09.2025թ-ի դրությամբ Առաջին մակարդակի հիմնական հիմնական կապիտալ/ՌԿԱ հարաբերակցությունը կազմում է 24.71%, Ընդհանուր կապիտալ/ՌԿԱ հարաբերակցությունը՝ 24.50%:

Իրացվելիության ռիսկը, երբ Կազմակերպության ազատ դրամական միջոցները բավարար չեն ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկը կարող է առաջանալ դրամական ներհոսքի կրճատման, ներգրավման աղբյուրների սահմանափակման, մակրոտնտեսական իրավիճակի փոփոխության, օրենսդրական փոփոխությունների, նորմատիվային դաշտի փոփոխությունների և այլ պատճառներով: Իրացվելիության ռիսկի հետևանքով դժվարություններ կարող են առաջանալ Կազմակերպության ակտիվներն արագ և շուկայական գնով իրացնելու ժամանակ, հետևաբար նաև խնդիրներ կարող են առաջանալ պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և ամբողջությամբ կատարելու հետ կապված:

Ընկերության իրացվելիության ռիսկի մասին տեղեկատվության մասին երկայացված է ստորև 31.12.2024թ-ի դրությամբ.

Բոլոր արժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և բոլոր արժույթներով արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցություն	18%
Բոլոր արժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և և բոլոր արժույթներով արտահայտված ցածրահանգ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցություն	242.5%

Իրացվելիության ոլորտ	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	Մինչև 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-5 տարի	Ընդամենը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ					
Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2.51%	106,286	-	-	106,286
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	3.68%	804,604	1,393,593	-	2,198,197
Ներդրումային արժեթղթեր	7.15%	1,618,788	-	-	1,618,788
Հաճախորդներին տրված վարկեր	26.10%	3,277,635	7,353,646	11,649,157	22,280,438
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ		5,807,313	8,747,239	11,649,157	26,203,709
Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		1,195,214	-	-	1,195,214
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		56,954	-	-	56,954
Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ		1,252,168	0	0	1,252,168
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		7,059,481	8,747,239	11,649,157	27,455,877
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ					
Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ					
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	7.76%	1,597,984	-	-	1,597,984
Այլ փոխառու միջոցներ	9.08%	800,048.31	4,757,925	8,208,170	13,766,143
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	11.47%	1,491,265.62	1,510,318	1,949,536	4,951,120
Վարձակալության գծով պարտավորություն	13.32%	46,094.53	102,843	231,364	380,302
Ընդամենը ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		3,935,393	6,371,087	10,389,070	20,695,549
Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ					
Այլ փոխառու միջոցներ					
Ընդամենը փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորություններ		-	-	-	-
Ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ		526,230	-	-	526,230
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		526,230	-	-	526,230

Ընդամենը ոչ տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	526,230	-	-	526,230
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	4,461,623	6,371,087	10,389,070	21,221,779
Տոկոսադրույքի զգայունության տարբերություն	1,871,921	2,376,152	1,260,088	
Տոկոսադրույքի զգայունության կուտակային տարբերություն	1,871,921	4,248,073	5,508,161	
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Համախառն՝ արտարժույթի սվոփեր (Ակտիվներ)	728	-	-	728
Համախառն՝ արտարժույթի սվոփեր (Պարտավորություն)	52	-	-	52
Իրացվելիության տարբերություն	2,598,535	2,376,152	1,260,088	
Իրացվելիության կուտակային տարբերություն	2,598,535	4,974,687	6,234,775	

Տոկոսադրույքի ռիսկը, երբ շուկայում գործող տոկոսադրույքների փոփոխությունները կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության ֆինանսական ցուցանիշների վրա, տոկոսային եկամուտների և արդյունքում նաև կապիտալի վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկի մասին տեղեկատվությունը 31.12.2024թ-ի դրությամբ. ներկայացված է ստորև:

Արժույթ	Բազիսային կետերի ավելացում 2024թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2024թ.	Կապիտալի զգայունություն 2024թ.
ՀՀ դրամ	3.18%	-	(702,300)
Արժույթ	Բազիսային կետերի նվազում 2024թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2024թ.	Կապիտալի զգայունություն 2024թ.
ՀՀ դրամ	3.18%	-	1,006,300

Արտարժույթային ռիսկը, որը սահմանվում է որպես փոխարժեքի փոփոխության հետևանքով Կազմակերպության ֆինանսական արդյունքների և կապիտալի վրա ունեցած բացասական ազդեցության ռիսկ:

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Կազմակերպության վրա 31.12.2024թ-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում

Արժույթ	Արտարժույթային դիրք
USD	-0.2%
EUR	0.7%
RUB	0.6%
Այլ	0.1%

Գործընկերոջ ռիսկի սահմանաչափն իրենից ներկայացնում է մեկ ֆինանսական հաստատության գծով ռիսկի առավելագույն չափը, որը Կազմակերպությունը կարող է ունենալ: Կախված ռիսկի ծագման աղբյուրից՝ գործընկերոջ ռիսկը կարելի է տրոհել ռիսկերի հետևյալ տեսակների՝ մայր գումարի կորստի ռիսկ, փոխարինման ռիսկ, առաջին վճարողի ռիսկ և վճարման ռիսկ, թողարկողի ռիսկ:

Ընդհանուր փնտրեսության ռիսկեր, երբ ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար ազդել Կազմակերպության գործունեության վրա, մասնավորապես կարող է ուղեկցվել Կազմակերպության կողմից սպասվող եկամուտների նվազմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարություններով:

Միաժամանակ, Կազմակերպությունը ենթարկվում է ռազմաքաղաքական և միջազգային հարաբերությունների ռիսկերին, որոնք կարող են առաջանալ տարածաշրջանում անվտանգության լարվածության աճից կամ հնարավոր հակամարտություններից:

Ներդրողները պետք է նաև հաշվի առնեն ՀՀ ներկա և ապագա անդամակցության հնարավոր փոփոխությունները, ներառյալ ԵԱՏՄ անդամակցությունից դուրս գալու ռիսկը, որոնք կարող են ազդել Կազմակերպության գործունեության իրավական ու տնտեսական միջավայրի վրա:

Բացի այդ, ռազմաքաղաքական և միջազգային հարաբերությունների ռիսկերը, ինչպես նաև ՀՀ տնտեսության մեջ մեծ կշիռ ունեցող երկրների (օրինակ՝ ՌԴ և այլն) հետ հարաբերությունների վատթարացումը, կարող են բացասաբար անդրադառնալ երկրի մակրոտնտեսական իրավիճակի վրա և, հետևաբար, ազդել Կազմակերպության սպասվող եկամուտների, շահույթի ցուցանիշների և թողարկված պարտատոմսերի գրավչության ու իրացվելիության վրա:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Կազմակերպության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա:

Մրցակցային ռիսկ, որն առաջանում է ՀՀ ֆինանսական, մասնավորապես՝ վարկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում, ինչն էլ իր ազդեցությունն է ունենում Կազմակերպության ֆինանսական ցուցանիշների վրա, որի պատճառով Թողարկողը չի կարող երաշխավորել պլանավորված շահույթի ստացումը:

Գործառնական ռիսկը, որը կարող է ի հայտ գալ ներքին գործընթացների, համակարգերի խափանմամբ, մարդկային գործոնի կամ արտաքին գործոնների բացասական ազդեցության արդյունքում, ինչը կարող է կորուստ բերել Թողարկողի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Գործառնական ռիսկի հետևանքով կարող է վտանգվել նաև Թողարկողի համբավը:

1.2.2. Թողարկվող պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

Ցանկացած տնտեսվարող սուբյեկտի, այդ թվում՝ վարկային կազմակերպությունների պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ: Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ստորև շարադրված ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և Ազդագրի մեջ տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը:

Կազմակերպությունը խուսափել է Ազդագրում ներկայացված ցուցանիշների, կանխատեսումների և տեղեկատվության մեկնաբանություններից, որպեսզի ներդրողն ինքնուրույն ուսումնասիրի դրանք՝ պարտատոմսեր գնելու կամ չգնելու որոշում կայացնելու համար:

Ներդրողը պետք է գիտակցի, որ Թողարկողի ֆինանսատնտեսական գործունեության վրա բացասական ազդեցություն ունեցող ռիսկերի հետևանքով պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը կապված գնի անկման և շուկայում իրացվելիության հետ: Թողարկված պարտատոմսերը շրջանառության ժամկետի ընթացքում կարող են բացասական փոփոխությունների ենթարկվել տնտեսական վիճակի անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով, ուստի Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ ներդրողը ցանկացած պահի կարող է իրացնել պարտատոմսերը երկրորդային շուկայում իր համար շահավետ գնով: Այնուամենայնիվ, Թողարկողը տեղեկացնում է նաև, որ իր գործունեությամբ նպաստելու է պարտատոմսերի շուկայի զարգացմանն՝ ակտիվություն ցուցաբերելով պարտատոմսերի թողարկման և ֆոնդային բորսայում դրանց ցուցակման շնորհիվ:

Հնարավոր ռիսկերի շարքում կարելի է նշել.

Պարտադրման իրացվելիության ռիսկը, որը կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Թողարկողի ֆինանսական վիճակի վատթարացման

հետևանքով: Արդյունքում՝ պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը և ներդրողը ստիպված լինի իրացնել պարտատոմսերն ավելի ցածր գնով, քան ձեռք բերման գինը:

Կազմակերպությունը պարտատոմսերի իրացվելիության բարձրացման համար վերջիններիս նախատեսում է օժտել որոշակի ներդրումային որակներով, այն է՝ շուկա ստեղծողի (market maker) միջոցով ապահովել պարտատոմսերի իրացվելիությունը: Այնուամենայնիվ, Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ իր կողմից թողարկված պարտատոմսերը դրանց շրջանառության ժամկետի ընթացքում ներդրողները ցանկացած պահի կարող են իրացնել կամ ձեռք բերել երկրորդային շուկայում (կարգավորվող շուկայում) իրենց համար ֆինանսապես շահավետ գնով:

Միաժամանակ հարկ է նշել նաև, որ առկա է շուկա ստեղծողի մշտական առկայության չապահովման ռիսկ ևս, որը կարող է բացասաբար անդրադառնալ թողարկված պարտատոմսերի իրացվելիության վրա:

Արտարժույթային ռիսկը: Ներդրողը կարող է կրել նաև փոխարժեքների տատանման հետ կապված կորուստներ ՀՀ դրամի և արտարժույթի փոխանակման ժամանակ: Սույն ռիսկը, հատկապես առնչվելի է այն ներդրողների համար, ովքեր պարտատոմսերի ձեռքբերման և մարման դիմաց ստացվող գումարները փոխանակելու են մեկ արժույթից մեկ այլ արժույթի:

Տոկոսադրույքի ռիսկը: Շուկայում գործող տոկոսադրույքների փոփոխությունները կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ պարտատոմսերի գնի և եկամտաբերության վրա, քանի որ պարտատոմսի գինն ու եկամտաբերությունը գտնվում են միմյանցից հակադարձ կախվածության մեջ:

Կենտրոնական բանկի կողմից վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքի հնարավոր բարձրացումը կարող է հանգեցնել թողարկված պարտատոմսերի գրավչության նվազմանը, ինչը, իր հերթին, կարող է բացասաբար ազդել դրանց իրացվելիության և ներդրողների սպասվող եկամտաբերության վրա:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կազդեն ինչպես Կազմակերպության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ փոփոխությունները կարող են ազդել նաև պարտատոմսերի գրավչության և արդյունքում՝ իրացվելիության վրա:

Համաձայն գործող օրենսդրության 2025 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ցուցակված (առևտրին թույլատրված) պարտատոմսերից մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ստացված տոկոսները կամ մարելիս զեղչի ձևով ստացվող եկամուտները, ազատվում են եկամտային հարկից: Ապագա օրենսդրական փոփոխությունները կարող են վերացնել կամ սահմանափակել այս արտոնությունը, ինչի հետևանքով պարտատոմսերի եկամուտը կարող է ենթարկվել եկամտային հարկման՝ նվազեցնելով դրանց գրավչությունը և իրացվելիությունը:

1.3 Թողարկողի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները

Կազմակերպությունն իր գործունեությունն իրականացնում է որդեգրած ռազմավարությանը համաձայն: Կազմակերպության գործունեությունը մշտապես գտնվում է Կազմակերպության տնօրենների խորհրդի և գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո, որոնք օպերատիվ արձագանքում են շուկայական իրավիճակի փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով Կազմակերպության կողմից առաջարկվող ծառայությունները և դրանց սակագները շուկայի պահանջներին:

31.12.2024թ.-ի դրությամբ Կազմակերպության ակտիվները նախորդ տարվա համեմատ աճել են 1.47%-ով կամ 407.2 մլն ՀՀ դրամով՝ կազմելով 28.19 մլրդ ՀՀ դրամ, իսկ 2023թ.-ի վերջի դրությամբ Կազմակերպության ակտիվները նախորդ տարվա նկատմամբ աճել էին 4.9 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 21.48%-ով՝ կազմելով՝ 27.78 մլրդ ՀՀ դրամ:

31.12.2024թ.-ի դրությամբ Կազմակերպության պարտավորությունների ծավալը կազմել է 21.48 մլրդ ՀՀ դրամ աճելով 0.12%-ով կամ 25.3 մլն ՀՀ դրամով, իսկ 2023թ. վերջի դրությամբ Կազմակերպության պարտավորությունները նախորդ տարվա նկատմամբ աճել են 4.4 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 26.00%-ով:

Կազմակերպության ընդհանուր կապիտալը 31.12.2024թ.-ի դրությամբ նախորդ տարվա համեմատ աճել է 381.9 մլն ՀՀ դրամով կամ 6.03%-ով և կազմել 6.7 մլրդ ՀՀ դրամ: Կազմակերպության ընդհանուր կապիտալը 31.12.2023թ.-ի դրությամբ նախորդ տարվա նկատմամբ աճել է 484 մլն դրամով կամ 8.30%-ով՝ կազմելով 6.3 մլրդ ՀՀ դրամ:

2024 թվականի ընթացքում Կազմակերպությունը գեներացրել է 843 մլն ՀՀ դրամի զուտ շահույթ, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում կազմել է 485 մլն ՀՀ դրամ: Կապիտալի և ակտիվների շահութաբերության ցուցանիշները 2024 թվականին կազմել են համապատասխանաբար՝ 12.93% և 3.01%:

Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը 31.12.2024թ.-ի դրությամբ կազմել է 4,905,960,000 ՀՀ դրամ, որը բաղկացած է 490,596 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ից մինչև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Ազդագրի գրանցման ներկայացնելու օրն ընկած ժամանակահատվածում Թողարկողի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները ներկայացված են ստորև:

Հարկ է նկատել, որ Զուտ շահույթը նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը նվազել է 37.12%-ով կազմելով մոտ 656.3 մլն ՀՀ դրամ 2025թ.-ի 3-րդ եռամսյակի դրությամբ համեմատած 2024թ.-ի հետ:

Կազմակերպությունը շահաբաժինների վճարումն իրականացվում է տարին մեկ անգամ՝ աուդիտ անցած ֆինանսական հաշվետվությունների վերջնական հաստատմանը հաջորդող ժամանակահատվածի ընթացքում, սակայն ոչ ավելի ուշ, քան հուլիսի 31-ը: Եթե չօգտագործվող

կապիտալը 0-ից բարձր է, ապա Կազմակերպության շահաբաժինների վճարման գործակիցը կարող է հավասար լինել նախորդ տարվա աուդիտ անցած զուտ եկամտի 95%-ին: Կազմակերպությունը 2023 և 2024թթ-ի արդյունքներով իրականացրել է շահաբաժինների վճարում 95 տոկոսի չափով:

Ազդագրի ԿԲ գրանցման ներկայացման օրվա դրությամբ Թողարկողի գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր արտոնագրերը և լիցենզիաներն ուժի մեջ են, Կազմակերպության դեմ չկան և չեն սպասվում դատական հայցեր, որոնք կարող են նյութական, բացասական ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի կամ Կազմակերպության զարգացման հեռանկարների վրա:

Կազմակերպությունը համապատասխանում է միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված փոխառությունների պայմանագրերով ստանձնած բոլոր ֆինանսական նորմատիվներին:

Կազմակերպության ղեկավարությունը մշտապես իր ուշադրության ներքո է պահում նաև Կազմակերպության կազմակերպական կառուցվածքը արդիական և ժամանակակից բիզնեսի վարման կանոններին համապատասխանեցնելու խնդիրը, որի հետևանքով հնարավոր են Թողարկողի կազմակերպական կառուցվածքի փոփոխություններ, որոնք միտված կլինեն Կազմակերպության գործունեության բարելավմանը և արդյունավետության ու շահութաբերության բարձրացմանը:

հազ. ՀՀ դրամ

Ֆինանսական ցուցանիշներ	30.09.2025	2024 (աուդիտ անցած)	2023 (աուդիտ անցած)	2022 (աուդիտ անցած)
Ակտիվներ	30,099,438	28,187,989	27,780,800	22,869,191
Պարտավորություններ	23,719,002	21,477,717	21,452,414	17,025,804
Կապիտալ	6,380,436	6,710,272	6,328,386	5,843,387

հազ. ՀՀ դրամ

Ֆինանսական ցուցանիշներ	30.09.2025	2024 (աուդիտ անցած)	2023 (աուդիտ անցած)	2022 (աուդիտ անցած)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	2,800,482	3,399,416	3,216,019	3,278,138
Գործառնական եկամուտ	2,986,512	4,149,361	3,429,590	2,728,744
Զուտ շահույթ/վնաս	470,670	842,637	484,999	6,979

Հիմնական տնտեսական նորմատիվներ 30/09/2025թ. դրությամբ

Նորմատիվներ (հազ. դրամ)	Փաստացի մեծությունը	ՀՀ ԿԲ սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը	4,905,960	150,000	Խախտում առկա է
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	5,969,056	1,000,000	Խախտում առկա է
Ն1 Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	24.5%	12.0%	Խախտում առկա է
Ն31 Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	1.0%	25.0%	Խախտում առկա է
Ն51 պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը	0.0%	10.0%	Խախտում առկա է
Ն52 պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը	0.0%	5.0%	Խախտում առկա է

1.4 Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձ

Կազմակերպության 2022-2023թթ. Ֆինանսական հաշվետվությունների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացրել է **«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ**-ն, որի հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան 0015, Գ.Լուսավորիչի 9, Երևան Պլազա Բիզնես Կենտրոն, հեռ.՝ (+374 10) 500-964:

2024թ. Ֆինանսական հաշվետվությունների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացրել է **«ԲԻ-ԴԻ-Օ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ**-ն, որի հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան 0069, Դավիթ Անհաղթի փող., 23/6 շենք, 5-րդ հարկ, տարածք 7, հեռ.՝ (+374 60) 528-899: Ինտերնետային կայք՝ <http://www.bdoarmenia.am>, **«ԲԻ-ԴԻ-Օ ԱՐՄԵՆԻԱ»** ՓԲԸ-ն հանդիսանում է **«ԲԻ-ԴԻ-Օ Ինտերնեշնլի»** անդամ:

Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում ֆինանսական հաշվետվությունների էական անճշտություններից զերծ լինելու և միջազգային ստանդարտներին համապատասխանելու մասին: 2022-2024թթ. աուդիտորական ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ ներկայացված են կից Հավելվածներում: Վերջին 5 տարիների ընթացքում Կազմակերպության աուդիտն իրականացրած անձի կողմից աշխատանքից հրաժարման դեպք չի եղել:

1.5 Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և բաժնետերերը

Թողարկողի կանոնադրությամբ սահմանված են Կազմակերպության կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- ✓ **Բաժնետերերի ժողով,**
- ✓ **Տնօրենների խորհուրդ,**
- ✓ **Վարչություն,**
- ✓ **Գլխավոր տնօրեն:**

Կազմակերպության Բաժնետերերի ժողովը կազմակերպության կառավարման բարձրագույն մարմինն է: Կազմակերպության Տնօրենների խորհուրդն ընտրվում է Բաժնետերերի որոշմամբ՝ Կազմակերպության կանոնադրությանը համապատասխան: Վարչությունը և Գլխավոր տնօրենը կառավարում են Վարկային կազմակերպության առօրյա ընթացիկ գործունեությունը:

Ընկերության Տնօրենների խորհրդի անդամները, հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Ընկերության Գլխավոր տնօրեն և վարչության նախագահ Սթիվեն Մայքլ Հասսի կողմից ներկայացվել է իր իրավասությունների վաղաժամկետ դադարեցման և կողմերի միջև կնքված աշխատանքային պայմանագիրը 2025թ. օգոստոսի 31-ից լուծելու վերաբերյալ դիմում՝ թոշակի անցնելու նպատակով, որոշեցին 2025թ. օգոստոսի 31-ից վաղաժամկետ դադարեցնել Սթիվեն Մայքլ Հասսի՝ որպես Ընկերության Գլխավոր Տնօրենի և վարչության նախագահի իրավասությունները:

Ընկերության միակ Բաժնետերը, Եհաշվի առնելով Ռիչարդ Մարնիի՝ Ընկերության Տնօրենների խորհրդի անդամի պաշտոնավարման ժամկետը 17.06.2025թ.-ի լրանալու հանգամանքը, որոշեց 2025թ. հունիսի 17-ից դադարեցնել վերջինիս՝ որպես Ընկերության Տնօրենների խորհրդի անդամի լիազորությունները:

Ընկերության միակ Բաժնետերը որոշեց Տեուտա Կոտորի-Կրասնիքիին 2025թ. հունիսի 17-ից նշանակել որպես Ընկերության Տնօրենների խորհրդի անդամ 3 տարի ժամկետով և նրա պաշտոնավարման սկիզբ համարել ՀՀ ԿԲ-ում գրանցման պահից սկսած:

2025 թ. օգոստոսի 26-ի թիվ 04/2025 որոշմամբ, Կազմակերպության միակ բաժնետերը, հաշվի առնելով Ընկերության տնօրենների խորհրդի 15.08.2025թ. թիվ 42/2025 որոշմամբ ներկայացված առաջարկը, որոշեց Ընկերության Տնօրենների խորհրդի անդամ Գևորգ Տեր-Հովհաննիսյանին 2025թ. սեպտեմբերի 1-ից 3 ամիս ժամկետով նշանակել Ընկերության գլխավոր տնօրենի և վարչության նախագահի ժամանակավոր պաշտոնակատար՝ մինչև նոր գլխավոր տնօրենի նշանակումը և ՀՀ ԿԲ-ում գրանցումը:

Կազմակերպության Տնօրենների խորհուրդը բաղկացած է հինգ անդամներից.

	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
1.	Զարլաշտ Վարդակ	Խորհրդի նախագահ	ավելի քան 25 տարի
2.	Աննի Փեթրոյան Մալիամի	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 25 տարի
3.	Նիվեդիտա Նիտյանանդ	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 19 տարի
4.	Գևորգ Տեր-Հովհաննիսյան	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 23 տարի
5.	Տեուտա Կոտորի-Կրասնիկի	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 20 տարի

Կազմակերպության Վարչությունը բաղկացած է հինգ անդամներից.

	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
1.	Գևորգ Տեր-Հովհաննիսյան	Գլխավոր տնօրենի ժամանակավոր պաշտոնակատար	ավելի քան 23 տարի
2.	Անուշ Պետրոսյան	Վարչության անդամ, Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն և գլխավոր հաշվապահ	ավելի քան 26 տարի
3.	Վարդան Հարոյան	Վարչության անդամ, Գլխավոր կոմերցիոն տնօրեն,	ավելի քան 15 տարի
4.	Հարություն Չադրյան	Վարչության անդամ, Իրավաբանական վարչության ղեկավար	ավելի քան 15 տարի
5.	Սուրեն Մարգարյան	Վարչության անդամ, Գլխավոր գործառնական տնօրեն	ավելի քան 20 տարի

Կազմակերպության աշխատակիցների թիվը նշված ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ կազմել է.

	2024թ .	2023 թ.	2022 թ.	2021 թ.
Աշխատակիցների ցուցակային թվաքանակը	332	328	356	371

2011թ. նոյեմբերի 1-ից «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ միակ բաժնետերն է հանդիսանում «ՖԻՆՔԱ Մայքրոֆայնենս Կոոպերատիվ» ՅՈՒ. Էյ նիդերլանդական կազմակերպությունը: Վերջինս ստեղծվել է Նիդերլանդներում «ՖԻՆՔԱ Մայքրոֆայնենս Հոլդինգ Քոմփանի» ՍՊԸ և «ՖԻՆՔԱ Ինթերնեյշնլ» ՍՊԸ կողմից: «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի հայտարարված և տեղաբաշխված բաժնետոմսերը կազմել են 490,596՝ յուրաքանչյուրը 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 4,905,960,000 ՀՀ դրամ:

1.6 Թողարկողի թողարկած արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկություններ

«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն 2017 թվականից ի վեր կատարել է պարտատոմսերի 19 թողարկում, որոնցից 4-ը 30.09.2025թ. դրությամբ գտնվում են շրջանառության մեջ:

ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ԳՏՆՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ԾԱՎԱԼԸ

30.09.2025թ. դրությամբ

Արժեթուղթ	Շրջանառության մեջ առկա ծավալ	Արժույթը	Արժեկտրոնի եկամտաբերություն	Շրջանառության ժամկետ	Մարման ամսաթիվ
AMFNAB2IER1	1,217,400,000	ՀՀ դրամ	11.50%	36 ամիս	12.02.2028
AMFNAB2HER3	850,000,000	ՀՀ դրամ	11.75%	36 ամիս	27.11.2026
AMFNAB2GER5	1,100,000,000	ՀՀ դրամ	12.00%	30 ամիս	12.12.2026
AMFNAB2JER9	800,000,000	ՀՀ դրամ	11.75%	36 ամիս	21.07.2028

1.7 Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ հիմնական տվյալները

Պարտավորումների տեսակը՝	անվանական արժեկտրոնային
Արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը՝	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով
Պարտավորումների ձևը՝	ոչ փաստաթղթային
Պարտավորումների փոխարկելիությունը՝	ոչ փոխարկելի
Պարտավորումների թողարկման արժույթը՝	ՀՀ դրամ
Պարտավորումների թողարկման ծավալը՝	մինչև 1,738,000,000 (մեկ միլիարդ յոթ հարյուր երեսունուրե միլիոն) ՀՀ դրամ, ընդ որում յուրաքանչյուր թողարկման պահի (տրանշի) դրությամբ թողարկված պարտատոմսերի ընդհանուր անվանական արժեքը չպետք է գերազանցի Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը
Մեկ պարտավորման անվանական արժեքը՝	50,000 (հիսուն հազար) ՀՀ դրամ
Պարտավորումների քանակը՝	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով
Պարտավորումների թողարկման և տեղաբաշխման օրը՝	
Պարտավորումների շրջանառության ժամկետը՝	
Պարտավորումների	

Կոկոսադրույքը՝	
Պարտատոմսերի շրջանառության ձևը՝	Տեղաբաշխումից հետո արժեթղթերի առուվաճառքը երկրորդային շուկայում կարող է իրականացվել բացառապես կարգավորվող շուկայում:

Կազմակերպության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն օգտագործվելու են վարկային պորտֆելի աճը ֆինանսավորելու նպատակով:

Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը

Պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների Խորհրդի կողմից, յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Յուրաքանչյուր տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հրապարակային տեղաբաշխումը սկսելուց առնվազն 3 (երեք) աշխատանքային օր առաջ: Թողարկման վերջնական պայմանները հրապարակվելու են Թողարկողի և Տեղաբաշխողի պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.finca.am և www.dimension.am:

1.8 Արժեթղթերի տեղաբաշխման գործընթացի համառոտ նկարագիրը

Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բորսա) տեղաբաշխման համակարգով՝ Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով՝ բացառությամբ Շուկա ստեղծողի և տեղաբաշխողի կողմից ձեռքբերման ենթակա պարտատոմսերի: Թողարկողի և Տեղաբաշխողի կողմից սահմանվում է պոտենցիալ Շուկա ստեղծողի և Տեղաբաշխողի կողմից ձեռքբերման ենթակա պարտատոմսերի ծավալ:

Յուրաքանչյուր տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանները տեղաբաշխման օրվանից առնվազն 3 աշխատանքային օր առաջ հրապարակվելու են Թողարկողի, ինչպես նաև Տեղաբաշխողի պաշտոնական ինտերնետային կայքերում՝ համապատասխանաբար՝ www.finca.am, www.dimension.am:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերը առևտրի թույլատրելու նպատակով Թողարկողը 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմելու է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ: Հարկ է նշել, որ որոշակի հանգամանքներում կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերը առևտրի թույլատրման հայտը հնարավոր է

չբավարարվի: Տեղաբաշխման ավարտից հետո երեք ամսվա ընթացքում կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում պարտատոմսերի թողարկումը և տեղաբաշխումը համարվում է չեղյալ: Չեղյալ համարելու վերաբերյալ Թողարկողի խորհրդի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից 2 օրվա ընթացքում ներդրողներին վերադարձվում են պարտատոմսերը ձեռք բերելու նպատակով վճարված և մինչ որոշման ուժի մեջ մտնելու օրը ներառյալ արժեկտրոնի հաշվեգրված գումարները:

1.9 Այլ էական տեղեկություններ

Թողարկողի ֆինանսական հաշվետվությունները հասանելի են Թողարկողի պաշտոնական կայքում՝ www.fince.am, ինչպես նաև Ազդագրին կից Հավելվածներում:

1.10 Թողարկողի ամփոփ ֆինանսական տվյալները

հազ. ՀՀ դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	2025թ. 3-րդ եռամսյակ	2024 (աուդիտ անցած)	2023 (աուդիտ անցած)	2022 (աուդիտ անցած)
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	470,670	842,637	484,999	6,979
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	6,545,354	6,519,329	6,085,887	5,839,898
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE), %	9.59%	12.93%	7.97%	0.12%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	470,670	842,637	484,999	6,979
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	29,143,714	27,984,395	25,324,996	21,781,773
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA), %	2.15%	3.01%	1.92%	0.03%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	470,670	842,637	484,999	6,979
Գործառնական եկամուտ	2,986,512	4,149,361	3,429,590	2,728,744
Զուտ շահույթի մարժա (NPM), %	15.76%	20.31%	14.14%	0.26%
Գործառնական եկամուտ	2,986,512	4,149,361	3,429,590	2,728,744
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	29,143,714	27,984,395	25,324,996	21,781,773
Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU), %	13.66%	14.83%	13.54%	12.53%

Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	29,143,714	27,984,395	25,324,996	21,781,773
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	6,545,354	6,519,329	6,085,887	5,839,897
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	4.45	4.29	4.16	3.73
Զուտ տոկոսային եկամուտ	2,800,482	3,399,416	3,216,019	3,278,138
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	26,759,707	26,191,399	23,383,191	19,365,672
Զուտ տոկոսային մարժա (NIM)	13.95%	12.98%	13.75%	16.93%
Տոկոսային և կոմիսիոն եկամուտ	4,163,043	5,290,191	4,949,266	4,347,202
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	26,759,707	26,191,399	23,383,191	19,365,672
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն, %	20.74%	20.20%	21.17%	22.45%
Տոկոսային ծախսեր	1,598,083	1,890,775	1,722,143	1,229,400
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	22,906,519	20,847,914	20,805,666	16,057,490
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր, %	9.30%	9.07%	8.28%	7.66%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	470,670	842,637	484,999	6,979
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը	490,596	490,596	490,596	490,596
Զուտ շահույթ մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	1.28	1.72	0.99	0.01
ՍՊՐԵԴ	11.44%	11.13%	12.89%	14.89%

Էջ 28

ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2.1. Ռիսկային գործոններ

Արժեթղթերում՝ ներառյալ պարտատոմսերում, ներդրումները կապված են որոշակի հավանական ռիսկերի հետ, այդ իսկ պատճառով, ներդրում կատարելու վերաբերյալ որոշում ընդունելուց առաջ ներդրողները պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրեն և վերլուծեն ներդրման հետ կապված և Ազդագրում բացահայտված հավանական ռիսկերը, ինչպես նաև ներկայացված այլ տեղեկատվությունը: Անհրաժեշտ է, այնուամենայնիվ, հաշվի առնել, որ Ազդագրում ներկայացված ռիսկերից բացի կարող է նաև առաջանալ այլ անկանխատեսելի բնույթ ունեցող որևէ ռիսկ, և ներդրողը պետք է ներդրման որոշումը կայացնելիս լիարժեք գիտակցի ներդրման էությունը և առաջնորդվի նաև իր սեփական փորձով, նպատակներով ու ակնկալիքներով:

Ներկայացված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կարող է որոշակի բացասական ազդեցություն ունենալ ինչպես Թողարկողի վիճակի, այնպես էլ շուկայում առկա իրավիճակի վրա՝ արդյունքում հանգեցնելով Թողարկողի կողմից ստանձնած պարտավորությունների չկատարմանը կամ շուկայում պարտատոմսերի իրացվելիության և, հետևաբար, գնի անկմանը:

2.1.1. Թողարկվող պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

Ցանկացած տնտեսվարող սուբյեկտի, այդ թվում՝ վարկային կազմակերպությունների պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ: Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ստորև շարադրված ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և Ազդագրի մեջ տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը: Կազմակերպությունը խուսափել է Ազդագրում ներկայացված ցուցանիշների, կանխատեսումների և տեղեկատվության մեկնաբանություններից, որպեսզի ներդրողն ինքնուրույն ուսումնասիրի դրանք՝ պարտատոմսեր գնելու կամ չգնելու որոշում կայացնելու համար:

Ներդրողը պետք է գիտակցի, որ Թողարկողի ֆինանսատնտեսական գործունեության վրա բացասական ազդեցություն ունեցող ռիսկերի հետևանքով պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը կապված գնի անկման և շուկայում իրացվելիության հետ: Թողարկված պարտատոմսերը շրջանառության ժամկետի ընթացքում կարող են բացասական փոփոխությունների ենթարկվել տնտեսական վիճակի անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով, ուստի Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ ներդրողը ցանկացած պահի կարող է իրացնել պարտատոմսերը երկրորդային շուկայում իր համար շահավետ գնով: Այնուամենայնիվ, Թողարկողը տեղեկացնում է նաև, որ իր գործունեությամբ նպաստելու է պարտատոմսերի շուկայի

զարգացմանը՝ ակտիվություն ցուցաբերելով պարտատոմսերի թողարկման և ֆոնդային բորսայում դրանց ցուցակման շնորհիվ:

Պարտատոմսերին առնչվող հնարավոր ռիսկերի շարքում կարելի է նշել հետևյալները.

Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը պարտատոմսերի շուկայի ծավալի և ցածր զարգացվածության պայմաններում պարտատոմսի սեփականատիրոջ կողմից ցանկացած պահի պարտատոմսերը վաճառելու հետ կապված դժվարությունների առաջացումն է: Վերջինս կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Թողարկողի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով: Արդյունքում պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը և ներդրողը ստիպված լինի իրացնել պարտատոմսերն ավելի ցածր գնով, քան ձեռքբերման գինը:

Կազմակերպությունը պարտատոմսերի իրացվելիության բարձրացման համար վերջիններիս նախատեսում է օժտել որոշակի ներդրումային որակներով, այն է՝ շուկա ստեղծողի (market maker) միջոցով ապահովել պարտատոմսերի իրացվելիությունը: Այնուամենայնիվ, Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ իր կողմից թողարկված պարտատոմսերը դրանց շրջանառության ժամկետի ընթացքում ներդրողները ցանկացած պահի կարող են իրացնել կամ ձեռք բերել երկրորդային շուկայում (կարգավորվող շուկայում) իրենց համար ֆինանսապես շահավետ գնով:

Միաժամանակ հարկ է նշել նաև, որ առկա է շուկա ստեղծողի մշտական առկայության չապահովման ռիսկ ևս, որը կարող է բացասաբար անդրադառնալ թողարկված պարտատոմսերի իրացվելիության վրա:

Արտարժույթային ռիսկը: Ներդրողը կարող է կրել նաև փոխարժեքների տատանման հետ կապված կորուստներ ՀՀ դրամի և արտարժույթի փոխանակման ժամանակ: Ուստի, այս իմաստով արտարժույթային ռիսկ կարող են կրել այն ներդրողները, ովքեր իրենց դրամական միջոցները սույն պարտատոմսերում ներդնելու նպատակով ստիպված կլինեն իրենց ֆինանսական միջոցները փոխարկել այլ արժույթներից ՀՀ դրամի:

Տոկոսադրույքի ռիսկը: Տոկոսադրույքի փոփոխության հետևանքով պարտատոմսերում ներդրողների կորուստներ կրելու վտանգն է, որը կարող է հետևանք լինել շուկայում գործող տոկոսադրույքների կտրուկ փոփոխության, այն կարող է ազդել ինչպես պարտատոմսի գնի, եկամտաբերության, այնպես էլ դրանց գրավչության և իրացվելիության վրա:

Պարտատոմսերի գները գտնվում են հակադարձ կախվածության մեջ տոկոսադրույքների մակարդակից, այսինքն՝ տոկոսադրույքների մակարդակի բարձրացումն այլ հավասար պայմաններում կարող է հանգեցնել պարտատոմսերի գնի անկմանը և հակառակը:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կազդեն ինչպես Թողարկողի գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող ընդհանուր իրավիճակի վրա: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ փոփոխությունները կարող են ազդել նաև պարտատոմսերի գրավչության և արդյունքում՝

իրացվելիության վրա:

Համաձայն գործող օրենսդրության 2025 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ցուցակված (առևտրին թույլատրված) պարտատոմսերից մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ստացված տոկոսները կամ մարելիս զեղչի ձևով ստացվող եկամուտները, ազատվում են եկամտային հարկից: Ապագա օրենսդրական փոփոխությունները կարող են վերացնել կամ սահմանափակել այս արտոնությունը, ինչի հետևանքով պարտատոմսերի եկամուտը կարող է ենթարկվել եկամտային հարկման՝ նվազեցնելով դրանց գրավչությունը և իրացվելիությունը:

2.2 Հիմնական տեղեկատվություն

2.2.1. Առաջարկի նպատակը և ներգրավվող միջոցների օգտագործումը

Կազմակերպության անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման հիմնական նպատակն է հանդիսանում շուկայից միջոցների ներգրավումը: Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն օգտագործվելու են վարկային պորտֆելի աճը ֆինանսավորելու նպատակով: Վարկային պորտֆելի աճին աջակցելու նպատակով կազմակերպությունը 2024թ.-ի ընթացքում մշակել և ներդրել է նոր վարկատեսակներ:

Կազմակերպության կողմից հետևողականորեն իրականացվում է ֆինանսավորման աղբյուրների տարատեսականացման (դիվերսիֆիկացիա) գործուն քաղաքականություն, որի նպատակն է ապահովել մեկ ֆինանսավորողի կամ մի քանի ֆինանսավորողների խմբի ռիսկի նվազեցումը, հաշվեկշռի երկարաժամկետ պարտավորությունների մասի ֆինանսավորման կայուն ենթակառուցվածքների ստեղծումն ու գործարար հարաբերությունների զարգացումը:

Ֆիզիկական անձ ներդրողներին հայտնում ենք, որ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՐՈՒՄԸ ՉԻ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎՈՒՄ ԱՎԱՆԴՆԵՐԻ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՈՂ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԿՈՂՄԻՑ:

2.3. Տեղեկատվություն առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ

«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ պարտատոմսերն անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային, առանց ապահովվածության պարտատոմսեր են, որոնց թողարկումն իրականացվում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն, և դրանց շուրջ ծագող վեճերը, այդ թվում՝

դատական, ենթակա են լուծման ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Պարտատոմսերի ռեեստրը վարվելու է «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի կողմից:

Հիմք ընդունելով «Վարկային կազմակերպությունների գործունեության կարգավորումը, Վարկային կազմակերպությունների գործունեության տնտեսական նորմատիվները» կանոնակարգ 14-ի 7.14 կետի պահանջները «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ն 2025թ. փետրվարի 26-ին դիմում է ներկայացրել ՀՀ ԿԲ՝ ֆիզիկական անձանցից փոխառություն ներգրավելու նպատակով պարտատոմսերի թողարկում և հրապարակային տեղաբաշխում իրականացնելու համար բավարարում ստանալու նպատակով:

Հիմք ընդունելով ՀՀ ԿԲ 30.04.2025թ Թիվ 13.3.01-22/1525 գրությունը պարտատոմսերի հրապարակային տեղաբաշխում իրականացնելու միջոցով ֆիզիկական անձանցից փոխառություն ներգրավելու վերաբերյալ «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ դիմումը համարվում է բավարարված:

2.3.1 Պարտատոմսերի պայմանները

Պարտատոմսերի տեսակը		Անվանական արժեկտրոնային
Պարտատոմսերի ձևը		Ոչ փաստաթղթային
Պարտատոմսերի փոխարկելիությունը		Ոչ փոխարկելի
Պարտատոմսերի թողարկման արժույթը		ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի անվանական արժեքը (արժույթը)		50,000 (հիսուն հազար) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի ընդհանուր անվանական արժեքը		մինչև 1,738,000,000 (մեկ միլիարդ յոթ հարյուր երեսունույթ միլիոն) ՀՀ դրամ, ընդ որում յուրաքանչյուր թողարկման պահի (տրանշի) դրությամբ թողարկված պարտատոմսերի ընդհանուր անվանական արժեքը չպետք է գերազանցի Կազմակերպության կանոնադրական կապիտալը
Պարտատոմսերի քանակը		
Թողարկման և տեղաբաշխման օրը		Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների Խորհրդի առանձին որոշումներով
Տեղաբաշխման ձևը		
Պարտատոմսերի շրջանառության ժամկետը		

**Արժեկտրոնի
եկամտաբերությունը**

Պարտատոմսերի ռեեստրը	Պարտատոմսերի ռեեստրը ենթակա է վարման «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ ՀԿԴ) կողմից:
Պարտատոմսերի ապահովվածությունը	Առաջարկվող պարտատոմսերն ապահովված չեն:
Տեղաբաշխող	Համաձայն Թողարկողի և «Դայմենշն» ՓԲԸ-ի (տեղաբաշխող) միջև 11.03.2025թ. կնքված արժեթղթերի չերաշխավորված եղանակով տեղաբաշխման մասին պայմանագրի:
Շուկա Ստեղծող	Ընկերությունը նախատեսում է օգտվել Շուկա ստեղծողի ծառայություններից:
Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը	Պարտատոմսերը տեղաբաշխվում են Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով: Աճուրդի տևողության, ինչպես նաև աճուրդի անցկացման այլ մանրամասները յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվեն «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների Խորհրդի առանձին որոշումներով
Թողարկումը	Համաձայն պարտատոմսերի թողարկման վերաբերյալ Թողարկողի Տնօրենների Խորհրդի կողմից 16.04.2025թ. - ին ընդունված թիվ 19/2025 որոշման:
Արժեկտրոնների վճարման պարբերականությունը	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով
Արժեկտրոնների հաշվարկման օրերը	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների Խորհրդի առանձին որոշումներով
Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը	փաստացի/փաստացի DCS=Օրերի փաստացի քանակը, D2M2Y2 - D1M1Y1 DCC=Օրերի փաստացի քանակը, D3M3Y3 - D1M1Y1

DSN=Օրերի փաստացի քանակը, D3M3Y3 - D2M2Y2

որտեղ՝

D1M1Y1 գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է.

D2M2Y2 գործարքի կատարման ամսաթիվն է

D3M3Y3 գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման/անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

Արժեկտրոնի կուտակումը

$$AI = FV * \frac{C}{f} * \frac{DCC}{DCC}$$

որտեղ

AI - կուտակված տոկոս,

FV - պարտատոմսերի անվանական արժեք,

C - արժեկտրոնի տարեկան անվանական տոկոսադրույք,

f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է մեկ տարում
Արժեկտրոնի կուտակումը սկսում է հաշվարկվել պարտատոմսերի թողարկման օրվանից,

Պարտատոմսերի գինը

Պարտատոմսերի գինը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով

$$DP = \frac{C}{f} \sum_{i=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{i-1+\tau}} + \frac{FV}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$$
$$\tau = \frac{DSN}{DCC}$$

որտեղ՝

DP - Պարտատոմսի գինն է,

DSN - գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման ամսաթիվ և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է,

DCC -գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է,

f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է մեկ տարում

N - հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը

C - միավոր պարտատոմսի տարեկան արժեկտրոնը

y - մինչև մարում եկամտաբերություն,

i – արժեկտրոնի տվյալ հերթական համարն է, որը փոխվում է կախված տվյալ պահից մինչև վերջնական մարումը մնացած արժեկտրոնների վճարումների քանակից,

FV- պարտատոմսի անվանական արժեք:

Պարտատոմսերի եկամտաբերությունը	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով
Պարտատոմսերի մարման օրը	Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցումից հետո յուրաքանչյուր տրանշի համար լրացուցիչ կսահմանվի «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ Խորհրդի առանձին որոշումներով
Արժեկտրոնների վճարումը և պարտատոմսերի մարումը	ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի համար արժեկտրոնների վճարումը և պարտատոմսերի մարումն իրականացվում է ՀՀ դրամով, անկանխիկ եղանակով, արժեկտրոնի հաշվարկման օրվան և/կամ պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող օրվա վերջի (Ժամը 18:00–ի) դրությամբ Դեպոզիտարիայից ստացված պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքի հիման վրա, համաձայն որի Թողարկողը արժեկտրոնի վճարման/ պարտատոմսերի մարման կատարման օրը հանձնարարական է տալիս իր սպասարկող բանկին՝ համապատասխան վճարումները փոխանցելու Պարտատոմսերի սեփականատերերի՝ ՀՀ տարածքում գործող բանկերում բացված բանկային հաշիվներին (այսուհետ՝ բանկային հաշիվ): Թողարկողը չի փոխանցում վճարումները այն սեփականատերերին, որոնց բանկային հաշվի մասին տեղեկությունները բացակայում են Դեպոզիտարիայից ստացված պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքում և Թողարկողը այլ կերպ չի տիրապետում այդ տեղեկությանը: Այս դեպքում Կազմակերպությունը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում այդ սեփականատերերի վճարումները փոխանցում է նոտարի դեպոզիտ:
Պարտատոմսերի կատարում	Պարտատոմսերի մարման օրը և/կամ արժեկտրոնների վճարման օրը պարտատոմսի սեփականատիրոջ բանկային հաշվին համապատասխան վճարումների մուտքագրում: Պարտատոմսի մարման և մարման կատարման (վճարման) ամսաթվերը նույնն են:

Պարտատոմսերի ազատ շրջանառելիության սահմանափակում

Տեղաբաշխումից հետո արժեթղթերի առուվաճառքը երկրորդային շուկայում կարող է իրականացվել բացառապես կարգավորվող շուկայում:

Ցուցակումը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում Թողարկողը սահմանված կարգով դիմում է Բորսա՝ պարտատոմսերի շրջանառությունը կարգավորվող շուկայում ապահովելու նպատակով: Շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթուղթն արգելվում է վաճառել տվյալ շուկայից դուրս, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված դեպքերի:

Էջ 37

2.3.5. Տեղաբաշխված (տեղաբաշխվող) պարտատոմսերից ստացվող եկամուտների հարկման կարգի ամբողջական և մանրամասն նկարագիրը

Կարևոր ծանուցում

Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ իր կողմից թողարկվող պարտատոմսերում ներդրումներ կատարելիս ներդրողները արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկման վերաբերյալ սույն բաժնում ներկայացված տեղեկատվությունը չպետք է համարեն հարկային խորհրդատվություն և հիմնվեն վերջինիս վրա, ուստի խորհուրդ է տալիս օգտվել մասնագիտացված հարկային խորհրդատվության ծառայություններից: Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ սույնով զերծ է մնում հարկային օրենսդրության և հարկման մեխանիզմների կիրառման կամ փոփոխության արդյունքում ներդրողների ֆինանսական պահանջների նկատմամբ պատասխանատվությունից:

Պարտատոմսերից ստացված եկամուտը ենթակա է հարկման ըստ հետևյալ հարկատեսակների.

✓ **Շահութահարկ** (Իրավաբանական անձանց դեպքում),

✓ **Եկամտային հարկ** (Ֆիզիկական անձանց դեպքում):

Պարտատոմսերից կարելի է եկամուտ ստանալ հետևյալ տեսքով.

1. Տոկոսային եկամուտ (պարտատոմսերի դիմաց վճարվող արժեկտրոնը)
2. Կապիտալի հավելված (ձեռքբերման պահից հետո պարտատոմսի գնի աճը, հաշվարկվում է որպես մինչև մարման օրը պարտատոմսի վաճառքի և գնման գնի դրական տարբերություն)

Շահութահարկ

Շահութահարկ վճարողներ են համարվում ՀՀ գործող ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք: Հարկվող շահույթը հարկատուի՝ ՀՀ հարկային օրենսգրքի համապատասխան հոդվածներով սահմանված համախառն եկամտի և սահմանված նվազեցումների դրական տարբերությունն է: Այս պահին շահութահարկի դրույքը 18 տոկոս է:

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց շահութահարկի դրույքաչափը պարտատոմսերում ներդրումներից ստացված եկամտի համար կազմում է 10 տոկոս: Թողարկողի պարտատոմսերում ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձ ներդրողների համար Թողարկողը հանդիսանում է հարկային գործակալ:

Շահութահարկի վճարումից ազատվում են ոչ ռեզիդենտ շահութահարկ վճարողները Հայաստանի Հանրապետությունում գործող ֆոնդային բորսայում (կարգավորվող շուկայում) 2025 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ցուցակված (առևտրին թույլատրված) պարտատոմսերի՝ մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ օտարումից, մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ այլ արժեթղթերով փոխանակումից կամ մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ կատարվող նման այլ գործարքներից ստացված եկամուտների մասով:

Եկամտային հարկ

Եկամտային հարկ վճարողներ են համարվում ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք: Այս պահին եկամտային հարկի դրույքաչափը 10 տոկոս է: Թողարկողի պարտատոմսերում ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձ ներդրողների համար Թողարկողը հանդիսանում է հարկային գործակալ:

Նվազեցվող եկամուտներ են համարվում (չեն հարկվում եկամտային հարկով) Հայաստանի Հանրապետությունում գործող ֆոնդային բորսայում (կարգավորվող շուկայում) 2025 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ցուցակված (առևտրին թույլատրված) պարտատոմսերից մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ստացված տոկոսները կամ մարելիս զեղչի ձևով ստացվող եկամուտները, բացառությամբ բանկերի թողարկած այն պարտատոմսերի, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը պակաս է երկու տարուց:

Էջ 42

2.4. Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

2.4.4. Տեղաբաշխումը

2.4.4.1. Երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողները

Ծրագրային ազդագրի հրապարակման պահին Թողարկողը որևէ տեղաբաշխողի հետ երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու վերաբերյալ կնքված պայմանագիր չունի: Սակայն, տեղաբաշխման առանձին թողարկումների համար Թողարկողը կարող է ներգրավել երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողների: Այդ պարագայում, տեղաբաշխողներին վերաբերող տեղեկատվությունը (այդ թվում՝ անվանումները, գտնվելու վայրերը, երաշխավորված ծավալը և այլն) ենթակա է ներկայացման Թողարկման վերջնական պայմաններով:

2.4.4.2. Չերաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողները

Չերաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու կապակցությամբ Թողարկողը կնքել է «Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման մասին» պայմանագիր «Դայմենշն» փակ բաժնետիրական ներդրումային ընկերության հետ (գրանցված ԿԲ-ի կողմից, գրանցման համար 14, լիցենզիա 0014, գրանցման հասցե՝ ՀՀ, գ. Երևան, Բաղրամյան 2, 27/1 ոչ բնակելի տարածք), հեռ.՝ +(374 10) 54 56 70, էլ. փոստ՝ info@dimension.am, պաշտոնական ինտերնետային կայք՝ www.dimension.am:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման յուրաքանչյուր տրանշի դեպքում պարտատոմսերի տեղաբաշխման պարտատոմսերի ծավալը, քանակը, պարտատոմսերի տեղաբաշխման կարգը, Թողարկողի և Տեղաբաշխողի իրավունքներն ու պարտականությունները, Թողարկողի և Տեղաբաշխողի պատասխանատվությունը կսահմանվեն վերջիններիս միջև կնքվող լրացուցիչ համաձայնագրերով:

Յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ժամանակ ընտրվում է Շուկա ստեղծող ընկերություն: Շուկա ստեղծող ընկերության և Տեղաբաշխողի կողմից սահմանվում է պոտենցիալ Շուկա ստեղծողի կողմից ձեռքբերման ենթակա պարտատոմսերի նվազագույն ծավալ, որը Շուկա ստեղծողի կողմից ձեռք է բերվում անվանական արժեքով:

Համաձայն կնքված պայմանագրի՝ «Դայմենշն» ՓԲԸ-ն պարտավորվել է լավագույն ջանքերի գործադրմամբ, գնել Թողարկողի կողմից թողարկվող անվանական արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերի թողարկման ծավալի առնվազն 2.5%-ի չափով: Յուրաքանչյուր

տրանշի տեղաբաշխում սկսվելու է առանց տեղաբաշխողի և շուկա ստեղծողի կողմից գնված ծավալների:

Տեղաբաշխման աճուրդի ընթացքում պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար պոտենցիալ ներդրողները կարող են դիմել Բորսայի անդամ հանդիսացող կազմակերպություններին և մասնակցել աճուրդին՝ վերջիններիս կողմից սահմանված պայմաններով և սակագներով: Բորսայի անդամների ցանկը հասանելի է Բորսայի պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.amx.am: Տեղաբաշխումից հետո երկրորդային շուկայում պարտատոմսերի առքուվաճառքի գործարք կնքելու համար ներդրողները պետք է դիմեն կա՛մ ներդրումային ընկերություններին, կա՛մ բրոքերային ծառայություն մատուցող բանկերին:

Պարտատոմսերում ներդրում կատարող անձինք պետք է ունենան արժեթղթերի հաշիվներ, որոնք բացվում և սպասարկվում են Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի հաշվի օպերատորների միջնորդությամբ, վերջիններիս կողմից սահմանված պայմաններով և սակագներով: Հաշվի օպերատորների ցանկը հասանելի է Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ (www.cda.am):

Պարտատոմսեր ձեռք բերող անձը, նախքան ներդրում իրականացնելը, պարտավոր է նաև որևէ բանկում իր անվամբ բացել դրամային բանկային հաշիվ, և այդ հաշվի վերաբերյալ տվյալները ներկայացնել «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ին՝ պարտատոմսերում կատարված ներդրումների մարման և արժեկտրոնային եկամուտների ստացման համար:

Էջ 45

ԲԱԺԻՆ 3. ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

3.2 Ռիսկային գործոններ

Ցանկացած տնտեսվարող սուբյեկտի, այդ թվում՝ վարկային կազմակերպությունների, պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ:

Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ստորև շարադրված ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և Ազդագրի մեջ տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը: Ռիսկային գործոններից յուրաքանչյուրը կարող է նշանակալից կամ էական բացասական ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության գործառնությունների, ֆինանսական վիճակի կամ արդյունքների վրա:

Ելնելով նշվածից՝ Թողարկողը խուսափել է Ազդագրում ներկայացված ցուցանիշների, կանխատեսումների և տեղեկատվության մեկնաբանություններից, որպեսզի ներդրողն ինքնուրույն ուսումնասիրի դրանք՝ պարտատոմսեր գնելու կամ չգնելու որոշում կայացնելու համար: Մասնավորապես կարելի է առանձնացնել հետևյալ հիմնական ռիսկերը.

Վարկային ռիսկ: Կազմակերպության գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված գործընկերոջ վարկունակության, վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու կամ մասնակի կատարելու հետ, որոնք Կազմակերպությանը կարող են կորուստներ պատճառել:

Վարկային ռիսկերի արդյունավետ կառավարման նպատակով Թողարկողը կարևորում է վարկային պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան, հսկողություն սահմանում տարբեր տեսակի կենտրոնացումների վրա, վարկավորելիս որպես ապահովվածություն նախապատվություն է տալիս վարկառուի վարկունակությանը և վճարունակությանը:

Ստորև ներկայացված է Կազմակերպության տրամադրած վարկերի որակական վերլուծությունը, 30.09.2025թ.. դրությամբ և նախորդ 3 տարիների համար:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

հազ. ՀՀ դրամ

	30.09.2025	31.12.2024 (աուդիտ անցած)	31.12.2023 (աուդիտ անցած)	2022 (աուդիտ անցած)
Ոչ ժամկետանց	22,068,116.04	21,846,340	20,635,878	18,237,834
Ժամկետանց՝				
-1-30 օր ժամկետանց	329,282	300,109	250,394	214,639
-31-60 օր ժամկետանց	160,177	109,154	154,120	140,643
-61-90 օր ժամկետանց	142,954	153,650	70,303	63,140

-90 օրից ավել ժամկետանց	1,537,357	1,255,490	1,274,786	3,170,405
Ընդամենը ժամկետանց վարկեր	2,169,771	1,818,402	1,749,603	3,588,827
Ըդամենը համախառն վարկեր	24,237,887	23,664,742	22,385,481	21,826,661
Հնարավոր կորուստների պահուստ	(1,648,614)	(1,384,304)	(1,325,051)	(2,908,717)
Ընդամենը գուտ վարկեր	22,589,273	22,280,438	21,060,430	18,917,944
Խնդրահարույց վարկեր/Վարկային պորտֆել	8.95%	7.68%	7.82%	16.44%

Կազմակերպության հիմնական գործունեությունը միկրովարկերի տրամադրումն է: Համապատասխանաբար, վարկային ռիսկը մեծագույն կարևորություն ունի միկրոֆինանսավորման կազմակերպությունների ռիսկերի կառավարման մեջ: Զգալի ֆինանսական վնասներից խուսափելու համար Կազմակերպությունը կիրառում է տարբեր մեթոդներ վարկային ռիսկերը որոշելու և արդյունավետորեն կառավարելու նպատակով:

Ռիսկերի կառավարումը և մոնիթորինգն իրականացվում է սահմանված լիազորությունների շրջանակներում: Այս գործընթացներն իրականացվում են Վարկային կոմիտեների և Կազմակերպության Տնօրենների խորհրդի կողմից: Առօրյա ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է վարկային ռիսկերի բաժնի, հետգործառնական և ներքին վերահսկողության բաժինների կողմից:

Վարկային պորտֆելի որակի կառավարման նպատակով սահմանված է նաև որոշում կայացնող մարմինների սահմանաչափերի հստակ համակարգ, վարկերի և վարկունակության նվազագույն պահանջների վերանայման և թեստավորման սկզբունքներ:

Կազմակերպության վարկային քաղաքականությունը սահմանված է ներքին քաղաքականություններում և ընթացակարգերում, որտեղ հստակ սահմանված են բոլոր առնչվող պահանջները համապատասխան վերահսկողական մեխանիզմների հետ մեկտեղ, ներառյալ վարկի տրամադրումը, չվճարված վարկերի մոնիտորինգը, ժամկետանց վարկերի հետ աշխատելու գործընթացը և այլն:

Վարկային կոմիտեն վերլուծող մարմին է, որը պատասխանատու է վարկային հայտերում ամփոփված տեղեկատվությունը վերլուծելու և վարկային ռիսկերը հնարավորինս նվազեցնելու համար: Վարկային կոմիտեն Կազմակերպության ներսում անկախ մարմին է, որը լիազորված է կայացնելու վերջնական որոշում վարկային հայտը ֆինանսավորելու կամ մերժելու վերաբերյալ:

Կազմակերպությունը բաշխում է վարկային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանափակելով մեկ վարկառուի գծով կամ վարկառուների խմբի գծով: Վարկային ռիսկի սահմանաչափերն ըստ վարկառուի և ըստ վարկատեսակի հաստատում է Տնօրենների խորհուրդը և Կազմակերպության Գործադիր մարմինը: Փաստացի ռիսկերի համապատասխանությունը սահմանաչափերին հսկվում

է օրական կտրվածքով՝ Կազմակերպության կողմից սահմանված վարկային սահմանաչափերի և վարկունակության ուղեցույցների չխախտվելու համար:

Ըստ նպատակահարմարության, և վարկերի մեծ մասի դեպքերում, Կազմակերպությունն ընդունում է գրավ կամ անձնական երաշխավորություն: Վարկերի զգալի մասն անհատական են, որտեղ որպես ապահովության միջոց հանդես են գալիս երաշխավորությունները: Այսպիսի ռիսկերը մոնիթորինգի են ենթարկվում շարունակական հիմունքով և ենթակա են տարեկան կամ ավելի հաճախակի վերանայումների:

Կազմակերպությունը սկզբունքորեն կիրառում է ռիսկերի կառավարման միևնույն քաղաքականությունը հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար:

Կազմակերպությունում մշակվել է վարկառուի գնահատման կենտրոնացված մոտեցում՝ փոքր և միջին ձեռնարկատիրական գործունեությունը գնահատելու և դրանց վարկավորման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու նպատակով: Այդ մոտեցումը ենթադրում է ստանդարտ վարկատեսակների հաստատում գլխամասային գրասենյակի կողմից՝ ելնելով վարկառուների արդյունավետության հիմնական ցուցանիշներից՝ վարկային պատմությունից, ֆինանսական վիճակից, վարկառուների հետ հարաբերություններից, կառավարման որակից, նպատակային օգտագործումից, գրավից և այլն: Կախված շուկայում տիրող իրավիճակից վարկավորման մոտեցումները կարող են փոփոխվել՝ դառնալով ավելի լիբերալ կամ ավելի կոնսերվատիվ:

Ստորև ներկայացվում է Կազմակերպության հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դասակարգման և վարկային ռիսկի կառավարման համար վնասների և կորուստների պահուստին կատարվող հատկացումների վերաբերյալ տեղեկատվությունը 30.09.2025թ. դրությամբ:

Ռիսկի դասերը	Վարկեր							
	Քանակ		Գումար/հազ.դր/		Տրված վարկերի գծով պահուստ			
					մնացորդը/հազ.դր/		%	
1	2		3		4		5	
	դրամ	արտարժույթ	դրամ	արտարժույթ	դրամ	արտարժույթ	դրամ	արտարժույթ
1. Ստանդարտ	26,948	222	19,543,356	942,946	(374,052)	(19,005)	-1.9%	-2.0%
2. Հսկվող	1,869	12	995,059	70,251	(161,819)	(16,960)	-16.3%	-24.1%
3. Ոչ ստանդարտ	737	7	277,716	15,119	(124,986)	(10,129)	-45.0%	-67.0%
4. Կասկածելի	617	1	191,478	1,124	(116,852)	(28)	-61.0%	-2.5%
5. Անհուսալի	1,902	42	621,987	62,717	(636,288)	(56,014)	-102.3%	-89.3%
Ընդամենը	32,073	284	21,629,596	1,092,157	(1,413,998)	(102,136)	-6.5%	-9.4%

Իրացվելիության ռիսկ: Իրացվելիության ռիսկը կապված է Կազմակերպության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ՝ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ոչ ամբողջական համապատասխանությունը բնական է ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնասներ կրելու ռիսկը:

Կազմակերպության իրացվելիությունը գտնվում է տնօրինության ուշադրության կենտրոնում, մասնավորապես՝ Կազմակերպությունում գործում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողով, որը վերահսկում է Կազմակերպության իրացվելիության ռիսկերը ժամկետայնության վերլուծության միջոցով: Միաժամանակ իրացվելիության ռիսկի կառավարման շրջանակում իրականացվում են խիստ սթրես թեստերի մշակում և կիրառում, իրացվելիության սահմանաչափերի և գործակիցների պահպանում, վաղ զգուշացման ցուցիչների վերահսկողություն, մշակվել է արտակարգ իրավիճակների ֆինանսավորման պլան: Ընթացիկ իրացվելիության աջակցման և դրամական հոսքերի օպտիմալացման նպատակով ընթացիկ իրացվելիությունը կառավարվում է գանձապետի կողմից, ով վարում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների պորտֆելը:

Կազմակերպության իրացվելիության աղբյուրները դիվերսիֆիկացված են և իրենց մեջ ներառում են երկարաժամկետ և միջնաժամկետ վարկեր միջազգային ֆինանսական ֆոնդերից, դրամական միջոցների կարճաժամկետ ներգրավումներ ՀՀ բանկերից և իրավաբանական անձանցից, պարտատոմսերի թողարկումից ձևավորված միջոցներ: Կազմակերպությունը իր իրացվելիության գործիքակազմում ունի նաև վերականգնվող վարկային գծեր, որոնք ոչ միայն հանդիսանում են իրացվելիության ստացման արագ աղբյուր, այլև հնարավորություն են տալիս ավելի արդյունավետ և առավել քիչ ծախսերով կառավարել ընթացիկ իրացվելիությունը:

Կազմակերպությունը ներկայումս բանակցություններ է վարում մի քանի միջազգային ներդրումային ֆոնդերի հետ ֆինանսավորման ներգրավման նպատակով: Միաժամանակ, Կազմակերպությունը միացել է ԳՀՀ-ի և KFW բանկի մի շարք վարկային ծրագրերի, որը ոչ միայն նպաստել է իրացվելիության դիրքերի ամրապնդմանը, այլև նպաստել է Կազմակերպության շուկայական դիրքի ամրապնդմանը:

Տոկոսադրույքի ռիսկ: Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում, որն էլ իր հերթին կարող է ազդել Կազմակերպության զուտ շահույթի վրա: Շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է ազդել Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի և դրամական

միջոցների հոսքերի վրա: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև այն նվազեցնել կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Կազմակերպությունը կառավարում է իրական արժեքով տոկոսադրույքի ռիսկը՝ պարբերաբար գնահատելով պոտենցիալ կորուստները, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից: Կազմակերպության ղեկավարությունն իրականացնում է Կազմակերպության ընթացիկ ֆինանսական գործունեության մոնիթորինգ, գնահատում է Կազմակերպության իրական արժեքով տոկոսադրույքի փոփոխությունների զգայունությունը և դրա ազդեցությունը Կազմակերպության շահութաբերության վրա:

Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման սկզբունքներից ելնելով սահմանափակվում են տոկոսադրույքի հանդեպ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կարճաժամկետ ճեղքվածքի մեծությունը, արժեթղթերի պորտֆելի մեծությունը, կենտրոնացվածությունը և ժամկետայնությունը:

Արտարժույթային ռիսկ: Արտարժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսված ակտիվները գերազանցում են կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված պարտավորություններից:

Կազմակերպությունը կիրառում է արտարժույթային ռիսկի կառավարման հետևյալ սկզբունքները.

➤ Կազմակերպությունը ձգտում է միանգամից փակել արտարժույթային դիրքերը և զերծ մնալ սպեկուլյատիվ գործառնություններից:

➤ Կազմակերպությունն արտարժույթային շուկաներում չի բացում սպեկուլյատիվ դիրքեր: Ածանցյալ գործիքները կարող են օգտագործվել միայն հեջավորման նպատակով՝ փակելու դիրքը:

➤ Կազմակերպությունը ձգտում է համապատասխանեցնել ակտիվների և պարտավորությունների արժույթներն ինչպես գումարներով, այնպես էլ ժամկետներով՝ պաշտպանված լինելու համար փոխարժեքային տատանումներից:

➤ Կազմակերպությունը վերահսկում է արտարժույթային դիրքն օրական կտրվածքով:

Կազմակերպության Գանձապետարանը ու Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովը վերահսկում են արտարժույթի ռիսկը՝ կառավարելով արժույթային բաց դիրքն ԱՄՆ դոլարի արժեզրկման և այլ մակրոտնտեսական ցուցանիշների գնահատումների հիման վրա, ինչը Կազմակերպությանը հնարավորություն է տալիս նվազագույնի հասցնել վնասներն ազգային արժույթի նկատմամբ փոխարժեքի զգալի տատանումներից: Գանձապետն իրականացնում է Կազմակերպության արժույթային բաց դիրքի ամենօրյա մոնիթորինգ: Ընդհանուր առմամբ Կազմակերպությունը ունակ է կլանել ՀՀ դրամի էական արժեզրկման ռիսկը առանց հիմնական տնտեսական նորմատիվները վտանգելու և իրացվելիության լուրջ խնդիրների:

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Կազմակերպության վրա 30.09.2025թ-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	833,543	524,720	180,341	1,538,604
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	0	3,645,545	0	3,645,545
Ներդրումային արժեթղթեր	0	1,053,965	0	1,053,965
Հաճախորդներին տրված վարկեր	21,629,596	1,092,156	0	22,721,752
Ներդրումային արժեթղթեր	0	130,038	0	130,038
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	22,463,139	6,446,424	180,341	29,089,904
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	971,019	0	0	971,019
Այլ փոխառու միջոցներ	9,340,764	8,004,676	0	17,345,440
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	334,600	9,633	3	344,237
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,014,102	162	0	4,014,264
Վարձակալության գծով պարտավորություն	556,243	0	0	556,243
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	15,216,728	8,014,471	3	23,231,203

Գործընկերոջ ռիսկ: Գործընկերոջ ռիսկի սահմանաչափն իրենից ներկայացնում է մեկ ֆինանսական հաստատության գծով ռիսկի առավելագույն չափը, որը Կազմակերպությունը կարող է կրել: Կազմակերպությունը գործընկերոջ ռիսկը կառավարում է համաձայն Դուստր կազմակերպության ընդհանուր քաղաքականություն» ձեռնարկի Հավելված 5-ի՝ «ԱՊԿԿ քաղաքականության» սկզբունքների համաձայն: Կազմակերպությունը ձգտում է նվազեցնել գործընկերոջ ռիսկը՝

Սահմանափակելով գործընկերների ցանկը կառավարելի քանակով:

✚ Կիրառելով գործընկերների հաստատման հիմնավոր գործընթաց մինչև ցանկացած նոր գործընկերոջ հետ որևէ գործառնության կնքումը: Հաստատման գործընթացը ներառում է բազմակողմանի գնահատում՝ ապահովելու գործընկերոջ հաստատման գործընթացի համապատասխանությունը Դուստր կազմակերպության ընդհանուր քաղաքականության ձեռնարկին:

✚ Սահմանափակելով Կազմակերպության ռիսկը մեկ գործընկերոջ կամ գործընկերների խմբի նկատմամբ:

Սահմանաչափերի ցանկացած փոփոխություն պետք է հաստատվի Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի կողմից:

Ընդհանուր տնտեսության ռիսկեր, երբ ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար ազդել Կազմակերպության գործունեության վրա: Բոլոր տեսակի իրադարձությունները, որոնք կհանգեցնեն Կազմակերպության վարկառուների կողմից պայմանագրային պարտավորությունների չկատարմանը, հաճախորդների կողմից Կազմակերպության հուսալիության հանդեպ կասկածանքի կամ բացասական վերաբերմունքի, կարող են էապես ազդել Կազմակերպության գործունեության վրա: Դա կարտահայտվի Կազմակերպության կողմից լրացուցիչ ծախսերի կատարմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարությամբ: Կազմակերպությունում ռիսկերի արդյունավետ կառավարման և նվազեցման նպատակով պարբերաբար իրականացվում են տնտեսության վիճակի հնարավոր բացասական փոփոխությունների ազդեցության տարբեր սցենարային իրավիճակների վերլուծություններ: Նման վերլուծությունները և սցենարները քննարկվում են ԱՊԿԿ-ի ընթացքում, որն իրականացվում է ամիսը մեկ կամ երկու անգամ: Նման հաճախականությունը հնարավորություն է տալիս արագ արձագանքել շուկայում սպասվող կամ տեղի ունեցող փոփոխություններին և մշակել գործունեության պլան փոփոխված իրավիճակին համապատասխան:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Կազմակերպության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Վարկային կազմակերպության գործունեությունը պետական կառավարման մարմինների կողմից լիցենզավորման և կարգավորման ենթակա գործունեություն է: Վարկային կազմակերպության գործունեության ոլորտում պետական կարգավորման նպատակը հանդիսանում է ներդրողների և հաճախորդների

իրավունքների պաշտպանությունը, որն իրականացվում է տնտեսական գործունեության նորմատիվների և վարկային կազմակերպությունների ռիսկերի կառավարման համակարգերի սահմանմամբ: Դա նշանակում է, որ հնարավոր են պետական կարգավորման հետ կապված փոփոխություններ, որոնք կարող են էապես ազդել Կազմակերպության գործառնությունների վրա և անգամ բացասաբար ազդել ֆինանսական ցուցանիշների վրա: Կազմակերպությունը գործում է ՀՀ տնտեսության ամենավերահսկվող հատվածներից մեկում:

Մրցակցային ռիսկ, որն առաջանում է ՀՀ ֆինանսական, մասնավորապես վարկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում: ՀՀ-ում վարկային ծառայությունների շուկան խիստ մրցակցային է, շուկայում գործում են նաև արտերկրի վարկային կազմակերպությունների դուստր կառույցները, որոնք ունեն հզոր ֆինանսական կարողություններ և անկայուն իրավիճակներում ֆինանսական ներարկումներ ստանալու մեծ հնարավորություններ, առաջավոր և փորձարկված տեխնոլոգիաներ, որի շնորհիվ նրանք ունեն պոտենցիալ առավելություններ ստանալու հավակնություն: Կազմակերպությունը, իր մրցակցային դիրքերն ամրապնդելու առումով, հետևողականորեն առաջնորդվում է կորպորատիվ կառավարման սկզբունքներով, իրականացնում է իր կառավարման համակարգի ինստիտուցիոնալ համակարգված բարեփոխումներ, ներդնում է վարկավորման ինովացիոն առաջավոր տեխնոլոգիաներ, բարձրացնում է մատուցվող սպասարկումների որակը և մատչելիությունը:

Կադրերի հոսունության ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է մրցունակ կադրերի աշխատանքից ազատման դեպքում Կազմակերպության վնասներ կրելու հավանականությունը: Բարձրորակ մասնագետների առկայությունը Կազմակերպության աշխատակազմում շատ կարևոր է մրցունակ լինելու և պլանավորված աշխատանքների արդյունավետ իրականացման համար: Նման մասնագետների նկատմամբ մեծ պահանջարկի պատճառով՝ առաջանում է նաև կադրերի հոսունության ռիսկ, որի ազդեցությունը չեզոքացնելու նպատակով Կազմակերպության ղեկավարությունը նպատակային և հետևողական միջոցառումներ է իրականացնում աշխատողների որակավորման բարձրացման, նյութական խրախուսման և սոցիալական ապահովման խնդիրների բարելավման ուղղությամբ: Մասնավորապես, աշխատողների որակավորման բարձրացման նպատակով Կազմակերպությունը ստեղծել է ներքին աշխատակիցների օգտագործման համար նախատեսված առցանց դասընթացների հարթակ, իսկ ՖԻՆՔԱ Զարգացման Ակադեմիայի միջոցով կազմակերպում են միջին օղակի ղեկավարների վերապատրաստման համար դասընթացներ:

Գործառնական ռիսկ: Գործառնական ռիսկն այն հնարավոր կորուստների ռիսկն է, որը կառաջանա համակարգերի թերություններից, մարդկային սխալից, կեղծիքից կամ արտաքին միջավայրի իրադարձություններից: Երբ վերահսկողությանը չի հաջողվում կատարել իր գործառնությունները, գործառնական ռիսկերը կարող են վնասել Կազմակերպության հեղինակությանը, ունենալ իրավական կամ կանոնակարգող հետևանքներ, կամ հանգեցնել ֆինանսական կորուստների: Կազմակերպությունը չի կարող ակնկալել, որ կբացառի բոլոր գործառնական ռիսկերը, սակայն ջանքեր է ձեռնարկում կառավարելու դրանք, ինչպես

վերահսկողական հայեցակարգի, այնպես էլ հնարավոր ռիսկերի մոնիթորինգի և դրանց հակազդման միջոցով: Վերահսկողությունը ներառում է պարտականությունների արդյունավետ տարանջատում, մուտքի հասանելիության, լիազորման և համադրման ընթացակարգեր, աշխատակազմի կրթության և գնահատման գործընթացներ:

Կազմակերպությունում գործառնական ռիսկը կառավարվում է այդ գործառույթի համար նախատեսված ստորաբաժանման՝ «Ներքին վերահսկողության» բաժնի կողմից: Գործառնական ռիսկերի կառավարման համար մշակված են և պարբերաբար վերանայվում են բազում հսկողական մեխանիզմներ, ինչպիսիք են՝ ռիսկային դեպքերի վերաբերյալ ազդակներ հաղորդող հատուկ մշակված 17 հաշվետվությունները գործընթացների մշակման, գրանցման և հաստատման գործառույթների բաժանումը տարբեր աշխատակիցների միջև, ամենամսյա այցելությունները մասնաճյուղեր և տվյալ տարածաշրջանի հաճախորդներին:

Գիտակցելով վերը նշված ռիսկերը, մշտապես գնահատելով գործունեության միջավայրի փոփոխությունները և դրանցով պայմանավորված մարտահրավերները՝ Կազմակերպությունը պատրաստ է իրականացնել այլընտրանքային ռազմավարություններ՝ նպատակ ունենալով ապահովել ծրագրավորված ակտիվապասիվային և եկամտային ցուցանիշների կատարումը:

3.3 Տեղեկատվություն Թողարկողի մասին

3.3.1. Թողարկողի պատմությունը և զարգացումը

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ փակ բաժնետիրական ընկերություն

ռուսերեն՝ «ФИНКА» УНИВЕРСАЛЬНАЯ КРЕДИТНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ Закрытое Акционерное Общество.

անգլերեն՝ “FINCA” UNIVERSAL CREDIT ORGANIZATON Closed Joint-Stock Company.

Թողարկողի կրճապ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ

ռուսերեն՝ «ФИНКА» УКО ЗАО

անգլերեն՝ “FINCA” UCO CJSC

Թողարկողի պետական գրանցման վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Ագաթանգեղոսի փ. 2ա, գրանցման համարը՝ 13:

Թողարկողի գտնվելու վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Ագաթանգեղոսի փ. 2ա:

Կապի միջոցները՝

հեռ.՝ (+374 12) 55 55 55

էլ. փոստ՝ info@finca.am,

ինտերնետային կայք՝ www.finca.am:

Թողարկողի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

Կազմակերպությունը հիմնադրվել է ՀՀ օրենսդրության շրջանակներում 2006թ. մարտի 28-ին որպես ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն: ՀՀ ԿԲ խորհրդի 2006 թվականի մարտի 28-ի թիվ 128Ա որոշմամբ Կազմակերպությունը գրանցվել է և ստացել թիվ 13 գրանցման վկայական: Կազմակերպությունը ստեղծվել է «ՖԻՆՔԱ Ինթերնեյշնլ Ինք.» ամերիկյան ոչ առևտրային կազմակերպության կողմից ՀՀ միկրոֆինանսական շուկայի ձևավորման նախնական փուլում՝ նպատակ ունենալով ֆինանսական ծառայություններ մատուցել ֆինանսական հաստատություններից սահմանափակ վարկավորման հնարավորություն և ամենացածր եկամուտ ունեցող ձեռնարկատերերին:

Կազմակերպության ստեղծումը նպատակ էր հետապնդում տրամադրել միկրոֆինանսական ծառայությունների լայն տեսականի՝ նպատակ ունենալով կրճատել աղքատությունը, բարձրացնել զբաղվածության մակարդակը, խթանել ձեռներեցությունն ու Հայաստանի Հանրապետության բնակչության սոցիալական համախմբումը, ինչպես նաև ստանալ շահույթ, որը հիմնականում պետք է ուղղվի այդ նպատակների իրագործմանը:

Կազմակերպությունն ունի 33 մասնաճյուղ և վարկավորում է իրականացնում ՀՀ բոլոր մարզերում:

Թողարկողի մասնաճյուղերը և ներկայացուցչությունները

30.09.2025թ. դրությամբ Կազմակերպությունն ունի 33 մասնաճյուղ, որոնց ցանկը և գործունեության հասցեները ներկայացվում են ստորև բերվող աղյուսակում.

	Մասնաճյուղի անվանում	Հասցե
1.	Ագաթանգեղոս մասնաճյուղ	ք. Երևան, Ագաթանգեղոսի փ. 2 ա
2.	Կոմիտաս մասնաճյուղ	ք. Երևան, Կոմիտասի պող. 50/51
3.	Աշտարակ մասնաճյուղ	ք. Աշտարակ, Սիսակյան փ. 14/48բ
4.	Թալին մասնաճյուղ	ք. Թալին, Սպանդարյան 9/1
5.	Արարատ մասնաճյուղ	ք. Արարատ, Աղբյուր Սերոբ փ. 10

6.	Արտաշատ մասնաճյուղ	ք. Արտաշատ, Շահումյան փ. 33
7.	Մասիս մասնաճյուղ	ք. Մասիս, Հանրապետության փ. 5/1
8.	Վեդի մասնաճյուղ	ք. Վեդի, Արարատյան փ. 54/6
9.	Արմավիր մասնաճյուղ	ք. Արմավիր, Երևանյան փ. 33/3
10.	Էջմիածին մասնաճյուղ	ք. Էջմիածին, Խորենացու փ. 8
11.	Գավառ մասնաճյուղ	ք. Գավառ, Կենտրոնական փ. 4
12.	Մարտունի մասնաճյուղ	ք. Մարտունի, Մյասնիկյան փ. 8
13.	Վարդենիս մասնաճյուղ	ք. Վարդենիս, Հ. Անդրեասյան փ. 6/5
14.	Ալավերդի մասնաճյուղ	ք. Ալավերդի, Թումանյան փ. 51/2
15.	Սպիտակ մասնաճյուղ	ք. Սպիտակ, Ս. Ավետիսյան փ. 4
16.	Ստեփանավան մասնաճյուղ	ք. Ստեփանավան, Սուրբ-Նշանի փ. 12բ
17.	Վանաձոր 1 մասնաճյուղ	ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծ պող. 47ա
18.	Աբովյան մասնաճյուղ	ք. Աբովյան, Հատիս փ 1/28
19.	Հրազդան մասնաճյուղ	ք. Հրազդան, Կենտրոն թաղամաս, Օգոստոսի-23-ի փ., թիվ 22
20.	Արթիկ մասնաճյուղ	ք. Արթիկ, Անկախության փ. 29/1
21.	Աշոցք մասնաճյուղ	ՀՀ, Աշոցք համայնք, գ. Աշոցք, 2-րդ փ., 1-ին նրբ., 6 ռեստորան
22.	Գյումրի մասնաճյուղ	ք. Գյումրի, Տիգրան Մեծ 1/3
23.	Մարալիկ մասնաճյուղ	ք. Մարալիկ, Հ. Շահինյան փ. 16
24.	Գորիս մասնաճյուղ	ք. Գորիս, Մաշտոցի փ. 5
25.	Կապան մասնաճյուղ	ք. Կապան, Շահումյան փ.2/1,62 առևտրի սրահ
26.	Մեղրի մասնաճյուղ	ք. Մեղրի, Փարամազ փ. 4/6

27.	Եղեգնաձոր մասնաճյուղ	ք. Եղեգնաձոր, Անդրանիկի փ. 10/1
28.	Բերդ մասնաճյուղ	ք. Բերդ, Մաշտոցի փ. 26/8
29.	Իջևան մասնաճյուղ	ք. Իջևան, Վալանսի փ. 6/2
30.	Նոյեմբերյան մասնաճյուղ	ք. Նոյեմբերյան, Բարեկամության փ. 2
31.	Ապարան մասնաճյուղ	ք. Ապարան, Բաղրամյան փ. 44/3
32.	Եղվարդ մասնաճյուղ	ք. Եղվարդ, Չարենցի 13
33.	Սիսիան մասնաճյուղ	ք. Սիսիան, Չարենցի 1

Կազմակերպությունը ՀՀ տարածքում և տարածքից դուրս գրանցված ներկայացուցչություններ չունի:

Էջ 56

3.4 Բիզնեսի նկարագիրը

3.4.1. Հիմնական գործունեությունը

Թողարկողն իրականացնում է «Վարկային կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենքով, այլ իրավական ակտերով և իր Կանոնադրությամբ սահմանված ֆինանսական գործառնություններ: Կազմակերպությունը կարող է իրավաբանական անձանցից, իր մասնակիցներից, անհատ ձեռնարկատերերից, Հայաստանի Հանրապետությունից և համայնքներից, այլ պետություններից, միջազգային կազմակերպություններից ներգրավել փոխառություններ և կնքել նմանատիպ գործարքներ:

Կազմակերպության գործունեության հիմնական ուղղվածությունը վարկերի տրամադրումն է, որոնք էլ ձգտում է հասանելի դարձնել տնտեսության տարբեր հատվածների, ինչպես նաև հասարակության լայն շրջանակների համար: Կազմակերպությունը, որպես հիմնական գործունեություն ձեռնարկատիրական, գյուղատնտեսական և սպառողական վարկեր է տրամադրում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց:

Կազմակերպության կողմից տրամադրվող վարկերը ընդհանուր առմամբ կարելի է ներկայացնել 4 խմբի տեսքով՝ գյուղատնտեսական վարկեր, բիզնես վարկեր, սպառողական վարկեր և հիփոթեքային վարկեր:

Կազմակերպության կողմից հաճախորդներին տրված վարկերի ծավալներն ըստ վարկատեսակների 2022-30.09.2025թթ. դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հաճախորդներին տրված վարկերն ըստ վարկատեսակների

Հազ. ՀՀ դրամ

	30.09.2025	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2022
Անհատական գյուղատնտեսական վարկեր	13,765,971	13,377,151	12,361,570	10,221,842
Անհատական բիզնես վարկեր	4,165,014	4,924,437	5,478,677	6,884,323
Սպառողական վարկեր	4,355,234	3,664,110	188,301	1,773,308
Հիփոթեքային վարկեր	435,533	314,740	3,031,882	81,027
Խմբային վարկեր	-	-	-	-
Խմբային գյուղատնտեսական վարկեր	-	-	-	-
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	22,721,752	22,280,438	21,060,430	18,960,500

Էջ 60
3.4.2 Հիմնական շուկաները

ՀՀ ֆինանսական շուկայում կազմակերպությունն առանձնանում է միկրոֆինանսական ծառայությունների լայն տեսականու մատուցմամբ՝ նպատակ հետապնդելով կրճատել աղքատությունը, բարձրացնել զբաղվածության մակարդակը, խթանել ձեռներեցությունն ու Հայաստանի Հանրապետության բնակչության սոցիալական համախմբումը:

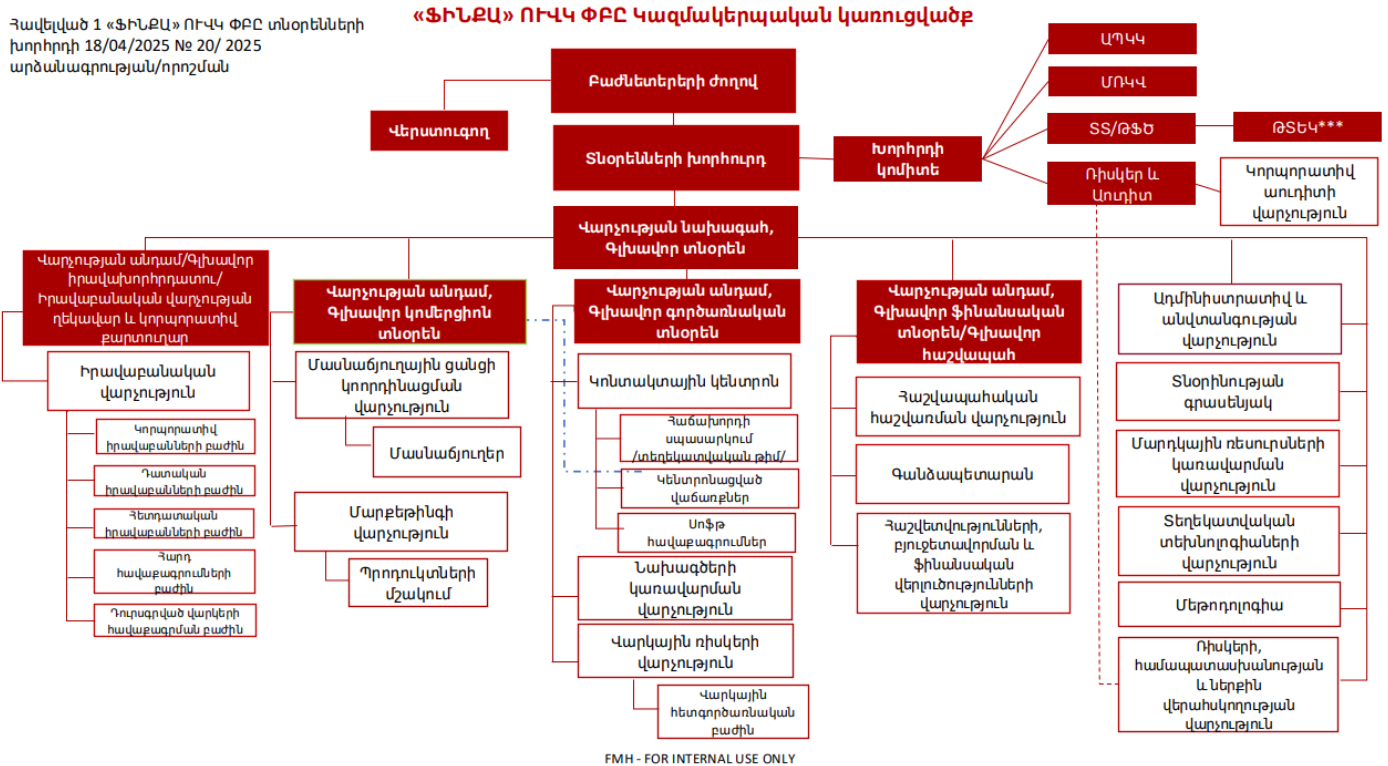
Կազմակերպության վարկերը ըստ տնտեսության ոլորտի 2022 – 30.09.2025թթ. ժամանակահատվածում ունեն հետևյալ տեսքը՝

հազ. ՀՀ դրամ

	30.09.2025	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2022
Գյուղատնտեսություն	14,649,998	14,112,242	13,087,052	11,907,273
Առևտուր	2,204,632	2,683,256	3,261,819	3,771,410
Արդյունաբերություն	516,365	756,720	783,959	973,476
Տրանսպորտ	570,214	691,981	639,030	45,327
Շինարարություն	44,292	51,605	75,582	691,477
Ծառայություն	5,151,930	4,435,680	3,758,639	3,553,986
Հիփոթեք	446,898	325,018	190,934	81,694
Այլ	653,559	608,241	588,465	802,018
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	24,237,887	23,664,742	22,385,481	21,826,661
Նվազեցված՝ արժեզրկման կորուստների պահուստը	(1,516,134)	(1,384,304)	(1,325,051)	(2,908,717)
Ընդամենը հաճախորդների տրված վարկեր	22,721,753	22,280,438	21,060,430	18,917,944

3.4.3 Թողարկողի կազմակերպչական կառուցվածքը

Թողարկողի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը հետյալն է.

3.5. Հիմնական միջոցները

Կազմակերպությունն իր բնականոն գործունեության ապահովման նպատակով ձեռք է բերել հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ, որոնց արժեքի հանրագումարը չի գերազանցում Կազմակերպության ընդհանուր ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 10%-ը: 31.12.2024 թվականի դրությամբ Կազմակերպության հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 150,940 մլն ՀՀ դրամ, իսկ ոչ նյութական ակտիվներինը՝ 143 մլն ՀՀ դրամ:

1. Կազմակերպության ոչ նյութական ակտիվների կազմը և կառուցվածքը 30.09.2025թ դրությամբ:

հազ. ՀՀ դրամ

	Համակարգչային ծրագրեր
Սկզբնական արժեք	299,135
Կուտակված մաշվածություն	(148,036)
Զուտ Հաշվեկշռային արժեք	151,099

Կազմակերպության կողմից իր հիմնական միջոցների օգտագործումը սահմանափակող հանգամանքներ առկա չեն:

2. Կազմակերպության հիմնական միջոցների կազմը և կառուցվածքը 30.09.2025թ դրությամբ:

հազ. ՀՀ դրամ

	Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կապիտալ ներդրումներ	Կապի և հաղորդակցման միջոցներ	Գրասենյակային գույք	Փոխադրա-միջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք	168,117	640,891	264,187	64,265	214,731	1,352,191
Կուտակված մաշվածություն	(146,263)	(549,825)	(242,407)	(63,196)	(201,680)	(1,203,371)
Զուտ Հաշվեկշռային արժեք	21,854	91,066	21,780	1,069	13,051	148,820

Էջ 64

3.7 Շահույթի կանխատեսումը

2023 թվականի ընթացքում Կազմակերպությունը գեներացրել է 484,999 հազ. ՀՀ դրամ զուտ շահույթ, իսկ 2024 թվականի ընթացքում՝ 842,637 հազ. ՀՀ դրամի զուտ շահույթ:

Առաջիկա տարիների համար Կազմակերպության զուտ շահույթի կանխատեսված ցուցանիշներն են՝

	մլն. ՀՀ դրամ			
	2025 թ.	2026 թ.	2027 թ.	2028թ.
Զուտ շահույթ	707	955	1,180	1,307

Կազմակերպությունը, շահութաբերության վերոնշյալ մակարդակին հասնելու համար, թիրախավորում է հետևյալ ցուցանիշները.

- 1 օր ժամկետանց վարկային պորտֆելը (PAR 1) պլանային ցուցանիշը կազմում 8.0% 2025 թվականի վերջին և աստիճանաբար նվազելով հասնում 7.9%՝ 2028 թվականին:
- 30 օր ժամկետանց վարկային պորտֆելը (PAR 30) պլանային ցուցանիշը կազմում է 6.8%՝ 2025 թվականի վերջին, ապա աստիճանաբար նվազելով 2025 - 2027թթ. ընթացքում՝ կազմում է 6.74% 2028 թվականին:
- Վերականգնված վարկերի մասնաբաժինը ՀՎՊ-ում նվազում է և հասնում 1.45%-ի 2025թ-ի դեկտեմբերին համեմատ 2024թ-ի դեկտեմբերի 5.40% ցուցանիշի:
- Դուրս գրված վարկային պորտֆելից վերականգնումները միջինում կազմում են դուրս գրված պորտֆելի 19.6% 2024-2026 թվականների ընթացքում:
- 2025 թվականի համար Կազմակերպությունը կանխատեսում է 53 մլն ԱՄՆ դոլարի, 2026 թվականի համար՝ 58 մլն ԱՄՆ դոլարի, 2027 թվականի համար՝ 63 մլն ԱՄՆ դոլարի և 2028 թվականի համար 66 մլն ԱՄՆ դոլարի վարկերի տրամադրում:
- Ըստ կանխատեսման ՀՎՊ կազմելու է 59.4 մլն ԱՄՆ դոլար 31.12.2025թ դրությամբ: 2025-2028 թվականների համար միջինում կանխատեսվում է տարեկան 11% վարկային պորտֆելի աճ:

Էջ 72

3.9. Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամները և գործունեությունը

Տնօրենների խորհուրդ՝

1. Խորհրդի նախագահ՝ Զարլաշտ Վարդակ

Բնակության վայր	Լիսմիլ Սքուերը 43724, ք. Լիսբուրգ, Վիրջինիա, Միացյալ Նահանգներ
Իրավասությունները	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցերի վերաբերյալ: Իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Պարտականությունները	Որպես Խորհրդի նախագահ համակարգում է վարկային կազմակերպության Խորհրդի աշխատանքները, գումարում է Խորհրդի նիստերը և նախագահում է դրանք, կազմակերպում է նիստերի արձանագրության վարումը, նախագահում է Բաժնետերերի ժողովները:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	1. ՖԻՆՔԱ Հորդանան» տնօրենների խորհրդի նախագահ 2. «ՖԻՆՔԱ Աֆղանստան» տնօրենների խորհրդի նախագահ 3. «ՖԻՆՔԱ Պակիստան» տնօրենների խորհրդի անդամ 4. «ՖԻՆՔԱ Կոսովո» տնօրենների խորհրդի նախագահ 5. «ՖԻՆՔԱ Ադրբեջան» ՖԻՆՔԱ Ադրբեջանի տնօրենների խորհրդի անդամ/նախագահ 6. «ՖԻՆՔԱ Տաջիկստան» ՖԻՆՔԱ Տաջիկստանի տնօրենների խորհրդի անդամ 7. «ՖԻՆՔԱ Ինթերնեյշնլ Ինք.» Փոխնախագահ և բաժնի տնօրեն (Աֆղանստան, Հայաստան, Ադրբեջան, Վրաստան, Հորդանան, Կոսովո և Տաջիկստան)

2. Խորհրդի անդամ՝ Աննի Փեթրոյան Մալիամի

Բնակության վայր	ՀՀ, ք. Երևան Վահագնի թաղամաս, տ. 34Ա
Իրավասությունները	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Պարտականությունները	
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ապահովագրական փակ բաժնետիրական ընկերություն (ՓԲԸ) Գլխավոր տնօրենի խորհրդական

3. Խորհրդի անդամ՝ Նիվեդիտա Նիտյանանդ

Բնակության վայր	9601 Քրենաթա Քով, Օսթին, Տեխաս 78759, ԱՄՆ
Իրավասությունները	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Պարտականությունները	

Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալված գործունեությունը	Օսթին Քլաքհաուս, Օսթին, Տեխաս-տնօրենների խորհրդի անդամ և ժամանակավոր գանձապահ
---	---

4. Խորհրդի անդամ՝ Տեուտա Կոտորի-Կրասնիկի

Բնակության վայր	Նդուե Պերլլեշի փողոց, Մատի 1, մուտք Ֆ, բնակարան 1/15, Պրիշտինա, Կոսովո
Իրավասությունները	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Պարտականությունները	«ՖԻՆՔԱ Իմփաքթ Ֆայնանս»-ի գլոբալ վաճառքի տնօրեն, «ՖԻՆՔԱ» ՌԻՎԿ ՓԲԸ Աուդիտի և ռիսկերի հանձնաժողովի նախագահ, «ՖԻՆՔԱ» Կոնգլոմի Դեմոկրատական Հանրապետությունում՝ տնօրենների խորհրդի անդամ:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալված գործունեությունը	

5. Խորհրդի անդամ՝ Գևորգ Տեր-Հովհաննիսյան

Բնակության վայր	Հասցե ՀՀ-ում – ՀՀ, ք. Երևան, Կոմիտաս 54, բն. 51, Հասցե ԱՄՆ-ում – 1133, 13րդ Էն Դաբլյու փ., բն. 2Բ, Վաշինգթոն ԴիՍի, ԱՄՆ
Իրավասությունները	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում
Պարտականությունները	

	առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

Վարչություն՝

1. Գլխավոր տնօրենի ժ/պ՝ Գևորգ Տեր-Հովհաննիսյան

Բնակության վայր	Հասցե ՀՀ-ում – ՀՀ, ք. Երևան, Կոմիտաս 54, բն. 51, Հասցե ԱՄՆ-ում – 1133, 13րդ Էն Դաբլյու փ., բն. 2Բ, Վաշինգթոն ԴիՍի, ԱՄՆ
Իրավասությունները	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Կազմակերպության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:
Բնակության վայրը	Փաստ.բն. հասցե՝ ՀՀ, ք.Երևան, Բաղրամյան 53, բն. 10
Իրավասությունները	Ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարում: Պատասխանատու և հաշվետու է ընկերության տնօրենների խորհրդին և միակ բաժնետիրոջը: Որպես Գլխավոր տնօրենի ժ/պ ղեկավարում է Ընկերությունը՝ մշակելով Տնօրենների խորհրդի և/կամ Բաժնետերերի ժողովի կողմից հաստատման ենթակա կարճաժամկետ և երկարաժամկետ

	ծրագրերը, նպատակները և քաղաքականությունները՝ ապահովելով վերջիններիս իրականացումը և կիրառումը: Հիմնական պարտականություններն են՝ 1) Ընկերության աշխատակիցների նկատմամբ ցուցաբերել առաջնորդության լավագույն փորձը: 2) Կառավարել, խելամիտ և արդյունավետ կերպով օգտագործել ինչպես Ընկերության մարդկային և այլ ռեսուրսները, այնպես էլ ՖԻՆՔԱ-ում (ՖԻՆՔԱ Իմփեքթ Ֆայնենս գլխամաս, Տարածաշրջանային գրասենյակ, այլ ՖԻՆՔԱ դուստր կազմակերպություններ) առկա և արտաքին (ՖԻՆՔԱ-ից դուրս) ռեսուրսները: 3) Ապահովել բարձրորակ ֆինանսական ծառայություններ հաճախորդի համար և առավելագույնի հասցնել հաղորդակցումը և հասանելիությունը թիրախային խմբի հետ: 4) Կորպորատիվ ղեկավարման, ֆինանսական ղեկավարման և ռիսկերի կառավարման, կազմակերպչական կառուցվածքի և ընթացակարգերի մշակման, աշխատակազմի զարգացման և այլ գործընթացներում ապահովել հնարավոր լավագույն փորձի կիրառումը: 5) Ապահովել բոլոր գործընթացների և ընթացակարգերի համապատասխանությունը Ընկերության Կանոնադրությանը, ՖԻՆՔԱ-ի և Ընկերության քաղաքականություններին, ընթացակարգերին, ծրագրերին և համաձայնագրերին, Ընկերության կառավարման մարմինների որոշումներին, ինչպես նաև գլխամասային և տարածաշրջանային գրասենյակի որոշումներին: 6) Ակտիվորեն համագործակցել տարածաշրջանային գրասենյակի, գլխամասի և ղեկավար մարմինների հետ: 7) Մոբիլիզացնել ֆինանսավորման ռեսուրսները՝ պարտավորությունների և/կամ դրամաշնորհային կապիտալի տեսքով: 8) Նպաստել ՖԻՆՔԱ Իմփեքթ Ֆայնենսի բրենդի տարածմանը երկրում: 9) Նպաստել ՖԻՆՔԱ ցանցի զարգացմանը:
--	---

	10) Գործել Ընկերության անունից առանց լիազորագրի, մասնավորապես. 10.1 Տնօրինել Ընկերության գույքը, 10.2 Ընկերության կանոնադրության դրույթներին համապատասխան Ընկերության անունից կնքել գործարքներ և պայմանագրեր, այդ թվում՝ աշխատանքային պայմանագրեր, 10.3 Ներկայացնել Ընկերությունը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և պետական գերատեսչությունների, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետությունում և արտերկրում կազմակերպությունների, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց հետ հարաբերություններում, 10.4 Տրամադրել Ընկերության անունից գործելու լիազորագրեր, 10.5 Արձակել հրամաններ, հրահանգներ, տալ դրանց իրականացման համար պարտադիր ցուցումներ աշխատակիցներին և վերահսկել դրանց կատարումը, 10.6 Աշխատանքի ընդունել և աշխատանքից ազատել Ընկերության աշխատակիցներին, 10.7 Աշխատակիցների նկատմամբ կիրառել Վարչության կողմից հաստատված խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ, 10.8 Ապահովել, որպեսզի Ընկերության ծախսերը չգերազանցեն հաստատված բյուջեն, 10.9 Իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ և ընկերության կանոնադրությամբ նախատեսված այլ լիազորություններ:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալված գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

2. Վարչության անդամ, Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն/Գլխավոր հաշվապահ՝ Անուշ Պետրոսյան

Բնակության վայրը	Գրանցման հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, Զարոբյան փողոց, տուն 30
------------------	---

Իրավասությունները	• Պատասխանատու է Կազմակերպության բոլոր ֆինասական և հաշվապահական գործողությունների կազմակերպման համար, և ղեկավարում է ֆինանսական ամբողջ անձնակազմը: • Հանդիսանում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի անդամ: • Ապահովում է հաշվապահական հաշվառման իրականացումը համաձայն ՀՀ օրենսդրությամբ և ներքին ընթացակարգերով սահմանված պահանջների: • Վերահսկում է հաշվետվությունների պատրաստումն ու ներկայացումը տարբեր շահառուներին (ՀՀ կենտրոնական բանկ, հարկային մարմիններ, ՖԻՆՔԱ Իմփաքթ Ֆայնանս, միջազգային վարկառու կազմակերպություններ, ներքին ստորաբաժանումներ): • Ապահովում է արդյունավետ լիկվիդայնության կառավարումը՝ բանակցելով և ներգրավելով ֆինանսական միջոցներ ներքին և արտաքին ներդրողները: • Ղեկավարում է Ընկերության պլանավորման և բյուջետավորման գործընթացները: • Կազմակերպում է տարեկան արտաքին աուդիտի իրականացումը: • Որպես Վարչության անդամ մասնակցում և քվեարկում է «Ֆինասական» և «Ոչ ֆինանսական» հարցերի շուրջ որոշումներ կայացնելու հարցում:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

3. Վարչության անդամ, Գլխավոր կոմերցիոն տնօրեն՝ Վարդան Հարոյան

Բնակության վայրը	Գրանցման հասցե՝ ՀՀ, ք. Արարատ, Աղբյուր Սերոբի փ., 62., բն. 25
------------------	---

Իրավասությունները	Գլխավոր կոմերցիոն տնօրենը, ով ի պաշտոնե հանդիսանում է Ընկերության կոլեգիալ գործադիր մարմնի անդամ, պատասխանատու է բիզնեսի կոմերցիոն գործառույթների կառավարման և օպտիմալացման համար: Այս պաշտոնը ներառում է այնպիսի ռազմավարական նախաձեռնությունների մշակում և իրականացում, որոնք կնպաստեն հաճախորդների բազայի մեծացմանը, կիթանեն վաճառքների աճը և կապահովեն ընկերության ֆինանսական հաջողությունը: Գլխավոր կոմերցիոն տնօրենը առանցքային դեր է խաղում բիզնեսի և վաճառքների ռազմավարությունների ձևավորման գործում՝ նպատակ ունենալով ապահովել Ընկերության կայուն աճը՝ միաժամանակ պահպանելով որակի բարձր չափանիշները: Գլխավոր կոմերցիոն տնօրենը հաշվետու է Գլխավոր տնօրենին: Հանդիսանալով Վարչության անդամ՝ Գլխավոր կոմերցիոն տնօրենը պատասխանատվություն է կրում Ընկերության ընդհանուր կատարողականի ապահովման և գործունեության համար:
--------------------------	--

Պարտականությունները	• Հաճախորդների ներգրավում և պահպանում. համաձայն Ընկերության աճի նպատակների՝ խթանում է հաճախորդների բազայի մեծացմանն ուղղված նախաձեռնությունները՝ միաժամանակ ապահովելով հաճախորդների բավարարվածության և պահպանման բարձր մակարդակ: • Վաճառքի ռազմավարության զարգացում. մշակում և իրականացնում է արդյունավետ վաճառքների ռազմավարություն՝ նպաստելով եկամուտների աճին և կենտրոնանալով շուկայի ընդլայնման ու ապրանքների/ծառայությունների՝ շուկա ներթափանցման վրա: • Պորտֆելի աճ. ապահովում է պորտֆելի ծավալի կայուն աճ՝ բիզնեսի նոր հնարավորություններ բացահայտելով, խաչաձև վաճառքներ իրականացնելով և հաճախորդների հետ առկա հարաբերությունները օպտիմալացնելով: • Որակի ապահովում. ապահովում և բարելավում է ապրանքների/ծառայությունների որակը՝ համապատասխանելով կամ գերազանցելով ոլորտի և կազմակերպության չափանիշները: • Ֆինանսական նպատակների ապահովում. համագործակցում է Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն/Գլխավոր հաշվապահի և ֆինանսական թիմի հետ՝ ֆինանսական թիրախներն ապահովելու կամ գերազանցելու նպատակով՝ հավասարակշռելով եկամուտ-ծախս հարաբերակցությունը, նպաստելով ամբողջ համակարգի ֆինանսական հաջողությանը: • Տրանսֆորմացիա: Համագործակցում է Գլխավոր գործառնական տնօրենի հետ ՖԻՆՔԱ Հայաստանում նոր բիզնես մոդելը հաջողությամբ ներդնելու համար, մասնավորապես. ✓ Պատասխանատու է Hub/spoke մոդելին անցում կատարելու գործընթացի համար՝ գործառնական խստությամբ և ծախսարդյունավետ մեթոդների կիրառմամբ:
----------------------------	--

	Ապահովում է կենտրոնացված վաճառքների աշխատանքի օպտիմալ մակարդակը՝ բարելավելով հաճախորդամետությունը և հասնելով սահմանված կատարողականի առանցքային ցուցանիշներին:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

4. Վարչության անդամ, Գլխավոր գործառնական տնօրեն՝ Սուրեն Մարգարյան

Բնակության վայրը	Գրանցման հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, Աջափնյակ, Բաշինջաղյան փ., 1922., բն. 63
Իրավասությունները	Գլխավոր գործառնական տնօրենը, ով ի պաշտոնե հանդիսանում է Ընկերության կոլեգիալ գործադիր մարմնի անդամ, պատասխանատու է կազմակերպության ամենօրյա գործունեության օպտիմալացման և ռացիոնալացման համար: Կենտրոնանալով արդյունավետության վրա՝ Գլխավոր գործառնական տնօրենը աշխատում է ներքին գործընթացները համապատասխանեցնել ռազմավարական նպատակներին, բարելավել ընդհանուր կատարողականը և բարձրացնել արտադրողականությունը: Այս պաշտոնը ներառում է գործառնական ռազմավարությունների իրականացում, որոնք կնպաստեն կազմակերպության գործընթացների անխափան աշխատանքին և նպատակների իրագործմանը: Գլխավոր գործառնական տնօրենը առանցքային դեր է խաղում նորարարության, տրանսֆորմացիայի, ծախս-արդյունավետության և մասշտաբայնության խթանման գործում՝ զգալի ներդրում ունենալով բիզնեսի ընդհանուր հաջողության և կայունության մեջ: Գլխավոր գործառնական տնօրենը հաշվետու է Գլխավոր տնօրենին: Նա պարբերաբար հաշվետվություններ է

	ներկայացնում Տնօրենների խորհրդին բիզնեսի արդյունավետության, գործընթացների օպտիմալացման, նորարարության և հետգործառնական գործառնությունների մասին: Հանդիսանալով Վարչության անդամ՝ Գլխավոր կոմերցիոն տնօրենը պատասխանատվություն է կրում Ընկերության ընդհանուր կատարողականի ապահովման և գործունեության համար:
Պարտականությունները	• Գործառնական արդյունավետություն. օպտիմալացնում է ներքին գործընթացները և աշխատանքային հոսքերը գործառնական արդյունավետությունը բարձրացնելու, ծախսերը նվազեցնելու և ընդհանուր արտադրողականությունը բարձրացնելու համար: • Ռազմավարական հետևողականություն. ապահովում է գործառնական գործունեության սերտ կապը ռազմավարական նպատակների հետ, որն էլ երաշխավորում է երկարաժամկետ հաջողություններ: • Որակի կառավարում. մշակում և հետևում է որակի կառավարման խիստ ստանդարտների՝ արտադրանքի/ծառայության որակը և հաճախորդների բավարարվածության մակարդակը բարձրացնելու նպատակով: • Ռեսուրսների օպտիմիզացիա. արդյունավետորեն կառավարում է և՛ մարդկային և՛ տեխնոլոգիական ռեսուրսները՝ եկամուտների ավելացման և ծախսերի նվազեցման, ֆինանսական նպատակներին և կայունությանն աջակցելու նպատակով: • Նորարարություն և հարմարեցում. խրախուսում է նորարարական և շարունակական կատարելագործման մշակույթը՝ տեղեկացված լինելով ոլորտի զարգացումներին և տեխնոլոգիաներին՝

	գործառնությունները երկարաժամկետ մրցունակությանը և աճին հարմարեցնելու համար: • Տրանսֆորմացիա: Համագործակցում է Գլխավոր կոմերցիոն տնօրենի հետ ՖԻՆՔԱ Հայաստանում նոր բիզնես մոդելը հաջողությամբ ներդնելու համար, մասնավորապես. 1. ապահովում է հիմնական գործիքները՝ թվայնացումը, ավտոմատացումը և Touch-tech-ը ճիշտ ժամանակին և ժամանակացույցին համապատասխան, 2. ապահովում է հիմնավոր, կենտրոնացված Կոնտակտային կենտրոնի օպտիմալ աշխատանքը՝ բարելավելով հաճախորդամետությունը և հասնելով սահմանված կատարողականի առանցքային ցուցանիշներին:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

5. Վարչության անդամ, Գլխավոր իրավախորհրդատու, Իրավաբանական վարչության ղեկավար, Կորպորատիվ քարտուղար՝ Հարություն Չադրյան

Բնակության վայրը	գրանցման հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, Դավթաշեն 4-րդ թաղամաս, 39 շենք, 38 բնակարան, փաստ. բնակ. հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, Ծարավ Աղբյուր 55/20 շենք, 76 բնակարան
Իրավասությունները	Պատասխանատու է կազմակերպությանը, այդ թվում՝ կազմակերպության Վարչության և Տնօրենների խորհրդին համապարփակ իրավաբանական և ռազմավարական խորհրդատվության տրամադրման, ինչպես նաև կազմակերպության ընդհանուր իրավական ռիսկի կառավարման համար: Իրավաբանական վարչության ղեկավարը կազմակերպության Վարչության անդամ է, ուստիև մասնակցում է տվյալ մարմնի կողմից
Պարտականությունները	

	իրականացվող բոլոր քննարկումներին և որոշումներին: Իրավաբանական վարչության ղեկավարը երկակի դեր ունի՝ բաղկացած հետևյալից՝ (I) որպես Իրավաբանական վարչության ղեկավար և Վարչության անդամ՝ նա կրում է հիմնական պատասխանատվություն Կազմակերպության իրավաբանական բաժնի գործառույթների համար և (II) որպես կորպորատիվ քարտուղար՝ նա կրում է պատասխանատվություն Կազմակերպության կորպորատիվ կառավարման համար:
Կազմակերպությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Կազմակերպության գործունեությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

3.10 Կառավարման մարմինների գործունեությունը

Կազմակերպությունում գործում է Տնօրենների Խորհրդի, Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողով, որի նպատակն է կարգավորել և վերահսկել Կազմակերպության ֆինանսական ռիսկերը, ներառյալ իրացվելիության (ֆինանսավորման) ռիսկը, տոկոսադրույքների ռիսկը և արտարժույթի ռիսկը: Հանձնաժողովի ուշադրության կենտրոնում են նաև վարկային ռիսկը, վարկավորման ռիսկը և գործառնական ռիսկն այնքանով, որքանով դրանք ազդում են ֆինանսական ռիսկերի գնահատման և դրան առնչվող գործողությունների վրա: Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովը գնահատում է նաև և խորհուրդներ է տրամադրում կապիտալի կառուցվածքին վերաբերող որոշումների շուրջ և ռիսկի կառավարման գործողությունների շրջանակում վերահսկում է կապիտալի բավարարությունը:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նիստերը կազմակերպվում են առնվազն ամիսը մեկ անգամ: Կազմակերպության Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի կազմը ներկայացված է ստորև.

Անուն, Ազգանուն	Զբաղեցրած պաշտոնը	Իրավասություններն ու պարտականությունները	Հանձնաժողովի գործունեությունից դուրս հանձնաժողովի անդամի ծավալած գործունեությունը
Զարլաշտ Վարդակ	Ակտիվների և պարտավորություն ների	Մասնակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի	ՖԻՆՔԱ Իմփեքթ Ֆայնենսի փոխնախագահ, տարածաշրջանի ղեկավար

	կառավարման հանձնաժողովի անդամ	նիստերին, գնահատում ռիսկերը, հանդես գալիս համապատասխան առաջարկություններով:	
Ջասթին Վարրեն	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի անդամ	Մասնակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նիստերին, գնահատում ռիսկերը, հանդես գալիս համապատասխան առաջարկություններով:	ՖԻՆՔԱ Իմփեքթ Ֆայնենսի Կապիտալ շուկաների խմբի Պարտքի և Կապիտալի ներգրավման ղեկավարի ժ/պ
Գևորգ Տեր-Հովհաննիսյան	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի անդամ	Մասնակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նիստերին, գնահատում ռիսկերը, հանդես գալիս համապատասխան առաջարկություններով:	ՖԻՆՔԱ Իմփեքթ Ֆայնենսի Գանձապետական ծառայությունների տնօրեն
Անուշ Պետրոսյան	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի անդամ	Մասնակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նիստերին, գնահատում ռիսկերը, հանդես գալիս համապատասխան առաջարկություններով:	Կազմակերպության Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն/ Գլխավոր հաշվապահ
Վարդան Հարոյան	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի անդամ	Մասնակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի նիստերին, գնահատում ռիսկերը, հանդես գալիս համապատասխան առաջարկություններով:	Կազմակերպության Գլխավոր Կոմերցիոն տնօրեն

ԲԱԺԻՆ 4: ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը

Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) = (Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն) × 100

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) = (Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընհանուր ակտիվների միջին մեծություն) × 100

Զուտ շահույթի մարժա (NPM) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Գործառնական եկամուտ

Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU) = Գործառնական եկամուտ / Ընհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Սեփական կապիտալի մուտիպլիկատոր (EM) = Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Զուտ տոկոսային մարժա (NIM) = Զուտ տոկոսային եկամուտ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն = Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր = Տոկոսային ծախսեր / Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր

Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը

Սպրեդ = (Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն) – (Տոկոսային ծախսեր/Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: Թողարկման Վերջնական Պայմաններ

----- 2025 թ.

«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ

անվանական, արժեկտրոնային, ոչ փաստաթղթային, ոչ փոխարկելի
պարտատոմս

Թողարկողի և թողարկվող արժեթղթերի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ձեռքբերման համար անհրաժեշտ է համատեղ դիտարկել ծրագրային ազդագիրը (գրանցված է ----- 2025 թ.), դրա լրացումները և սույն թողարկման վերջնական պայմանները: Ծրագրային ազդագիրը, դրա լրացումները գտնվում են «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ ՀՀ, ք. Երևան, Ագաթանգեղոսի փ. 2ա:

Ընդհանուր տեղեկություններ		
(Այն տեղեկությունները, որոնք կիրառելի չեն, նշվում է «ոչ կիրառելի»: Եթե միևնույն սերիայի ներքո տարբեր հիմնական պայմաններով (թողարկման արժույթ, առաջարկի գին, անվանական արժեք և այլն) արժեթղթեր են թողարկվում, ապա յուրաքանչյուր պայմանին բավարարող արժեթղթերի խմբի համար տարբերվող պայմանները ներկայացվում են տարանջատված:)		
	Թողարկողը (թողարկողի անվանումը)	«ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ
	Երաշխավորողը	Չերաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու կապակցությամբ Թողարկողը կնքել է «Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման մասին»

		պայմանագիր «Դայմենշն» փակ բաժնետիրական ներդրումային ընկերության հետ
	Սերիան	
	Տվյալ սերիայի թողարկման ընդհանուր ծավալը	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն՝ թողարկողի պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից (ստորադասությունը), ներառյալ՝ տվյալ սերիայի ներքո յուրաքանչյուր թողարկման ծավալը՝ ըստ ստորադասության	Ամենայն մանրամասնությամբ ներկայացված է Ծրագրային Ազդագրի 10.6 մասում
	Թողարկման արժույթը	ՀՀ դրամ
	Առաջարկի գինը	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

		օր առաջ
	Անվանական արժեքը	50,000 (հիսուն հազար) ՀՀ դրամ
	Քանակը	համապատասխան Թողարկման ծավալի ու անվանական արժեքի, այսինքն Թողարկման ծավալի հարաբերությունը անվանական արժեքին
	Առաջարկի իրականացման սկիզբը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների հորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Առաջարկի իրականացման ավարտը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների հորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

	Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը (ISIN) կամ այլ նմանատիպ տարբերակիչ ծածկագիր	
	Թողարկման և տեղաբաշխման վերաբերյալ որոշում ընդունած իրավասու մարմինը և որոշման ամսաթիվը (լրացվում է այն դեպքում, եթե տվյալ հրապարակային առաջարկի համար առանձին որոշում է ընդունվել, հակառակ դեպքում նշվում է «ոչ կիրառելի»)	Պարտատոմսերի թողարկման վերաբերյալ որոշումն ընդունվել է Թողարկողի Տնօրենների Խորհրդի կողմից 2025 թվականի ապրիլի 16-ին ընդունված թիվ N19/2025 որոշմամբ: Հաջորդ թողարկումները ենթակա են որոշման Թողարկողի Տնօրենների Խորհրդի առանձին որոշումների հիման վրա
Արժեկտրոնի վերաբերյալ տեղեկություններ		
	Արժեկտրոնի հաշվարկման առաջին օրը	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և վճարման պարբերականությունը, եթե արժեկտրոնի տոկոսադրույքը լողացող է, ապա ներկայացնել տեղեկատվություն, թե ինչ ցուցանիշից (դրա փոփոխությունից) է կախված տոկոսադրույքի մեծությունը, և որտեղ կարելի է ստանալ այդ	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից

	ցուցանիշի/դրա փոփոխության մասին տեղեկատվություն	առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեկտրոնի վճարման հստակ օրերը (օր, ամիս, տարի)	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների հոդհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեկտրոնի օրերի հաշվարկման կարգը (օրինակ 30/360, Act/Act, Act/360 և այլն)	Փաստացի օրեր արժեկտրոնի փուլի ընթացքում/Փաստացի օրեր տարվա ընթացքում (Actual/Actual)
	Լողացող արժեկտրոնի հաշվարկն իրականացնողը	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների հոդհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեկտրոնի հաշվարկման այլ էական պայմաններ	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների հոդհրդի առանձին որոշումներով

		պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Զրոյական արժեկտրոնով (զեղչատոկոսային) արժեթղթերի վերաբերյալ դրույթ (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	ոչ կիրառելի
Մայր գումարի մարման վերաբերյալ տեղեկություններ		
	Մարման (մասնակի մարումների) ժամկետը	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Մարման (մասնակի մարումների) արժեքը, եթե հնարավոր չէ, ապա նշվում է հաշվարկման մեթոդաբանությունը	Անվանական արժեքով
	Մարման արժեքի փոփոխությունը (լրացվում է այն բոլոր պայմանները, որոնց դեպքում հնարավոր է մարման արժեքի փոփոխություն)	Չի նախատեսվում
	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	ոչ կիրառելի
	Ժամկետ(ներ)ը	Չի նախատեսվում

	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	Չի նախատեսվում
	Մասնակի մարման հնարավորության դեպքում՝ նվազագույն և առավելագույն մարման արժեքը	Չի նախատեսվում
	Այլ տեղեկություններ	
	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն ներդրողի նախաձեռնությամբ/փուֆ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	ոչ կիրառելի
	Ժամկետ(ներ)ը	
	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	Չի նախատեսվում
	Այլ տեղեկություններ (տեղեկացման ժամանակաշրջանը)	
Տեղաբաշխման վերաբերյալ տեղեկություններ		
	Տեղաբաշխողի անվանումը, գտնվելու վայրը	«Դայմենշն» ՓԲԸ, ՀՀ, ք. Երևան, Բաղրամյան 2, 27/1 ոչ բնակելի տարածք
	Տեղաբաշխման այլ պայմաններ (որոնք ներառված չեն ազդագրում)	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ Տնօրենների Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
Այլ տեղեկություններ		
	Տվյալ դասի արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում առևտրին թուլտվության առկայություն (նշվում է	Արժեթղթերը դեռևս թույլատրված չեն որևէ

	համապատասխան կարգավորվող շուկաների անվանումները, թույլտվության ամսաթիվը)	կարգավորվող շուկայում առևտրի
	Եթե առաջարկվող արժեթղթերի մասով հետագայում հայցվելու է կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն, ապա նշվում է տեղեկություններ այդ մասին (շուկայի անվանումը, նաև դրույթ, որ առևտրին թույլտվության հայցը կարող է չբավարարվել, առևտրին թույլտվության սպասվող ամսաթիվը (հնարավորության դեպքում))	Թողարկողը պարտադիր դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն ստանալու և/կամ ցուցակելու համար, և համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն ստացման և/կամ ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում: Կարգավորվող շուկա ասելով Թողարկողը նկատի ունի «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲ ընկերությունը:
	Արժեթղթի վարկանիշը	Ոչ կիրառելի
	Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները (պարբերականությունը, բանկային հաշիվները և այլն) և ժամկետները, ինչպես նաև արժեթղթերը ստանալու	Ենթակա է որոշման «ՖԻՆՔԱ» ՈւՎԿ ՓԲԸ

	մեթոդները և ժամկետները, արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևը	Տնօրենների Խորհրդի առանձին որոշումներով պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
--	--	---

Թողարկողը (երաշխավորողը) պատասխանատու է սույն «Թողարկման վերջնական պայմաններում» ներառված տեղեկությունների համար: Թողարկողը (երաշխավորողը) հավաստիացնում է, որ սույն փաստաթղթում ներառված տեղեկությունները համապատասխանում են այն տեղեկություններին (ներկայացված ընդհանուր մեթոդաբանությանը), որոնք ներառված են ծրագրային ազդագրում, դրա լրացումներում, ինչպես նաև ճշգրիտ են (այնքանով, որքանով հայտնի են), և որևէ փաստ բաց չի թողնվել կամ խեղաթյուրվել:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3: Ֆինանսական հաշվետվություններ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Ֆինանսական վիճակի մասին
30 Սեպտեմբերի 2025թ.

"ՖԻՆԲԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ ք.Երևան Ազաթանգեղոսի 2ա
(վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)	30/09/2025 (չստուգված)	31/12/2024 (ստուգված)
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,538,604	1,301,501
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	3,645,545	2,198,197
Ներդրումային արժեթղթեր	1,053,965	1,618,788
- Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	1,053,965	1,618,788
Հաճախորդներին տրված վարկեր	22,721,752	22,280,438
Հիմնական միջոցներ	148,820	150,940
Ոչ նյութական ակտիվներ	151,099	142,592
Վարձակալված տարածքների օգտագործման իրավունք	523,031	348,826
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող		
Ֆինանսական ակտիվներ	-	728
Ֆինանսական ակտիվներ	64,173	16,616
Այլ ակտիվներ	252,449	129,363
Ընդամենը՝ ակտիվներ	30,099,438	28,187,989
Պարտավորություններ		
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	971,019	1,597,984
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,014,264	4,951,120
Այլ փոխառու միջոցներ	17,345,440	13,766,143
Վարձակալության գծով պարտավորություն	556,243	380,302
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	70,323
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	254,635	179,126
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող		
Ֆինանսական պարտավորություններ	1,605	52
Ֆինանսական պարտավորություններ	575,796	532,667
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	23,719,002	21,477,717
Կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	4,905,960	4,905,960
Գլխավոր պահուստ	410,349	368,217
Չբաշխված շահույթ	1,064,127	1,436,095
Ընդամենը՝ կապիտալ	6,380,436	6,710,272
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ	30,099,438	28,187,989

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 15/10/2025

Վարկային կազմակերպության Գլխավոր տնօրեն/վարչության
նախագահի ժ/պ

Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն/Գլխավոր հաշվապահ

Գ. Տեր-Հովհաննիսյան

«ՖԻՆԲԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ
«FINCA»
00445174

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
30 Սեպտեմբերի 2025թ.

"ՖԻՆԲԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ ք.Երևան Ազաթանգեղոսի 2ա
(վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)	01/07/2025- 30/09/2025 (չստուգված)	01/01/2025- 30/09/2025 (չստուգված)	01/07/2024- 30/09/2024 (չստուգված)	01/01/2024- 30/09/2024 (չստուգված)
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	1,414,616	4,154,432	1,299,124	3,998,097
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	(566,064)	(1,598,083)	(472,968)	(1,411,251)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	848,552	2,556,349	826,156	2,586,846
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	2,065	8,611	2,404	9,043
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ	2,065	8,611	2,404	9,043
Զուտ վնաս շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից	(7,062)	(75,356)	(275)	258
Զուտ օգուտ արտարժույթով առևտրից և փոխարկումից	27,159	157,668	26,541	102,433
Զուտ այլ գործառնական եկամուտ	35,329	95,107	31,303	69,716
Գործառնական եկամուտ	906,043	2,742,379	886,129	2,768,296
Արժեզրկումից կորուստներ	294,634	244,133	93,035	240,777
Աշխատակազմի գծով ծախսեր	(460,887)	(1,330,120)	(439,639)	(1,301,306)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(341,906)	(1,054,279)	(367,011)	(1,051,432)
Շահույթ/(վնաս) նախքան շահութահարկով հարկումը	397,884	602,113	172,514	656,335
Շահութահարկի գծով (ծախս) փոխհատուցում	(80,319)	(131,443)	(36,475)	(128,616)
Ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ	317,565	470,670	136,039	527,719
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	317,565	470,670	136,039	527,719

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 15/10/2025

Վարկային կազմակերպության Գլխավոր տնօրեն/վարչության նախագահի ժ/ս

Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն/Գլխավոր հաշվապահ

 A. Տիսո Հովհաննիսյան

 Վ. Նիսենյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին
30 Սեպտեմբերի 2025թ.

"ՖԻՆԲԱ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ ք.երևան Ազաթանգեղոսի 2ա
(վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)	Կանոնադրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Ներդրումային արժեթղթերի պահուստ	Զբաղիված շահույթ/վնաս	Ընդամենը կապիտալ
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական)					
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում առ 01 հունվարի 2024թ. (ստուգված)	4,905,960	343,967	-	1,078,459	6,328,386
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը	-	-	-	-	-
Վերահաշվարկված մնացորդը	4,905,960	343,967	-	1,078,459	6,328,386
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝	-	-	-	(460,749)	(460,749)
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	(460,749)	(460,749)
Համապարփակ եկամուտ	-	-	-	527,720	527,719
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ	-	-	-	527,719	527,719
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում առ 30 սեպտեմբերի 2024թ. (չստուգված)	4,905,960	368,217	-	1,121,180	6,395,357
Ընթացիկ տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական)					
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում առ 01 հունվարի 2025թ. (ստուգված)	4,905,960	368,217	-	1,436,095	6,710,272
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը	-	-	-	-	-
Վերահաշվարկված մնացորդը	4,905,960	368,217	-	1,436,095	6,710,272
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝	-	-	-	(800,506)	(800,506)
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	(800,506)	(800,506)
Համապարփակ եկամուտ	-	-	-	470,670	470,670
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ	-	-	-	470,670	470,670
Ներքին շարժեր - մասհանումներ գլխավոր պահուստին	-	42,132	-	(42,132)	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում առ 30 սեպտեմբերի 2025թ. (չստուգված)	4,905,960	410,349	-	1,064,127	6,380,436

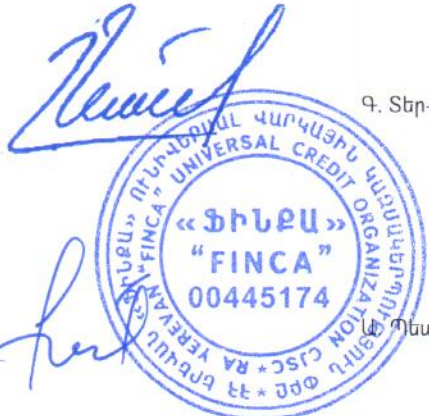
Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 15/10/2025

Վարկային կազմակերպության Գլխավոր տնօրեն/վարչության նախագահի ժ/պ

Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն/Գլխավոր հաշվապահ

Գ. Տեր-Հովհաննիսյան

Վ. Թորոսյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին

30 Սեպտեմբերի 2025թ.
"ՖԻՆԷՍ" ՈՒՎԿ ՓԲԸ ք.Երևան Ազաթանգեղոսի 2ա
(վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)	01/01/2025- 30/09/2025 (չստուգված)	01/01/2024- 30/09/2024 (չստուգված)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Չուտ շահույթ շահութահարկով հարկումից հետո	470,670	527,719
Ծշգրտումներ		
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից կորուստ	(244,133)	(564,782)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից վնաս	(39,857)	(32,455)
Չուտ փոփոխություններ հաշվեզրված տոկոսագումարներում	192,318	499,826
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	193,822	217,825
Արտաբաժնային գործառնականություններից զուտ (օգուտ)/վնաս	38,705	32,572
Չուտ փոփոխություններ ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով	99,416	13,036
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ներհոսք նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	710,941	693,740
Գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխություններ		
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ (աճ)/նվազում	(1,525,218)	1,280,297
Հաճախորդների տրված վարկերի (աճ)/նվազում	(266,961)	(1,058,458)
Ներդրումային արժեթղթերի (աճ)/նվազում	449,127	(9,795)
Այլ ակտիվներում (աճ)/նվազում	(173,436)	(69,860)
Հետգնման պայմանագրերով պարտավորությունների աճ/(նվազում)	(626,965)	106,940
Այլ պարտավորությունների աճ/(նվազում)	45,820	179,009
Դրամական միջոցների ներհոսք գործառնական գործունեությունից՝ մինչև հարկումը	(1,386,692)	1,121,873
Վճարված շահութահարկ	(23,907)	26,593
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	(1,410,599)	1,148,466
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(63,895)	(26,923)
Հիմնական միջոցների վաճառքից հոսքեր	42,032	6,578
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(70)	(70)
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(21,933)	(20,416)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Վճարված շահաբաժիններ	(800,506)	(460,749)
Վարձակալության պարտավորության մարում	(136,683)	(133,445)
Փոխառու միջոցների մուտքեր	28,377,602	21,350,388
Փոխառու միջոցների մարումներ	(24,727,321)	(22,667,466)
Մուտքեր պարտատոմսերի թողարկումից	2,017,400	1,100,000
Թողարկված պարտատոմսերի մարում	(2,887,982)	(928,285)
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	1,842,510	(1,739,557)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	409,978	(611,506)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեսկզբի դրությամբ, համախառն	1,301,501	881,703
Փոխարժեքի փափանսումների ազդեցությունն արտաբաժնային պահվող դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(172,875)	(166,461)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեվերջի դրությամբ, համախառն	1,538,604	103,736
Հավելյալ տեղեկություններ՝		
Ստացված տոկոսագումարներ	4,101,494	3,684,979
Վճարված տոկոսագումարներ	1,354,356	1,346,577

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 15/10/2025

Վարկային կազմակերպության Գլխավոր տնօրեն/վարչության նախագահի ժ/պ

Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն/Գլխավոր հաշվապահ

Ստորագրող
Գ. Տոն-Շուխանիսյան
Լ. Պետրոսյան

«ՖԻՆԷՍ»
"FINCA"
00445174

**«ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն
ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

Ֆինանսական հաշվետվություններ
և անկախ աուդիտորական եզրակացություն
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2024Թ. ՂԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ 3

ԱՆԿԱՆ ԱՌԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ 4

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	4
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	9
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	10
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	11

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ	13
2. Հայաստանի գործարար միջավայրը	13
3. Պատրաստման հիմունքները	14
4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական դրույթների ամփոփում	15
5. Կարևոր հաշվապահական գնահատականներ և դատողություններ	29
6. Չուտ տոկոսային եկամուտ	30
7. Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	31
8. Չուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից	31
9. Այլ եկամուտ	31
10. Պարտքային կորուստների գծով ծախս/(պարտքային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում)	32
11. Անձնակազմի գծով ծախսեր	32
12. Այլ ծախսեր	33
13. Շահութահարկի գծով ծախս	33
14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	35
15. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	36
16. Հաճախորդներին տրված վարկեր	36
17. Ներդրումային արժեթղթեր	42
18. Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	43
19. Հիմնական միջոցներ	44
20. Ոչ նյութական ակտիվներ	45
21. Այլ ակտիվներ	46
22. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	47
23. Հետգնման պայմանագրեր	47
24. Այլ փոխառու միջոցներ	47
25. Վարձակալության գծով պարտավորություններ	49
26. Այլ պարտավորություններ	50
27. Կապիտալ	50
28. Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ	52
29. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	52
30. Իրական արժեքի չափում	54
31. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում	57
32. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն	59
33. Ռիսկերի կառավարում	61
34. Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորությունների համեմատություն	80
35. Կապիտալի համարժեքություն	81

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2024Թ. ՂԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Հետևյալ հայտարարությունը, որը պետք է ընթերցվի անկախ աուդիտորի պատասխանատվության հետ համատեղ, նպատակ ունի տարբերակել համապատասխանաբար՝ ղեկավարության և անկախ աուդիտորի պատասխանատվությունը «ՖԻՆԶԱ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության («Ընկերություն») ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ:

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար, որոնք ճշմարիտ են ներկայացնում 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ֆինանսական վիճակը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համար նրա գործունեության արդյունքները, դրամական միջոցների հոսքերը և Ընկերության կապիտալի փոփոխությունները, համաձայն ՖՀՄՍ Հաշվառման Ստանդարտների:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարության պատասխանատվությունն է.

- ընտրել պատշաճ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն և հետևողականորեն կիրառել այն.
- կատարել ողջամիտ և շրջահայաց դատողություններ և գնահատումներ.
- արձանագրել, որ պահպանվել են ՖՀՄՍ պահանջները, և
- Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստել գործունեության անընդհատության հիմունքով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ կանխատեսելի ապագայում Ընկերության անընդհատության հիմունքով գործելու վերաբերյալ ենթադրությունը պատշաճ չէ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունն է նաև.

- Ամբողջ Ընկերության համար մշակել, ներդնել և վարել ներքին վերահսկողության արդյունավետ և կայուն համակարգ:
- վարել պատշաճ հաշվապահական գրանցումներ, որոնք թույլ կտան ցանկացած պահի բավարար ճշգրտությամբ բացահայտել Ընկերության ֆինանսական վիճակը և հավաստիանալ, որ Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՍ-ներին:
- Վարել հաշվապահական հաշվառում՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ և ՖՀՄՍ-ներով նախատեսված կարգով
- ձեռնարկել ողջամտորեն հասանելի բոլոր միջոցները՝ Ընկերության ակտիվները պաշտպանելու համար, և
- հայտնաբերել և կանխարգելել խարդախությունը, սխալները և այլ խախտումները

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները Ընկերության ղեկավարության կողմից ստորագրվել են և հաստատվել են հրապարակման համար 2025թ. ապրիլի 30-ին:

Ընկերության ղեկավարության անունից.

Սթիվեն Հաս
Գլխավոր գործադիր տնօրեն

30 ապրիլի 2025թ.
Երևան, Հայաստան

Անուշ Պետրոսյան
Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն (գլխավոր
հաշվապահ)

30 ապրիլի 2025թ.
Երևան, Հայաստան

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻԿԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՐԱԿԱՆ ԲԱԺՆԵՏՈՒՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԲԱԺՆԵՏՈՒՐՈՋԸ.

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻԿԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՐԱԿԱՆ ԲԱԺՆԵՏՈՒՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ (ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ) Ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2024թ, դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթների ամփոփագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ֆինանսական վիճակը 2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ Հաշվապահական Հաշվառման Ստանդարտներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԻՑ՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի կանոնագրքի» (ՀԷՄՍԻ կանոնագիրք) և Էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք Էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ Էթիկայի նշված պահանջների համաձայն: Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք, ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի են եղել ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում և հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիքի ձևավորման համար, և մենք չենք արտահայտում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ:

- Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների նկարագրությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվությունների ծանոթագրություն 4.4-ում, իսկ պարտքային ռիսկի վերլուծությունը՝ ծանոթագրություն 33.1-ում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ձևավորումը համարվում է աուդիտի առանցքային հարց՝ հաշվի առնելով հաճախորդներին տրված վարկերի նշանակալիությունը, ինչպես նաև արժեզրկման գնահատման հիմքում ընկած ենթադրությունների սուբյեկտիվ բնույթը: Տարբեր դատողությունների և ենթադրությունների կիրառումը կարող է հանգեցնել ակնկալվող պարտքային

կորուստների գծով պահուստի գնահատման և ձևավորման էականորեն տարբեր արդյունքների, ինչը կարող է էական ազդեցություն ունենալ Ընկերության ֆինանսական արդյունքների վրա:

Դատողությունների առանցքային ոլորտները ներառում են ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ժամանակ արժեզրկման որոշման պահանջների մեկնաբանումը, որը արտացոլվում է Ընկերության՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում, վարկի որակի էական վատթարացման հետ կապված բացահայտումները, նաև ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում օգտագործված ենթադրությունները, ինչպիսիք են երրորդ կողմի ֆինանսական վիճակը, ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերն ու կանխատեսվող մակրոտնտեսական գործոնները և լրացուցիչ միջոցներ կիրառելու անհրաժեշտությունը՝ արտացոլելու ընթացիկ կամ ապագա արտաքին գործոնները, որոնք պատշաճ կերպով հաշվի չեն առնվել ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում:

Արժեզրկման մեթոդաբանության առումով մեր աուդիտի ընթացակարգերը ներառել են հետևյալը.

- Ուսումնասիրվել է Ընկերության՝ ՖՀՄՍ 9-ի հիման վրա արժեզրկման պահուստի ձևավորման բաղաբանությունը և համեմատվել է ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ:
- Գնահատվել է ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի որոշման ժամանակ օգտագործվող տեղեկատվության նկատմամբ վերահսկողության համապատասխան գործիքների կառուցվածքը և թեստավորվել է դրանց գործառնական արդյունավետությունը՝ ներառյալ վարկի ձևավորման պահին ստացված գործարքային տվյալները, վարկային որակի շարունակական ներքին գնահատումները, ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելի տվյալների և ինտերֆեյսի պահպանումը:
- Գնահատվել է ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելի նկատմամբ վերահսկողության համապատասխան գործիքների կառուցվածքը և թեստավորվել է դրանց գործառնական արդյունավետությունը՝ ներառյալ մոդելի կառուցումը և հաստատումը, շարունակական վերահսկումը/հավաստիացումը, մոդելի կառավարումը և թվաբանական ճշգրտությունը:
- Գնահատվել և թեստավորվել են մոդելավորման էական ենթադրությունները և կիրառությունները՝ առանձնահատուկ անդրադառնալով Ընկերության կողմից ընդունված մոդելավորման առանցքային ենթադրություններին, և մոդելավորման ենթադրությունների փոփոխությունների նկատմամբ պահուստների զգայունությանը:
- Ընկերության ղեկավարության կողմից ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկներում օգտագործված հեռանկարային ենթադրությունների առնչությամբ քննարկումներ են անցկացվել ղեկավարության հետ, որի ընթացքում ենթադրությունները հաստատվել են՝ օգտագործելով հանրամատչելի տեղեկատվություն:
- Ստուգվել է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի հաշվարկում ընդգրկված վարկերի և փոխատվությունների, արտահաշվեկշռային հոդվածների, ներդրումային արժեթղթերի, տեղաբաշխումների և այլ ֆինանսական ակտիվների ամբողջականությունը: Ստուգվել են կիրառված մոդելների տեսական հիմքերը, և թեստավորվել է դրանց մաթեմատիկական ամբողջականությունը:
- Արտաքին աղբյուրներից ստացվող տվյալների մասով վերանայվել է նման տվյալների ընտրության գործընթացը, Ընկերության համար դրա տեղին լինելը և նման տվյալների նկատմամբ վերահսկողության ու կառավարման մեխանիզմը:
- Մեր ՏՏ ոլորտի մասնագետները ներգրավվել են հատուկ փորձառություն պահանջող ոլորտներում (օրինակ՝ տվյալների հոսսափոխություն և ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդել):
- Գնահատվել է ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտումների ճշգրտությունը:

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունն է պատասխանատու այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է Ընկերության տարեկան հաշվետվության մեջ ընդգրկված տեղեկատվությունը 2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար, բացի ֆինանսական հաշվետվություններից

և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունից: Տարեկան հաշվետվությունը ակնկալվում է մեզ տրամադրվել այս աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Մեր կարծիքը ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք որևէ տեսակի հավաստիացում չենք ներկայացնում դրա վերաբերյալ:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է՝ ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են խարդախության կամ սխալների հետևանքով առաջացող էական խեղաթյուրումներից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կբացահայտի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով, և համարվում են էական, երբ ողջամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կարող են ազդեցություն ունենալ օգտագործողների կողմից այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ներին համապատասխան աուդիտի շրջանակներում, մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն աուդիտի ողջ ընթացքում: Ի լուրմն, մենք.

- Որոշում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումների ռիսկը, մշակում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր աուդիտորական կարծիքը արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի բարձր է սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկի համեմատ, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության շրջանցում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության գործունեության անընդհատությունը պահպանելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզնից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն՝ ձևավորել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են հանգեցնել նրան, որ Ընկերությունը դադարեցնի անընդհատության սկզբունքով գործունեությունը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, այդ թվում՝ բացահայտումները ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների վերաբերյալ:

Մենք նաև հայտարարում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, որ կատարել ենք անկախության վերաբերյալ համապատասխան էթիկական պահանջները, ինչպես նաև նրանց հաղորդում ենք բոլոր այն հարաբերությունները կամ այլ հարցերը, որոնք, ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա և, կիրառելիության դեպքում՝ ներկայացնում ենք անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումները:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդված հարցերից մենք առանձնացնում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ իրավական ակտերով արգելված է այդպիսի հարցերի հրապարակային բացահայտումը, կամ, խիստ բացառիկ հանգամանքներում, մենք գտնում ենք, որ տվյալ հարցը աուդիտորական եզրակացությամբ ներկայացնելը նպատակահարմար չէ, քանի որ կարելի է ողջամտորեն ակնկալել, որ նման ներկայացման բացասական հետևանքները կգերակշռեն հանրային օգուտի նկատմամբ:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացությունը համար հիմք հանդիսացած աուդիտորական աշխատանքների գծով առաջադրանքի գործընկերը Դավիթ Եղիզարյանն է:

30 ապրիլ, 2025թ.

Վահագն Սահակյան
Տնօրեն

Դավիթ Եղիզարյան
Գործընկեր

ՇԱՐՈՒՅԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2024թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ

(հազ. ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2024թ.	2023թ.
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի միջոցով	6	5,290,191	4,938,162
Տոկոսային ծախս	6	(1,890,775)	(1,722,143)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	6	3,399,416	3,216,019
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	7	(47,559)	(47,983)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ ծախս		(47,559)	(47,983)
Զուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից	8	95,831	146,542
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով զուտ օգուտ / (վնաս)		1,549	(81,160)
Այլ եկամուտներ	9	119,398	81,514
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ / վնաս		8,058	3,797
Պարտքային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում / (պարտքային կորուստների գծով ծախս)	10	572,668	110,862
Անձնակազմի գծով ծախսեր	11	(1,750,223)	(1,561,267)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	18, 19, 20	(217,837)	(271,218)
Այլ ծախսեր	12	(1,137,473)	(983,121)
Շահույթ մինչև հարկումը		1,043,828	613,985
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(201,191)	(128,986)
Տարվա շահույթ		842,637	484,999
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		842,637	484,999

8-82 Էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը: Անկախ աուդիտորի եզրակացությունը ներկայացված է 4-7 էջերում:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2024թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ

(հազ. ՀՀ դրամ)

	Ծան.	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	1,301,500	881,703
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	2,198,197	3,560,735
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16	22,280,438	21,060,430
Ներդրումային արժեթղթեր	17	-	124,601
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	17	1,618,788	1,538,882
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	18	348,826	342,536
Հիմնական միջոցներ	19	150,942	40,718
Ոչ նյութական ակտիվներ	20	142,591	145,995
Այլ ակտիվներ	21	146,707	85,200
Ընդամենը ակտիվներ		28,187,989	27,780,800
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
Պարտավորություններ			
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	22	4,951,119	4,882,551
Հետզնման պայմանագրեր	23	1,597,984	1,499,262
Այլ փոխառու միջոցներ	24	13,766,144	14,031,309
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		70,324	117,595
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	13	179,125	129,580
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	25	380,302	399,573
Այլ պարտավորություններ	26	532,719	392,544
Ընդամենը պարտավորություններ		21,477,717	21,452,414
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	27	4,905,960	4,905,960
Գլխավոր պահուստ		368,217	343,967
Զբաղիված շահույթ		1,436,095	1,078,459
Ընդամենը սեփական կապիտալ		6,710,272	6,328,386
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		28,187,989	27,780,800

Սթիվեն Հաս
Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Անուշ Պետրոսյան
Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն (գլխավոր հաշվապահ)

8-82 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են մասն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը: Անկախ աուդիտորի եզրակացությունը ներկայացված է 4-7 էջերում:

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2024թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ

(հազ. ՀՀ դրամ)

	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,905,960	343,967	593,460	5,843,387
Տարվա շահույթ	-	-	484,999	484,999
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	484,999	484,999
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,905,960	343,967	1,078,459	6,328,386
Մնացորդը 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,905,960	343,967	1,078,459	6,328,386
Տարվա շահույթ	-	-	842,637	842,637
Փոխանցում գլխավոր պահուստին	-	24,250	(24,250)	-
Շահաբաժիններ	-	-	(460,751)	(460,751)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	24,250	357,636	381,886
Մնացորդը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,905,960	368,217	1,436,095	6,710,272

8-82 Էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը: Անկախ աուդիտորի եզրակացությունը ներկայացված է 4-7 էջերում:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2024թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ

(հազ. ՀՀ դրամ)

	2024թ.	2023թ.
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Շահույթ մինչև հարկումը	1,043,828	613,985
<i>Եզրտումներ</i>		
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	217,837	271,218
Հիմնական միջոցների, ոչ նյութական ակտիվների օտարումից վնաս	(8,058)	-
Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման հակադարձում/(ծախս)	(572,668)	(110,862)
Արտարժույթի փոխարկումից օգուտ	69,393	(3,239)
Շահույթում և վնասում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի կորուստ	(18,926)	15,674
Պահուստ	49,602	-
Ստացման ենթակա տոկոսներ	(71,356)	(553,144)
Վճարման ենթակա տոկոսներ	13,735	6,648
Գործառնական գործունեությամբ ստացված/(օգտագործված) դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	723,387	240,280
<i>Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում</i>		
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,303,219	(2,118,815)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(678,983)	(1,385,667)
Այլ փոխառու միջոցների, թողարկված պարտքային արժեթղթերի նկատմամբ հաշվեգրված տոկոսների փոփոխություն	(13,735)	(6,648)
Այլ ակտիվներ	(62,819)	11,839
Փոփոխություն օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներում և վարձակալության պարտավորություններում	12,635	62,381
<i>Գործառնական պարտավորությունների (աճ)/նվազում</i>		
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	(676)	(26,388)
Այլ պարտավորություններ	88,833	147,816
Գործառնական գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ մինչև շահութահարկը	1,371,861	(3,075,202)
Վճարված շահութահարկ	(198,916)	(61,629)
Գործառնական գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	1,172,945	(3,136,831)

8-82 Էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը: Անկախ աուդիտորի եզրակացությունը ներկայացված է 4-7 Էջերում:

**ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ)
2024թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)**

	2024թ.	2023թ.
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Ներդրումային արժեթղթերի առք	8,278	(1,418,033)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից մուտքեր	14,972	-
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(133,615)	(10,472)
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(16,405)	(6,327)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(126,770)	(1,434,832)
<i>Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Թողարկված պարտքային արժեթղթերից մուտքեր	1,937,046	1,994,915
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(1,812,490)	(484,365)
Հետգնման պայմանագրեր	114,029	1,297,502
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	(200,823)	(255,841)
Փոխառու միջոցներից մուտքեր	34,768,485	13,436,317
Փոխառված միջոցների մարում	(34,969,232)	(12,062,377)
Շահաբաժին	(460,751)	-
Ֆինանսական գործունեությամբ ստացված զուտ դրամական միջոցներ	(623,736)	3,926,151
Դրամական միջոցների և դրամական միջոցների համարժեքների զուտ աճ / (նվազում)	422,439	(645,512)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբին	881,703	1,520,920
Արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	6	16
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(2,648)	6,279
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջին (Ծան.14)	1,301,500	881,703
Լրացուցիչ տեղեկատվություն.		
Ստացված տոկոսներ	5,363,685	4,385,015
Վճարված տոկոսներ	(1,886,611)	(1,715,495)

8-82 Էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը: Անկախ աուդիտորի եզրակացությունը ներկայացված է 4-7 էջերում:

1. Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ՖԻՆԶԱ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն, որի 100% բաժնետոմսերը պատկանում են FINCA Microfinance Coöperatief U.A-ին (Նիդեռլանդներ): Ընկերության գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի («ՀՀ ԿԲ») կողմից և այն գործունեություն է իրականացնում 2006թ. մարտի 28-ին տրված N13 արտոնագրի համաձայն:

Ընկերությունը զբաղվում է միկրոֆինանսավորմամբ և տրամադրում է անհատական բիզնես վարկեր, ինչպես նաև սպառողական և գյուղատնտեսական վարկեր: Վարկերը տրամադրվում են ինչպես տեղական արժույթով, այնպես էլ արտարժույթով:

Ընկերության գրանցման հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Ազաթանգեղոսի փող., 2ա:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ՀՀ-ում ունի 31 մասնաճյուղ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 30 մասնաճյուղ):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության աշխատակիցների թիվը կազմում էր 332 (2023թ.՝ 328):

2. Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանում տեղի ունեցող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում, և Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված են այդ փոփոխություններից:

2022թ. փետրվարից ի վեր շարունակվող ռուս-ուկրաինական պատերազմը զգալի ազդեցություն է ունեցել ինչպես հակամարտող երկրների, այնպես էլ համաշխարհային տնտեսության վրա: Շատ առաջատար երկրներ և տնտեսական միություններ Ռուսաստանի՝ ներառյալ ռուսական բանկերի, այլ կազմակերպությունների և անհատների դեմ կիրառել են տնտեսական խիստ պատժամիջոցներ: Պատերազմը դեռ շարունակվում է, բայց այն արդեն հանգեցրել է հոլմանիտար ճգնաժամի և հսկայական տնտեսական կորուստների Ուկրաինայում, Ռուսաստանում և այլ երկրներում:

Զնայած դժվարին մարտահրավերներին՝ Հայաստանի տնտեսությունը դրսևորել և շարունակում է դրսևորել բավականին բարձր դիմադրողականություն շնորհիվ ՀՀ կառավարության և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից շարունակաբար իրականացվող արդյունավետ մակրոտնտեսական քաղաքականությունների և համարժեք գործողությունների: Տնտեսական աճի և ակտիվության տեմպերը շարունակում են բարձր մնալ՝ պայմանավորված նաև օտարերկրյա քաղաքացիների մեծ ներհոսքով: Օտարերկրյա քաղաքացիների՝ Հայաստանում բիզնես շահեր ունենալու, հիմնելու կամ տնօրինելու իրավունքի սահմանափակումներ չկան: Բիզնեսի գրանցման ընթացակարգերը հիմնականում պարզ են: Օտարերկրյա քաղաքացիների սպասարկման արդյունքում 2023-2024թթ. Հայաստանի բանկերն արձանագրել են միջնորդական գործունեությունից եկամտի զգալի աճ:

Քանի որ ռազմական գործողությունները դեռ չեն դադարել, անհնար է արժանահավատորեն գնահատել դրա վերջնական ազդեցությունը Հայաստանի գործարար միջավայրի վրա:

2023թ. օգոստոսի 25-ին Standard & Poor's-ը բարձրացրել է Հայաստանի վարկային վարկանիշը մինչև «BB-»՝ կայուն կանխատեսմամբ: Moody's-ի Հայաստանի վարկային վարկանիշը վերջին անգամ սահմանվել է «Ba3» մակարդակում՝ կայուն կանխատեսմամբ 2023թ. հունիսի 22-ին: Fitch Ratings-ի կողմից Հայաստանի թողարկողի դեֆոլտի վարկանիշը 2023թ. հուլիսին «B+»-ից դարձել է «BB-»՝ կայուն կանխատեսմամբ: Միջազգային վարկանիշային գործակալությունների կողմից տրված վարկանիշի բարձրացումն արտացոլում է տնտեսական աճի ուժեղ հեռանկարները, պետական պարտքի կայունացումը միջինից ցածր մակարդակներում, կայուն հարկաբյուջետային կատարողականի հեռանկարը և արտաքին հաշվեկշռի բարելավումը:

Ֆինանսական հաշվետվությունները արտացոլում են Ընկերության գործառնությունների վրա հայկական բիզնես միջավայրի ազդեցության վերաբերյալ ղեկավարության գնահատականը: Ընկերության ղեկավարությունը, շարունակաբար վերլուծում է տնտեսական իրավիճակը ներկա միջավայրում: Ապագա տնտեսական և քաղաքական միջավայրը և դրա ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա կարող են տարբերվել ղեկավարության ներկայիս ակնկալիքներից:

3. Պատրաստման հիմունքները

3.1. Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները կազմվել են Միջազգային հաշվապահական ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՍ հաշվառման ստանդարտներին համապատասխան («ՖՀՄՍ Հաշվառման ստանդարտներ»):

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության հիմունքով, քանի որ ղեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերությունն ունի բավարար ռեսուրսներ տեսանելի ապագայում գործունեության անընդհատությունն ապահովելու համար: Այս գնահատումը կատարելիս ղեկավարությունը հաշվի է առել տեղեկատվության լայն շրջանակ, ներառյալ շահութաբերության կանխատեսումը, նորմատիվային կապիտալի պահանջները և ֆինանսավորման կարիքները: Գնահատումը ներառում է նաև ողջամտորեն հնարավոր անկումային տնտեսական սցենարների և դրանց հնարավոր ազդեցությունների դիտարկումը Ընկերության շահութաբերության, կապիտալի և իրացվելիության վրա:

Ընկերությունը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Ընկերության հաշվապահական հաշվառման մատյանների և գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Հափման հիմքը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքով իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները՝ սկզբնական արժեքով:

3.3. Գործառնական և ներկայացման արժույթ:

Ընկերության գործառնական արժույթը Ընկերության հիմնական գործունեության իրականացման տնտեսական միջավայրի արժույթն է: Ընկերության ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը ՀՀ դրամն է («ՀՀ դրամ»), քանի որ տվյալ արժույթը լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և գործարքների տնտեսական էությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հազ. ՀՀ դրամով, եթե այլ կերպ նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման էական բաղաբաղանդության փոփոխություններ

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2024թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Մատակարարների ֆինանսական պայմանագրեր (ՀՀՄՍ 7-ի և ՖՄՍ 7-ի փոփոխություն)
- Վարձակալության պարտավորություն վաճառքի և հետադարձ վարձակալության ժամանակ (ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություն)
- Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ (ՀՄՍ 1-ի փոփոխություն)
- Պայմանագրերով ամրագրված երկարաժամկետ պարտավորություններ (ՀՄՍ 1-ի փոփոխություն):

3.5 Ընկերության կողմից դեռևս չկիրառված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ հրապարակվել են մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերությունը չի իրականացրել վերը նշված նոր ստանդարտների և մեկնաբանությունների վաղաժամկետ կիրառում:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարությունը չի կանխատեսում ստորև ներկայացված ստանդարտների և փոփոխությունների արդյունքում որևէ էական ազդեցություն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Փոխարինելիության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման փոփոխություններ (ՀՀՄՍ 9-ի և ՀՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ)
- Բնահենք էլեկտրաէներգիային վկայակոչող պայմանագրեր (ՀՀՄՍ 9 և ՀՀՄՍ 7 փոփոխություններ)
- ՀՀՄՍ 18. Ներկայացումը և բացահայտումը ֆինանսական հաշվետվություններում
- ՀՀՄՍ 19 «Դուստր ընկերություններ առանց հրապարակային հաշվետվողականության պահանջի. Բացահայտում»

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական դրույթների ամփոփում

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում կիրառվել է ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Հասույթ ճանաչվում է այն դեպքում, եթե հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կներհոսեն Ընկերություն, և այդ հասույթը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Ընկերությունից և ծախսը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն նախքան հասույթի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդ

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույթն այն դրույթն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները զեղչում է ճշգրիտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույթը հաշվարկելիս Ընկերությունը գնահատում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստը (ԱՊԿ): Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույթ՝ կիրառելով ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստը:

Արդյունավետ տոկոսադրույթի հաշվարկը ներառում է գործարքի հետ կապված ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր այն գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույթի բաղկացուցիչ մասը: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական

գումարի և մարման գումարի տարբերության գծով կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով, և ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի մասով: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքը՝ նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի մասով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսերի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տե՛ս 4.4.6 ծանոթագրությունում:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում:

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխառվողության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխառվողության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Ընկերությունը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

Չուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից

Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտը ներառում է արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած բոլոր եկամուտներն ու ծախսերը: Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը

ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված դրամային արժեթղթերի (որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով ներդրումային արժեթղթեր դասակարգվող իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերություններ միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված արժեքի փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված արժեքի փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում բոլոր ակտիվները, պարտավորությունները և Ընկերության անդամ կազմակերպությունների ՀՀ դրամից բացի այլ գործառնական արտարժույթով (Ընկերության ներկայացման արտարժույթ) կատարվող գործառնությունները փոխարկվում են ՀՀ դրամի:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	396.56	404.79
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	413.89	447.90
ՀՀ դրամ/1 ՌԴ ռուբլի	3.71	4.50

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա ակնկալվող շահութահարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ Էուրոյան ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, ինչպես նաև նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները: Եթե ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվում են ներկայացման համար նախքան համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացումը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է գնահատումային տվյալների վրա: Հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս հարկային մարմինները կարող են ցուցաբերել ավելի խիստ մոտեցում: Արդյունքում, հարկային մարմինները կարող են առաջադրել լրացուցիչ հարկեր այն գործարքների համար, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Ըստ այդմ, կարող են առաջանալ նշանակալի չափով լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ընդգրկել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիները: Որոշակի հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի վաղ ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվարկվում են ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ՝ օգտագործելով պարտավորության մեթոդը: Հետաձգված շահութահարկը հաշվարկվում է ակտիվների և պարտավորությունների հարկման բազաների և ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով դրանց հաշվեկշռային արժեքների միջև առաջացող բոլոր ժամանակավոր տարբերությունների գծով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հետաձգված հարկը առաջանում է գուղվիլի կամ ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որն իրենից չի ներկայացնում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում, և գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի, ոչ էլ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր

տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույթով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույթների վրա:

ՀՀ-ում Ընկերություններն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Ֆինանսական գործիքներ

4.4.1 Ծանաչում և սկզբնական չափում

Ընկերությունը սկզբնապես ճանաչում է հաճախորդներին տրված վարկերը, ավանդները բանկերում, թողարկված պարտքային արժեթղթերը դրանց ստեղծման օրվա դրությամբ: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների բնականոն առքուվաճառքը) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Ընկերության՝ գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Սկզբնական ճանաչման պահին կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափում է իր իրական արժեքով: Եթե այն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, ապա գումարվում են նաև գործարքի գծով ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

4.4.2 Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի դիմաց տոկոսների վճարումներ:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով միայն այն դեպքում, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- Ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ինչպես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվների վաճառքը, և
- Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի դիմաց տոկոսների վճարումներ:

Առևտրային նպատակներով չափվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Ընկերությունը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է բիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունն ու նպատակները, ինչպես նաև այդ քաղաքականությունների գործնական կիրառումը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամուտ ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Ընկերության ղեկավարությանը.
- բիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես է ձևավորվում ղեկավարության վարձատրությունը, օրինակ՝ արդյոք այն կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր գնահատման մաս, թե ինչպես է Ընկերությունը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրում որպես միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարումներ (SPPI թեստ)

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Ընկերությունը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև գնահատում՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատումը կատարելիս Ընկերությունը հաշվի է առնում.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- ապահովության միջոցի առանձնահատկությունները,
- վաղաժամկետ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Ընկերության պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածություններ) և

- առանձնահատկություններ, որոնք փոփոխվում են փողի ժամանակային արժեքը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Ընկերությունը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

4.4.3 Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (տես նաև ծանոթագրություն 4.4.4) կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ վնասի տարբերությունը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Ընկերության կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Գործարքներում, որոնցում Ընկերությունը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատուցները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

4.4.4 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխություններ

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Ընկերությունը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը Էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը Էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (տես 4.4.3 ծանոթագրություն), իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները:

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը Էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում

Ընկերությունը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տե՛ս 4.4.6 ծանոթագրություն), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

4.4.5 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն գուման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Ընկերության առևտրային գործունեության ընթացքում:

4.4.6 Արժեզրկում

Ընկերությունը կանխատեսումային հիմունքով գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները («ECL») հետևյալ ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր
- փոխատվության հանձնառություններ
- ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Ընկերությունը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Ընկերությունը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին.

- հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտազանցման ցածր ռիսկով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր,
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո եականորեն չի աճել:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից:

Ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Ընկերությունը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյո՞ք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի ընթացքում առաջացած պարտազանցման ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է 33.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Ընկերությունը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2, փուլ 3 և գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված խմբերում, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1 - երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Ընկերությունը ճանաչում է կորուստների գծով պահուստ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների համար: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:
- Փուլ 2 - երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Ընկերությունը ձևավորում է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է Փուլ 3-ից:
- Փուլ 3 - արժեզրկված վարկեր: Ընկերությունը ձևավորում է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:
- Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների խումբ - գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվներն սկզբնական ճանաչման պահին արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվարկվում են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման պահին, իսկ տոկոսային եկամուտը, ըստ էության, ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույթով: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են այն չափով, որքանով առկա է ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա փոփոխություն:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականության, պարտազանցման պահին պարտքի գումարի, պարտազանցման դեպքում կորստի գումարի զեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

- **Պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականություն (PD):** Այն որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտազանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտազանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապահովանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:
- **Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին (EAD):** Այն ապագա պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարտքի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեզրկված տոկոսները:
- **Կորուստը պարտազանցման դեպքում (LGD):** Այն արտահայտում է կորստի գնահատված գումարն, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտազանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտազանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:

Պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը, պարտազանցման դեպքում կորստի գումարը մանրամասն բացահայտվում են 33.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տե՛ս՝ ծանոթ. 4.4.4), և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

- եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,
- եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ զեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադարձնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- փոխառուի կամ փոխատուի զգալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտազանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Ընկերության կողմից վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Ընկերությունը այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսննկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացումը,

Վարկը, որի պայմանները վերանայվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման արժեզրկված լինելը գնահատելիս՝ Ընկերությունը հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները.

- վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությամբ,
- եկամտաբերության գնահատումը վարկանիշային գործակալությունների կողմից,
- նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորուստների գծով պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորուստների գծով պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում,
- փոխատվության հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով,
 - Փոխատվության հանձնառությունների չօգտագործված մասի գծով ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Ընկերությունը գնահատում է փոխատվության հանձնառության ամբողջ ժամկետի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող դրամական պակասորդները գեղջվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:
 - Երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Ընկերությունը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Ընկերությունը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ,
 - Յուրաքանչյուր երաշխավորության վերաբերյալ Ընկերության պարտավորությունը չափվում է սկզբնապես ճանաչված գումարի առավելագույնով՝ հանած շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան և ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը: Այս նպատակով Ընկերությունը գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները՝ հիմնվելով այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեքի վրա, որոնք պետք է փոխհատուցեն կրած վարկային կորուստը: Պակասորդները գեղջվում են ռիսկով ճշգրտված տոկոսադրույթով, որը ենթակա է բացահայտման: Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են պահուստներում:

Դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (մասնակիորեն կամ ամբողջությամբ), երբ չկա դրանց վերականգնման իրատեսական հեռանկար: Սա սովորաբար այն դեպքն է, երբ Ընկերությունը որոշում է, որ վարկառուն չունի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են բավարար դրամական հոսքեր ստեղծել դուրս գրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այնուամենայնիվ, դուրս գրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել հարկադիր կատարման՝ Ընկերության պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

Ընկերության դուրսգրման քաղաքականությունը որոշվում է վերականգնման կորերի վերլուծության հիման վրա, որն առաջանում է ՖՀՄՍ 9-ի հակադարձ թեստի և մոդելի ստուգման արդյունքում՝ որոշելու համար այն կետը, որի դեպքում ողջամտորեն կարելի է ակնկալել պորտֆելի 10% (տաս տոկոս)-ից պակաս մնացորդային գումարի հավաքագրում, որը գտնվում է դեֆոլտում առավելագույնը մինչև 24 ամիս Փուլ 3-ի վարկերի համար:

Վերականգնման կորի վերլուծության մեջ անհրաժեշտ է դիտարկել երեք պայման նախքան ստորև նշված քայլերի մեկնաբանության անորոշության արդյունքում մասնագիտական դատողություններին վերադառնալը՝

- 1) Կորի ձևը - անկախ այն բանից, արդյոք կորի արագացման գործառնությունը սահմանվում է որպես ժամանակի ամենաբարձր կամ «վերջնական» վերականգնման դրույթաչափը որպես մոնոտոն («աստիճանական») կամ արագ («կտրուկ»):
- 2) Վերականգնման վերջնական դրույթաչափի սանդղակը - 0%-ից մինչև 100%, անկախ այն բանից, արդյոք մեծ է, թե փոքր վերականգնման դրույթաչափը, և

- 3) Վերոնշյալ 10%-ի չափանիշի ամբողջական կամ հարաբերական կիրառման ընդունումը - արդյոք վերոնշյալ 1-ին և 2-րդ պայմանների դիտարկումից հետո մոնոտոն և լայնամասշտաբ լինելով վկայությունը պահանջում է 10%-ից պակաս վերականգնման վերջնական դրույթաչափի դուրսգրման չափանիշի կիրառում (ամբողջական կիրառում) կամ արագ և փոքրամասշտաբ լինելով վկայությունը պահանջում է 0.9-ով բազմապատկած վերջնական դրույթաչափի չափանիշի կիրառումը:

4.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները ներառում են կանխիկ դրամը, բանկերում հաշիվները և դրամական միջոցները ճանապարհին:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Ֆինանսական կազմակերպություններում ավանդները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը: Այն ակտիվները, որոնք չունեն ֆիքսված մարման ժամկետներ, հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ հիմնվելով կառավարման կողմից գնահատված մարման ժամկետների վրա: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները հաշվառվում են արժեզրկման գծով պահուստների գումարներից զուտ:

4.7 Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներ և պարտավորություններ

Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներ և պարտավորությունները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով, կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, ապա հետագայում չափվում իրական արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ շահույթում կամ վնասում ճանաչված գործարքային ծախսերով: Իրական արժեքի բոլոր փոփոխությունները ճանաչվում են որպես շահույթում կամ վնասում զուտ առևտրային եկամտի մի մաս:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Ընկերությունը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Այդպիսի ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման բաղաթականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեքով ածանցյալ ֆինանսական գործիքները արտացոլվում են ակտիվների կազմում, իսկ բացասական արժեք ունեցողները՝ պարտավորությունների կազմում:

4.8 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հաճախորդներին տրված վարկերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք առաջանում են, երբ Ընկերությունը անմիջապես գումար է տրամադրում պարտապանին՝ առանց դեբիտորական պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով ծախսերը: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույթով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույթներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերը հաշվառվում են

ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.9 Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ «ներդրումային արժեթղթեր» տողը ներառում է.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով. դրանք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած ուղղակի գործարքների ծախսերը, իսկ հետագայում՝ դրանց ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.10 Հետգնման և հակադարձ հետգնման համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ: Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեզրկվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

4.11 Վարձակալություն

Ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում ընկերությունը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի ընկերությանը,
- ընկերությունը իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- ընկերությունը իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Ընկերությունը իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչումը և չափումը

Ընկերությունը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, ընկերությունը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, ընկերության կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին

ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Ընկերությունը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Ընկերությունը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված ակտիվի բարելավումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են վարձակալության ժամկետի և դրանց օգտակար ծառայության ժամանակահատվածից նվազագույնով՝ գծային հիմունքներով:

Մեկնարկի ամսաթվին Ընկերությունը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հետտվությամբ որոշել, կամ Ընկերության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ Էոլթյան հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրացումը կարելի է համարել ողջամտորեն հավաստի:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերաչափում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ Էոլթյան հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է զրոյի:

Ընկերությունը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

4.12 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են պատմական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝ Կիրառվել են հետևյալ մաշվածության դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Դրույքաչափ (%)
Կապի միջոցներ և համակարգիչներ	5	20
Գրասենյակային գույք	8	12.5
Փոխադրամիջոցներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ	8	12.5

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Ընկերություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.13 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները ներառում են համակարգչային ծրագրեր և լիցենզիաներ և այլն:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ձեռքբերման արժեքով: Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով՝ 10 տարի օգտակար ծառայության ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից, երբ առկա են ոչ նյութական ակտիվի արժեզրկման հայտանիշեր: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են, նվազագույնը՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.14 Բռնագանձված ակտիվներ

Ընկերության բաղաբաղանդությունն է սահմանել՝ արդյոք բռնագանձված ակտիվը կարող է լավագույնս օգտագործվել իր ներքին գործառնությունների համար, թե պետք է վաճառվի: Ներքին գործառնությունների համար օգտագործման ենթակա ակտիվները փոխանցվում են իրենց համապատասխան ակտիվների դաս սկզբնական ապահովված ակտիվի բռնագանձված և հաշվեկշռային արժեքի նվազագույնով: Ակտիվները, որոնց համար վաճառքը որոշվում է որպես գերադասելի տարբերակ, փոխանցվում են վաճառքի համար մատչելի ակտիվների դաս՝ իրենց իրական արժեքով (ֆինանսական ակտիվների դեպքում), իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվների դեպքում՝ իրական արժեքով՝ հանած բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ վաճառքից ծախսերը, համաձայն Ընկերության բաղաբաղանդության:

Որոշ դեպքերում ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.15 Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշների առկայության տեսանկյունից: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը գեղջվում են մինչև դրանց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղջման դրույթաչափը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի շուկայական ընթացիկ գնահատումները և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

4.16 Փոխառություններ

Փոխառությունները, որոնք ներառում են թողարկված արժեթղթերը և այլ ներգրաված միջոցները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո փոխառությունները հետազայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին

հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապահանջման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.17 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման դեպքերի, արտացոլվում են սեփական կապիտալում որպես թողարկման գծով մուտքերից նվազեցում: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

Զբաղիված շահույթ

Զբաղիված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

5. Կարևոր հաշվապահական գնահատականներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ: :

5.1 Դատողություններ

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում

Ընկերությունը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի շրջանակում ակտիվները պահվում են, ինչպես նաև գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տե՛ս 4.4.2 ծանոթագրությունը):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկմանը վերաբերող չափանիշների սահմանում

Ընկերությունը սահմանում է չափանիշներ՝ որոշելու համար, արդյոք սկզբնական ճանաչումից ի վեր տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, որոշում է ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱԴԿ) չափման մեջ հեռանկարային տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ընտրում և հաստատում է ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելները:

5.2 Ենթադրությունների և գնահատումների անորոշություն

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունը օգտագործում է գնահատման մոդելներ: Սա ներառում է գնահատումների և ենթադրությունների մշակում համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Դեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան

հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է ձեռք բերվել անհատական գործարքների դեպքում (տե՛ս ծանոթագրություն 30):

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետը

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը նմանատիպ ակտիվների օգտագործման փորձի հիման վրա դատողության արդյունք է: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Ընկերությունը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող մաշվածությունը:

Վարձակալության երկարաձգման օպցիոններ

Երբ Ընկերությունը ունի վարձակալության երկարաձգման օպցիոն, ղեկավարությունը օգտագործում է իր դատողությունը՝ որոշելու այդ հնարավորության ողջամտորեն կիրառումը: Ղեկավարությունը հաշվի է առնում բոլոր փաստերն ու հանգամանքները՝ ներառյալ իրենց նախկին փորձը և ակտիվը փոխելու դեպքում առաջացած ցանկացած ծախս, եթե երկարաձգման օպցիոնը չի կիրառվում վարձակալության ժամկետը որոշելու համար:

Ֆինանսական գործիքների արժեզրկում

Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում հեռանկարային տեղեկատվության ներառումը (տե՛ս ծանոթագրություն 33.1.2), ինչպես նաև վերականգնվող դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տե՛ս ծանոթագրություն 4.4.6):

Հարկային օրենսդրություն

Հայաստանի հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տե՛ս ծանոթագրություն 28:

6. Չուտ տոկոսային եկամուտ

հազ. ՀՀ դրամ	2024Թ.	2023Թ.
<i>Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի միջոցով</i>		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	5,092,674	4,757,245
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	100,336	79,994
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	97,181	100,923
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	5,290,191	4,938,162
Այլ փոխառու միջոցներ	1,209,732	1,123,855
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	504,172	406,619
Հետգնման պայմանագրեր	125,760	129,288
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	51,111	62,381
Ընդամենը տոկոսային ծախսեր	1,890,775	1,722,143
Ընդամենը զուտ տոկոսային եկամուտ	3,399,416	3,216,019

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

Տուգանքները հաշվարկվում են հաշվեգրման մեթոդով և ներառվում են վարկի մայր գումարի և ժամկետանց հաշվեգրված տոկոսների գումարներում: 2024թ. այդ գումարը կազմում էր 181,262 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 89,175 հազ. ՀՀ դրամ):

7. Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս

հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Դրամարկղային գործառնություններ	41,867	44,337
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	3,630	1,753
Այլ ծախսեր	2,062	1,893
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	47,559	47,983

8. Չուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից

հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումից ստացված զուտ եկամուտ	165,226	3,239
Չուտ վնաս (եկամուտ) արտարժույթի առուվաճառքից	(69,395)	143,303
Չուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից	95,831	146,542

9. Այլ եկամուտ

հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Դատական գործերով պետական տուրքերից ստացված եկամուտ	91,876	37,378
Ապահովագրական ծառայություններից ստացված եկամուտ	11,993	6,375
Ֆինանսական հաշտարարի գծով նախկինում ճանաչված ծախսերից օգուտ	2,577	2,318
Կարգավորման պայմանագրից ստացված եկամուտ	-	9,525
Միջնորդավճարներ	-	4,730
Այլ եկամուտներ	12,952	21,188
Ընդամենը այլ եկամուտներ	119,398	81,514

10. Պարտքային կորուստների գծով ծախս/(պարտքային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում)

հազ. ՀՀ դրամ

	2024թ.				
	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	(6)	-	-	(6)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	16	6,576	-	-	6,576
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17	148,591	(50,023)	(679,122)	(580,554)
Ներդրումային արժեթղթեր	18	1,316	-	-	1,316
Ընդամենը պարտքային կորուստների գծով ծախս/(պարտքային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում)		<u>156,476</u>	<u>(50,023)</u>	<u>(679,122)</u>	<u>(572,668)</u>

հազ. ՀՀ դրամ

	2023թ.				
	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	(16)	-	-	(16)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	16	(7,842)	-	-	(7,842)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17	(1,788,372)	(3,430)	1,687,234	(104,568)
Ներդրումային արժեթղթեր	18	1,564	-	-	1,564
Ընդամենը պարտքային կորուստների գծով ծախս/(պարտքային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում)		<u>(1,794,666)</u>	<u>(3,430)</u>	<u>1,687,234</u>	<u>(110,862)</u>

11. Անձնակազմի գծով ծախսեր

հազ. ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.
Աշխատակիցների հատուցումներ, ներառյալ հարակից հարկերը	1,712,690	1,534,971
Անձնակազմի վերապատրաստման և այլ ծախսեր	37,533	26,296
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	<u>1,750,223</u>	<u>1,561,267</u>

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

12. Այլ ծախսեր

հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ծախսեր	336,996	277,382
Ռոյալթի	135,611	116,079
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	118,405	82,247
Մասնագիտական ծառայություններ	97,147	83,900
Ներկայացուցչական ծախսեր	70,573	38,505
Գույքի և սարքավորումների պահպանման ծախսեր	55,890	59,232
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	47,680	47,388
Գանձապահի ծառայության ծախսեր	46,898	59,307
Գովազդի ծախսեր	45,266	19,968
Բանկային միջնորդավճարներ	31,563	9,066
Կոմունալ ծառայություններ	28,972	33,625
Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի ծախսեր	19,273	15,484
Անվտանգության գծով ծախսեր	17,970	18,640
Գրասենյակային ծախսեր	17,095	20,264
Ապահովագրություն	14,392	48,979
Գործուղման ծախսեր	11,893	15,373
Դասընթացների ծախսեր	7,231	3,212
Այլ ծախսեր	34,618	34,470
Ընդամենը այլ ծախսեր	1,137,473	983,121

Ռոյալթին վճարվում է կիրառելով տոկոս գործառնական եկամտի նկատմամբ և կարող է տատանվել 1.5%-ից մինչև 2% կախված գործառնական եկամտի չափից: Ռոյալթիի նկատմամբ վճարվում է ոչ ռեզիդենտի շահութահարկ:

13. Շահութահարկի գծով ծախս

հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	149,180	145,906
Հետաձգված հարկ	52,011	(16,920)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	201,191	128,986

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկը հաշվարկվում է 18% դրույթաչափով (2023թ.՝ 18%): ՖՀՄՍ-ի և ՀՀ հարկային օրենսդրության միջև տարբերությունները առաջացնում են որոշակի ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքի միջև որոշ ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների և շահութահարկի նպատակներով: Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով հիմնական հարկի դրույթաչափը՝ 18%:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

հազ. ՀՀ դրամ	Արդյունավետ տոկոսադրույք		Արդյունավետ տոկոսադրույք	
	2024թ.	(%)	2023թ.	(%)
Շահույթ մինչև հարկումը	1,043,828		613,985	
Շահութահարկ	187,889	18	110,517	18
Չնվազեցվող ծախսեր	13,302	1	19,052	3
Արտարժույթի փոխարժեքի գծով օգուտ	-	-	(583)	-
Հաջորդ ժամանակաշրջան փոխանցվող հարկային վնաս	-	-	-	-
Շահութահարկի գծով ծախս	201,191	19	128,986	21

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.				
	31 դեկտեմբերի 2023թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչվող	Չուտ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(585)	(605)	(1,190)	-	(1,190)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(4,788)	1,271	(3,517)	-	(3,517)
Ներդրումներ արժեթղթերում	322	(240)	82	82	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(212,191)	(97,654)	(309,845)	-	(309,845)
Հիմնական միջոցներ	29,175	(4,654)	24,521	24,521	-
Վարձակալություն	(122)	(13,185)	(13,307)	-	(13,307)
Փոխառություններ	27,347	7,586	34,933	34,933	-
Այլ պարտավորություններ	31,262	57,936	89,198	89,198	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	(129,580)	(49,545)	(179,125)	148,734	(327,859)

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչվող	31 դեկտեմբերի 2023թ.		
			Չուժ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորու- թյուն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(1,771)	1,186	(585)	-	(585)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	511	(5,299)	(4,788)	-	(4,788)
Ներդրումներ արժեթղթերում	40	282	322	322	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(230,495)	18,304	(212,191)	-	(212,191)
Հիմնական միջոցներ	30,748	(1,573)	29,175	29,175	-
Վարձակալություն	10,387	(10,509)	(122)	-	(122)
Փոխառություններ	8,176	19,171	27,347	27,347	-
Այլ պարտավորություններ	35,904	(4,642)	31,262	31,262	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	(146,500)	16,920	(129,580)	88,106	(217,686)

14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Դրամական միջոցներ դրամարկղում	639,111	556,236
Հաշիվներ բանկերում	585,330	325,472
Դրամական միջոցներ ճանապարհին	77,070	-
	1,301,511	881,708
Կորուստների գծով պահուստ	(11)	(5)
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,301,500	881,703

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 445,439 հազ. ՀՀ դրամ գումարով (76%) հաշիվները կենտրոնացված են 3 առևտրային բանկերում (2023թ. 280,088 հազ. ՀՀ դրամ (86%) կենտրոնացած են 3 առևտրային բանկերում):

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.		31 դեկտեմբերի 2023թ.	
	Փուլ 1	Ընդամենը	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՊԿ պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	5	5	21	21
Կորուստների գծով պահուստի զուտ վերաչափում	6	6	(16)	(16)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11	11	5	5

15. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Բանկերում պահվող ավանդներ	2,200,661	3,569,775
	2,200,661	3,569,775
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով կորուստների պահուստ	(2,464)	(9,040)
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,198,197	3,560,735

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2,181,080 հազ. ՀՀ դրամ համախառն գումարով բանկերում բոլոր ավանդները գրավադրված են բանկերից վարկերի դիմաց (2023թ.՝ 3,521,673) (տես՝ ծանոթագրություն 24):

Ավանդները բանկերում ունեն 90 օրից ավել մարման ժամկետ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացվում է ստորև.

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.		31 դեկտեմբերի 2023թ.	
	Փուլ 1	Ընդամենը	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՊԿ պահուստ հոնվարի 1-ի դրությամբ	9,040	9,040	16,882	16,882
Կորուստների գծով պահուստի զուտ վերագնահատում	(6,576)	(6,576)	(7,842)	(7,842)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,464	2,464	9,040	9,040

16. Հաճախորդներին տրված վարկեր

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.			31 դեկտեմբերի 2023թ.		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ժամկետի համար պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	ԱՊԿ Հաշվեկշռային պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
Գյուղատն. վարկեր	14,112,242	(759,302)	13,352,940	13,087,053	(750,741)	12,336,312
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր						
Հիփոթեքային վարկեր	325,017	(10,277)	314,740	190,934	(2,633)	188,301
Սպառող. վարկեր	4,074,416	(411,251)	3,663,165	3,394,460	(363,099)	3,031,361
	4,399,433	(421,528)	3,977,905	3,585,394	(365,732)	3,219,662
Առևտրային վարկեր						
Առևտուր	2,683,256	(113,544)	2,569,712	3,261,819	(118,325)	3,143,494
Արտադրություն	713,706	(23,490)	690,216	748,144	(27,863)	720,281
Տրանսպորտ	691,981	(22,218)	669,763	697,345	(15,389)	681,956
Ծառայություն	345,300	(10,854)	334,446	274,354	(9,597)	264,757
Շինարարություն	51,605	(324)	51,281	75,582	(253)	75,329
Այլ	667,219	(33,044)	634,175	655,791	(37,152)	618,639
	5,153,067	(203,474)	4,949,593	5,713,035	(208,579)	5,504,456
Ընդամենը	23,664,742	(1,384,304)	22,280,438	22,385,482	(1,325,052)	21,060,430

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ավարտված տարվա ընթացքում Ընկերությունը ձեռք չի բերել հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դիմաց ստացած գրավներ (2023թ.՝ նույնպես):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի էական կենտրոնացում (2023թ.՝ նույնպես):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված 317,481 հազ. ՀՀ դրամ համախառն գումարով (2023թ.՝ 136,823 հազ. ՀՀ դրամ) վարկերի ստացման պահանջի իրավունքը կարող է զիջվել ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի համար և 2,860,424 հազ. ՀՀ դրամ համախառն գումարով (2023թ.՝ 3,421,540 հազ. ՀՀ դրամ) վարկերի ստացման պահանջի իրավունքը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկից միջազգային ծրագրերի շրջանակներում ստացված վարկերի համար (տես ծան. 24):

Գյուղատնտեսական, հիփոթեքային և սպառողական և առևտրային վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Գյուղատնտեսական վարկեր</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	11,974,823	330,219	782,011	13,087,053
Սկզբն. կամ նոր ձեռք բերված ակտիվներ	10,349,738	9,485	2,613	10,361,836
Մարված ակտիվներ	(9,387,654)	(167,266)	(643,185)	(10,198,105)
Տեղափոխում Փուլ 1	456,026	(203,705)	(252,321)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(7,492)	130,342	(122,850)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(701)	(3,360)	4,061	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների	(450,870)	274,548	679,428	503,106
Վերականգնումներ	-	-	643,185	643,185
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(284,833)	(284,833)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>12,933,870</u>	<u>370,263</u>	<u>808,109</u>	<u>14,112,242</u>
հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	3,109,300	131,581	344,513	3,585,394
Սկզբն. կամ նոր ձեռք բերված ակտիվներ	3,659,841	1,361	-	3,661,202
Մարված ակտիվներ	(2,493,010)	(67,463)	(171,181)	(2,731,654)
Տեղափոխում Փուլ 1	145,307	(35,168)	(110,139)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(11,266)	78,622	(67,356)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	-	(161)	161	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների	(515,649)	3,802	385,391	(126,456)
Վերականգնումներ	-	-	171,181	171,181
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(160,234)	(160,234)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>3,894,523</u>	<u>112,574</u>	<u>392,336</u>	<u>4,399,433</u>

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	5,218,575	257,361	237,099	5,713,035
Սկզբն. կամ նոր ձեռք բերված ակտիվներ	2,973,237	29,705	-	3,002,942
Մարված ակտիվներ	(3,582,776)	(140,922)	(317,464)	(4,041,162)
Տեղափոխում Փուլ 1	133,197	(89,249)	(43,948)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(7,183)	127,287	(120,104)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	-	(6,846)	6,846	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների	(26,680)	9,820	259,097	242,237
Վերականգնումներ	-	-	317,463	317,463
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(81,448)	(81,448)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,708,370	187,156	257,541	5,153,067

հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Գյուղատնտեսական վարկեր</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	9,349,120	423,838	2,134,315	11,907,273
Սկզբնավորված կամ նոր ձեռք բերված	10,658,855	103,779	84,805	10,847,439
Մարված ակտիվներ	(9,182,386)	(222,373)	(589,444)	(9,994,203)
Տեղափոխում Փուլ 1	11,772	(9,693)	(2,079)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(178,826)	205,085	(26,259)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(228,508)	(142,756)	371,264	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների	1,544,796	(27,661)	(181,616)	1,335,519
Վերականգնումներ	-	-	540,848	540,848
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(1,549,823)	(1,549,823)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,974,823	330,219	782,011	13,087,053

հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	2,281,681	116,044	830,609	3,228,334
Սկզբնավորված կամ նոր ձեռք բերված	3,243,897	63,723	33,983	3,341,603
Մարված ակտիվներ	(2,610,211)	(74,843)	(136,497)	(2,821,551)
Տեղափոխում Փուլ 1	2,854	(2,854)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(74,438)	77,701	(3,263)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(82,995)	(51,953)	134,948	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների	348,512	3,763	(137,733)	214,542
Վերականգնումներ	-	-	120,858	120,858
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(498,392)	(498,392)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,109,300	131,581	344,513	3,585,394

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	5,880,034	172,694	638,326	6,691,054
Սկզբնավորված կամ նոր ձեռք բերված	3,324,235	85,825	4,735	3,414,795
Մարված ակտիվներ	(4,618,515)	(161,933)	(254,645)	(5,035,093)
Տեղափոխում Փուլ 1	8,045	(8,045)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(146,515)	202,730	(56,215)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(87,167)	(54,604)	141,771	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների	858,458	20,694	(144,285)	734,867
Վերականգնումներ	-	-	253,474	253,474
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(346,062)	(346,062)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,218,575	257,361	237,099	5,713,035

Գյուղատնտեսական, հիփոթեքային և սպառողական և առևտրային վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Գյուղատնտեսական վարկեր</i>				
ԱՊԿ պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	251,826	50,795	448,120	750,741
Տեղափոխում Փուլ 1	12,634	(5,498)	(7,136)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(4,096)	33,009	(28,913)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(891)	(3,137)	4,028	-
Կորուստների պահուստի զուտ վերազնահատում	(158,510)	(46,159)	(430,356)	(635,025)
Սկզբնավորված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստի զուտ վերազնահատում	243,560	19,739	21,935	285,234
Վերականգնումներ	-	-	643,185	643,185
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(284,833)	(284,833)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	344,523	48,749	366,030	759,302

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
ԱՊԿ պահուստ հոլնվարի 1-ի դրույթամբ	107,119	32,098	226,515	365,732
Տեղափոխում Փուլ 1	7,544	(2,426)	(5,118)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(3,431)	25,091	(21,660)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(74)	(284)	358	-
Կորուստների գծով պահուստի զուտ վերագնահատում	(77,476)	(45,918)	(37,600)	(160,994)
Սկզբնավորված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստի զուտ վերագնահատում	159,859	18,410	27,574	205,843
Վերականգնումներ	-	-	171,181	171,181
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(160,234)	(160,234)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ	193,541	26,971	201,016	421,528

հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
ԱՊԿ պահուստ հոլնվարի 1-ի դրույթամբ	69,494	21,443	117,642	208,579
Տեղափոխում Փուլ 1	1,508	(1,508)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(1,449)	4,808	(3,359)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(704)	(10,472)	11,176	-
Կորուստների գծով պահուստի զուտ վերագնահատում	(20,548)	(2,326)	(260,827)	(283,701)
Սկզբնավորված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստի զուտ վերագնահատում	36,196	6,231	154	42,581
Վերականգնումներ	-	-	317,463	317,463
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(81,448)	(81,448)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ	84,497	18,176	100,801	203,474

հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Գյուղատնտեսական վարկեր</i>				
ԱՊԿ պահուստ հոլնվարի 1-ի դրույթամբ	1,171,104	61,348	185,876	1,418,328
Տեղափոխում Փուլ 1	5,446	(5,435)	(11)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(15,248)	17,537	(2,289)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(40,978)	(28,022)	69,000	-
Կորուստների գծով պահուստի զուտ վերագնահատում	(1,039,241)	(13,630)	1,168,159	115,288
Սկզբնավորված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստի զուտ վերագնահատում	170,743	18,997	36,360	226,100
Վերականգնումներ	-	-	540,848	540,848
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(1,549,823)	(1,549,823)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ	251,826	50,795	448,120	750,741

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
ԱՊԿ պահուստ հոլանվարի 1-ի դրույթամբ	878,154	46,953	218,078	1,143,185
Տեղափոխում Փուլ 1	867	(867)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(13,158)	15,966	(2,808)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(26,534)	(20,645)	47,179	-
Կորուստների գծով պահուստի զուտ վերագնահատում	(816,810)	(28,015)	321,845	(522,980)
Սկզբնավորված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստի զուտ վերագնահատում	84,600	18,706	19,755	123,061
Վերականգնումներ	-	-	120,858	120,858
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(498,392)	(498,392)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ	<u>107,119</u>	<u>32,098</u>	<u>226,515</u>	<u>365,732</u>

հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
ԱՊԿ պահուստ հոլանվարի 1-ի դրույթամբ	270,911	13,777	62,516	347,204
Տեղափոխում Փուլ 1	727	(727)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(8,815)	10,041	(1,226)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(5,665)	(2,160)	7,825	-
Կորուստների գծով պահուստի զուտ վերագնահատում	(214,041)	(6,111)	140,721	(79,431)
Սկզբնավորված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստի զուտ վերագնահատում	26,377	6,623	394	33,394
Վերականգնումներ	-	-	253,474	253,474
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(346,062)	(346,062)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ	<u>69,494</u>	<u>21,443</u>	<u>117,642</u>	<u>208,579</u>

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ վարկերի գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին: Տե՛ս ծանոթագրություն 30:

Հաճախորդներին տրված վարկերի ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 32 ծանոթագրությունում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է 33 ծանոթագրությունում: Կապակցված անձանց հետ գործարքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 29 ծանոթագրությունում:

17. Ներդրումային արժեթղթեր

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	-	124,735
Կորուստների գծով պահուստ	-	(134)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	124,601

Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

ՀՀ պետական պարտատոմսեր	1,619,259	1,540,535
Կորուստների գծով պահուստ	(471)	(1,653)
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,618,788	1,538,882

Ամորտիզացված արժեքով չափվող` ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.		2023թ.	
	Փուլ 1	Ընդամենը	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՊԿ պահուստ հոլնվարի 1-ի դրույթամբ	1,787	1,787	223	223
Կորուստների գծով պահուստի զուտ վերաչափում	(1,316)	(1,316)	1,564	1,564
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ	471	471	1,787	1,787

Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթերն ըստ եկամտաբերության և մարմանը մնացած ժամկետների.

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.		31 դեկտեմբերի 2023թ.	
	%	Մարման ժամկետ	%	Մարման ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	7.15	2025	7.15	2025

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ.

Ընկերությունը տարվա ընթացքում ամորտիզացված արժեքով չափվող որևէ ֆինանսական ակտիվ չի վերադասակարգել որպես իրական արժեքով չափվող (2023թ.` զրո):

18. Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

հազ. ՀՀ դրամ	Շենքեր և գրասենյակներ
Հաշվեկշռային արժեք	
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,221,816
Ավելացումներ	9,481
Վերազնահատում	4,784
Վարձակալության դադարեցում	(11,991)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,224,090
Ավելացումներ	187,827
Վերազնահատում	125,733
Վարձակալության դադարեցում	(307,351)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,230,299
Կուտակված մաշվածություն	
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	700,787
Տարվա ծախսեր	192,758
Վարձակալության դադարեցում	(11,991)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	881,554
Տարվա ծախսեր	181,552
Վարձակալության պայմանների ճշգրտում	(181,633)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	881,473
Հաշվեկշռային արժեք	
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	342,536
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	348,826

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ընկերությունը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել գլխամասային գրասենյակի, մասնաճյուղերի համար: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և հիմքում ընկած փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալությունն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն:

Ընդհանուր առմամբ յուրաքանչյուր վարձակալությունն պարունակում է սահմանափակում, ըստ որի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը կարող է օգտագործել միայն Ընկերությունը, քանի դեռ առկա չէ ակտիվը այլ կողմի տրամադրելու պայմանագրային իրավունք: Վարձակալությունները կամ չեղյալ չհայտարարվող են, կամ կարող են չեղյալ հայտարարվել՝ միայն առաջացնելով նշանակալի դադարեցման վճար: Որոշ վարձակալություններ պարունակում են հիմքում ընկած ակտիվը անմիջապես վարձակալության ժամկետի ավարտին ձեռք բերելու կամ վարձակալության ժամկետը երկարացնելու հնարավորություն: Ընկերության արգելված է վաճառել կամ գրավադրել վարձակալված հիմքում ընկած ակտիվները: Ընկերությունը պետք է այդ գույքերը պահպանի բարեկարգ վիճակում (վերանորոգված) և վարձակալության ավարտին գույքը վերադարձնի իր սկզբնական վիճակով:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

19. Հիմնական միջոցներ						
հազ. ՀՀ դրամ	Վարձակալված գույքի վրա կատարված կապիտալ ծախսեր	Համակարգ չային և այլ տեխնիկա	Գրասենյակային սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>						
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	269,453	542,461	332,482	63,074	221,644	1,429,114
Ավելացումներ	1,730	2,643	5,521	-	578	10,472
Օտարումներ	(2,221)	-	20	-	2,201	-
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	268,962	545,104	338,023	63,074	224,423	1,439,586
Ավելացումներ	11,512	102,339	6,674	496	6,973	127,994
Օտարում	(59,750)	(5,159)	(30,993)	-	(17,179)	(113,081)
Վերադասակարգումներ	(6,276)	-	105	-	6,171	-
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	214,448	642,284	313,809	63,570	220,388	1,454,499
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>						
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	249,136	508,941	323,415	63,074	218,012	1,362,578
Տարվա ծախսեր	7,409	23,293	4,310	-	1,278	36,290
Օտարումներ	(2,138)	-	20	-	2,118	-
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	254,407	532,234	327,745	63,074	221,408	1,398,868
Տարվա ծախսեր	6,349	6,530	2,575	47	976	16,477
Օտարում	(59,735)	(4,868)	(30,916)	-	(16,269)	(111,788)
Վերադասակարգումներ	(6,276)	-	105	-	6,171	-
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	194,745	533,896	299,509	63,121	212,286	1,303,557
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>						
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,555	12,870	10,278	-	3,015	40,718
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,703	108,388	14,300	449	8,102	150,942

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկբնական արժեքը կազմում է 1,028,554 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ. 1,268,864 հազ. ՀՀ դրամ):

Հիմնական միջոցների նկատմամբ սեփականության իրավունքի սահմանափակումներ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցներ (2023թ.՝ նույնպես):

Պայմանագրային պարտավորություններ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի հիմնական միջոցներում ներդրումներ կատարելու պայմանագրային պարտավորություններ (2023թ.՝ նույնպես):

20. Ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. ՀՀ դրամ	Համակարգչային ծրագրեր		
	Լիցենզիաներ		Ընդամենը
<i>Ծախս</i>			
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	527,641	183,597	711,238
Ավելացումներ	6,327	-	6,327
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	533,968	183,597	717,565
Ավելացումներ	12,056	4,337	16,393
Օտարում	(440,143)	(7,365)	(447,509)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	105,881	180,569	286,450
<i>Կուտակված ամորտիզացիա</i>			
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	463,495	65,905	529,400
Ամորտիզացիոն ծախս	31,940	10,230	42,170
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	495,435	76,135	571,570
Ամորտիզացիոն ծախս	10,521	9,287	19,808
Օտարում	(440,147)	(7,372)	(447,519)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	65,809	78,050	143,859
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>			
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	38,533	107,462	145,995
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	40,072	102,519	142,591

Պայմանագրային պարտավորություններ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի ոչ նյութական ակտիվներում ներդրումներ կատարելու պայմանագրային պարտավորություններ (2023թ.՝ նույնպես):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ (2023թ.՝ նույնպես):

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ նյութական ակտիվների ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 68,610 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 501,282 հազ. ՀՀ դրամ):

21. Այլ ակտիվներ

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	42,189	1,444
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	16,616	30,235
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	58,805	31,679
Կանխավճարային ծախսեր	8,358	7,132
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	21,033	19,271
Կանխավճարներ	8,078	2,500
Նյութեր	21,632	19,383
Բռնագանձված ակտիվներ	28,073	4,953
Այլ ակտիվներ	728	282
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	87,902	53,521
Ընդամենը այլ ակտիվներ	146,707	85,200

Այլ ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները մոտ են գրոյական արժեքի, այդ պատճառով չեն բացահայտվում այս աղյուսակում:

Տարվա ընթացքում Ընկերության կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածությունն հանդիսացող գրավների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու արդյունքում ձեռք բերված ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները ներկայացված են ստորև.

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Անշարժ գույք	28,073	4,953
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ	28,073	4,953

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարած վարկային պարտավորության հաշվեկշռային արժեքից և գրավի իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Ընկերության քաղաքականությունն է հետամուտ լինել այդ ակտիվների իրացմանը պատշաճ կերպով և սեղմ ժամկետներում: Ընկերությունը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսումները նվազագույնով:

22. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը թողարկել է տոկոսային պարտատոմսեր հետևյալ պայմաններով՝

Թողարկման ամսաթիվը	Արժույթ	Մեկ պարտատոմսի արժեքը	Քանակը	%	Պարտատոմսի մարման ժամկետը	Ընդամենը անվանական արժեքը
30.05.2023թ.	ՀՀ դրամ	50,000	16,000	13.00	30.05.2025թ.	800,000,000
30.05.2023թ.	ԱՄՆ դոլար	100	9,812	7.50	30.05.2025թ.	981,200
10.02.2022թ.	ՀՀ դրամ	10,000	140,000	12.00	10.02.2025թ.	1,400,000,000
27.11.2024թ.	ՀՀ դրամ	50,000	17,000	11.75	27.11.2027թ.	850,000,000
25.06.2024թ.	ՀՀ դրամ	50,000	22,000	12	25.12.2026թ.	1,100,000,000
02.06.2023թ.	ԱՄՆ դոլար	100	6,410	7.5	30.05.2025թ.	641,000
01.06.2023թ.	ԱՄՆ դոլար	100	20	7.5	30.05.2025թ.	2,000
31.05.2023թ.	ԱՄՆ դոլար	100	1,677	7.5	30.05.2025թ.	167,700

Տարվա ընթացքում Ընկերությունը հետ չի գնել իր կողմից թողարկված որևէ արժեթուղթ (2023թ.՝ նույնպես):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Ընկերությունը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2023թ.՝ չի ունեցել):

Ընկերության կողմից թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի ֆոնդային բորսայում:

23. Հետգնման պայմանագրեր

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Հետգնման պայմանագրեր բանկերի հետ	1,597,984	1,499,262
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	1, 597,984	1,499,262

Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված վարկերը ապահովված են 1,619,260 հազ. ՀՀ դրամ համախառն գումարով ներդրումային արժեթղթերով (2023թ.՝ 1,540,535 հազ. ՀՀ դրամ):

24. Այլ փոխառու միջոցներ

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	6,356,730	2,648,491
Վարկեր ՀՀ կենտրոնական բանկից	2,894,607	3,772,129
Բանկերից ստացված վարկեր	4,193,681	7,473,004
Վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	321,126	137,685
Ընդամենը այլ փոխառու միջոցներ	13,766,144	14,031,309

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ունի փոխառություններ 7 ֆինանսական հաստատություններից (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6 ֆինանսական հաստատություններից), որոնց մնացորդներից յուրաքանչյուրը գերազանցում է սեփական կապիտալի 10%: Այս մնացորդների համախառն արժեքը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 9,513,555 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 10,601,261 հազ. ՀՀ դրամ):

2021թ. հունիսի 28-ին Ընկերությունը վարկային պայմանագիր է կնքել ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ՝ «ՓՄԱ Աջակցություն» ծրագրի շրջանակներում ՀՀ կենտրոնական բանկի և Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության KfW բանկի միջև: Վարկի կառավարումն իրականացվում է Գերմանահայկական հիմնադրամի (PMU GAF) ծրագրերի կառավարման բաժնի կողմից: Ծրագրի շրջանակներում վարկավորումը հիմնված է վերաֆինանսավորման սկզբունքների վրա, ինչը նշանակում է, որ Ընկերությունը սկզբում վարկեր է տրամադրում սեփական միջոցներից, իսկ հետո դիմում է PMU GAF-ին վերաֆինանսավորման համար: Եթե տրամադրված վարկերը համապատասխանում են ծրագրի պահանջներին, ապա ՀՀ կենտրոնական բանկը վերաֆինանսավորում է այդ վարկերը: Վարկերը տրամադրվում են միայն տեղական արժույթով և հինգ տարի ժամկետով: ՀՀ-ում գործող մի քանի ֆինանսական հաստատություններ ևս մասնակցել են Ծրագրին նույն պայմաններով: Տոկոսադրույքը սահմանվում է Խորհրդի կողմից տարին երկու անգամ՝ ելնելով Կենտրոնական բանկի սահմանած վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքից և 5 տարվա պետական պարտատոմսերի միջին եկամտաբերությունից, ինչպես նաև շուկայում ՓՄԱ վարկերի գնազույացման ընդհանուր միտումից: Խորհուրդը սահմանում է այն արդյունավետ տոկոսադրույքը, որը GAF Ծրագրի շրջանակներում տրամադրված վարկերի մասով կարող է գանձվել հաճախորդներից: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «ՓՄԱ Աջակցություն» ծրագրով վարկերի չմարված մնացորդը կազմել է 1,129,927 հազար ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2,361,872 հազ. ՀՀ դրամ):

2021թ. մայիսի 20-ին Ընկերությունը ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ կնքել են վարկային պայմանագիր «Գյուղատնտեսության ոլորտի աջակցություն» ծրագրի (երրորդ փուլ) շրջանակներում ՀՀ Կենտրոնական բանկի և Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության KfW բանկի միջև: Վարկի կառավարումն իրականացվում է Գերմանահայկական հիմնադրամի (PMU GAF) ծրագրերի կառավարման բաժնի կողմից: Ծրագրի շրջանակներում վարկավորումը հիմնված է վերաֆինանսավորման սկզբունքների վրա, ինչը նշանակում է, որ Ընկերությունը սկզբում վարկեր է տրամադրում սեփական միջոցներից, իսկ հետո դիմում է PMU GAF-ին վերաֆինանսավորման համար: Եթե տրամադրված վարկերը համապատասխանում են ծրագրի պահանջներին, ապա ՀՀ կենտրոնական բանկը վերաֆինանսավորում է այդ վարկերը: Վարկերը տրամադրվում են միայն տեղական արժույթով և հինգ տարի ժամկետով: ՀՀ-ում գործող մի քանի ֆինանսական հաստատություններ ևս մասնակցել են Ծրագրին նույն պայմաններով: Տոկոսադրույքը սահմանվում է Խորհրդի կողմից տարին երկու անգամ՝ ելնելով Կենտրոնական բանկի սահմանած վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքից, ինչպես նաև շուկայում գյուղատնտեսական վարկերի գնազույացման ընդհանուր միտումից: Խորհուրդը սահմանում է այն արդյունավետ տոկոսադրույքը, որը GAF Ծրագրի շրջանակներում տրամադրված վարկերի մասով կարող է գանձվել հաճախորդներից: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Գյուղատնտեսության ոլորտի աջակցություն» ծրագրով տրամադրված վարկերի չմարված մնացորդը կազմել է 1,730,496 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,364,597 հազար ՀՀ դրամ):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը ապահովված են հաճախորդներին տրված 317,481 հազ. ՀՀ դրամ համախառն գումարով (2023թ.՝ 136,823 հազ. ՀՀ դրամ) վարկերի նկատմամբ պահանջի իրավունքի զիջման հնարավորությամբ (տես ծանոթագրություն 16):

2024թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կենտրոնական Բանկից ներգրավված վարկերը ապահովված են հաճախորդներին տրված 2,860,424 հազ. ՀՀ դրամ համախառն գումարով (2023թ.՝ 3,421,540 հազ. ՀՀ դրամ) վարկերի նկատմամբ պահանջի իրավունքի զիջման հնարավորությամբ (տես ծանոթագրություն 16):

Ընկերության ղեկավարությունը համոզված է, որ գոյություն չունեն այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնք նման են ՀՀ ԿԲ-ից ստացված այլ փոխառու միջոցներին և վարկավորման պայմանների և հաճախորդների յուրահատուկ բնույթի, ինչպես նաև այլ մասնակիցներին, ինչպիսիք են այլ կոմերցիոն բանկերը, միջոցների հասանելիության արդյունքում այս պրոդուկտները ներկայացնում են առանձին շուկա: Արդյունքում, ՀՀ ԿԲ-ից այլ փոխառու միջոցները ստացվել են սովորական գործարքի միջոցով և հաշվեգրվել են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման ամսաթվին:

Ընկերությունը պարտավոր է համապատասխանել փոխառու միջոցներին առնչվող ֆինանսական սահմանափակումներին: Այս սահմանափակումները ներառում են սահմանված գործակիցներ՝ պարտավորություն սեփական կապիտալ հարաբերակցությունը և մի շարք այլ ֆինանսական գործակիցներ:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը որևէ խախտում չի ունեցել (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը խախտել է որոշակի ֆինանսական սահմանափակումներ, որոնք

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024թ. ՂԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

վերաբերում են իրացվելիության կարճաժամկետ ակտիվների և կարճաժամկետ պարտավորությունների հարաբերակցությանը): Փոխատուին ազատում է Ընկերությանը պայմանագրի խախտումներից 2023թ. դեկտեմբերի 1-ից մինչև 2023թ. դեկտեմբերի 31-ն ընկած ժամանակահատվածում: Խախտումներից ազատումը ճշգրտվել է 2024թ. ընթացքում:

Հաշվետու ժամանակահատվածում Ընկերությունը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերից ստացված վարկերը ապահովված են ավանդի գրավադրմամբ՝ համապատասխանաբար 2,181,080 հազ. ՀՀ դրամ համախառն գումարի չափով (2023թ.՝ 3,521,673 ՀՀ դրամ) (տե՛ս ծանոթագրություն 16):

25. Վարձակալության գծով պարտավորություններ

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	380,302	399,573

Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ	380,302	399,573
---	----------------	----------------

Ընկերությունը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի համար: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և հիմքում ընկած փոքրածեք ակտիվների վարձակալությունների (տե՛ս ծանոթագրություն 12)՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն:

Վարձակալությունները կամ չեղյալ չհայտարարվող են, կամ կարող են չեղյալ հայտարարվել՝ միայն առաջացնելով նշանակալի դադարեցման վճար:

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ժամանակաշրջանում վարձակալության գծով պարտավորությունների շարժը.

հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Հունվարի 1-ի դրությամբ	399,573	578,768
Վերագնահատում	125,733	4,784
Ավելացումներ	187,827	9,481
Աշխատանքից ազատում	(140,455)	-
Տոկոսների հավելում	51,111	62,381
Վճարումներ	(243,487)	(255,841)

Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	380,302	399,573
--	----------------	----------------

2024թ. ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների նկատմամբ կիրառված միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմում է 13.2 % (2023թ.՝ 13.2%):

Վարձակալության գծով պարտավորությունները ապահովված են համապատասխան հիմքում ընկած ակտիվներով: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարձակալության գծով չգեղջված պարտավորությունների ժամկետային վերլուծությունը արտացոլված է ծանոթագրություն 33.3-ում:

26. Այլ պարտավորություններ

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի	31 դեկտեմբերի
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	277,750	156,647
Վճարվելիք գումարներ	114,987	52,236
Սպառողական վարկերի գծով վճարվելիք գումարներ	16,887	21,311
Ստացված կանխավճարներ	16,444	39,564
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	27,792	48,640
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	453,860	318,398
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ	78,859	74,146
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	532,719	392,544

27. Կապիտալ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության հայտարարված, թողարկված և շրջանառվող և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 4,905,960 հազ. դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 490,596 բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 10,000 դրամ անվանական արժեքով:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ FINCA Microfinance Coöperatief UA-ն տիրապետում է Ընկերության բաժնետոմսերի 100%-ին:

Ընկերության հիմնադիրը FINCA International, Inc.-ն է՝ շահույթ չհետապնդող կազմակերպություն, որը հիմնադրվել և գործում է Նյու Յորքի նահանգային օրենքների համաձայն FINCA International Inc.-ը 2011թ.-ին ՖԻՆԶՍ Մայքրոֆայնենս Կոոպերատիվ Յու Էյ-ին (սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերակցություն (կոոպերատիվ), որի պաշտոնական գրասենյակը գտնվում է Նիդեռլանդների Ամստերդամ քաղաքում), փոխանցել է Ընկերության 100% բաժնետոմսերը (թվով 136,472 բաժնետոմս)՝ որպես Ընկերակցության անդամակցության վճար:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերակցության անդամներն են

1. FINCA Microfinance Holding Company LLC սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը՝ գրանցված ԱՄՆ-ի Դելավեր նահանգում, գրանցման հասցեն՝ ԱՄՆ, Դելավեր 19808, Վիլմինգտոն, բն, 400, Սենթըրվիլ խճուղի 2711: FINCA Microfinance Holding Company LLC-ն ունի 99% բաժնի՝ որպես Ընկերակցության A դասի անդամ և 1 բաժնի՝ որպես Ընկերակցության F դասի անդամ
2. FINCA International LLC՝ սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը՝ գրանցված ԱՄՆ-ի Մերիլենդ նահանգում, գրանցման հասցեն՝ ԱՄՆ, Մերիլենդ 21202, Բալթիմոր, 11 Իսթ Չեյս փողոց: FINCA International LLC-ն ունի 1% բաժնի Ընկերակցությունում:

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ FINCA Microfinance Holding Company LLC-ի բաժնետերերն են հանդիսացել՝

Առաջին մակարդակի բաժնետերեր/թողարկված բաժնետիրական կապիտալի սեփականատերեր՝	%	
	2024թ.	2023թ.
FINCA International LLC	88.1	65.89
Միջազգային ֆինանսական կորպորացիա	0.00	14.27
KfW	11.9	8.87
Nederlandse Financierings Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V.	0.00	7.25
ASN-NOVIB FOND	0.00	1.66
Triodos Custody B.V.	0.00	1.03
Triodos SICAVI	0.00	1.03
Ընդամենը	100.0	100.0

FINCA International Inc. շահույթ չհետապնդող կորպորատիվ ընկերություն է, որը գործում է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների օրենքների համաձայն, և որպես այդպիսին, դրա անդամները Ընկերությունում սեփականության իրավունք չունեն և չունեն տնտեսական իրավունքներ: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ FINCA International, Inc.-ի անդամները հետևյալն են. Ջուլի Հաուզերը, Ջոն Հեյթը, Ռոբերտ Հեյթը և Ռիչարդ Ուիլյամսոնը: FINCA International Inc.-ի ֆինանսական հաշվետվությունները հասանելի են հանրության համար: FINCA International Inc.-ը հրապարակայնորեն մատչելի ֆինանսական հաշվետվություններ է կազմում:

FINCA International Inc.-ն ցածր եկամուտներ ունեցող անձանց տրամադրում է հաջողության հասնելու գործիքներ՝ նրանց առաջարկելով պատասխանատու ֆինանսական ծառայություններ, ինչպիսիք են փոքր վարկերը կամ խնայողական հաշիվները, հեռավոր համայնքների բնակիչների հետ տեխնոլոգիաների՝ բջջային հեռախոսների և պլանշետների միջոցով կապի հաստատում, ինչպես նաև մատչելի դարձնելով կյանքի որակը բարելավող ապրանքները: INCA International Inc. -ը իր գործունեությունը համայնքներում ծավալում է դուստր ընկերությունների միջոցով:

Դուստր ընկերությունները, սովորաբար, առանձին իրավաբանական անձինք են, որոնք մայր կազմակերպության հետ կնքել են համապատասխան համաձայնագրեր: Փոքր վարկերը հնարավորություն են տալիս ներդրումներ կատարել անհատական կամ համայնքային շահութաբեր միկրո ձեռնարկություններում: Մասնակիցները բարելավում են իրենց վստահությունը սեփական հնարավորությունների նկատմամբ, արժանապատվության զգացումը և ստեղծում խնայողությունների ֆոնդ, որը պատկանում է համայնքին՝ որպես շարունակական ներդրումների մշտական աղբյուր:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ստանալ հայտարարված շահաբաժիններ և քվեարկել Ընկերության տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

Բաշխման ենթակա Ընկերության պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Չբաշխվող պահուստը ներկայացված է գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Ընկերության կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

28. Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Հարկային և իրավական պարտավորություններ

ՀՀ-ում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնութագրվում է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն անորոշ են, հակասական և ենթակա են տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են վերանայման և հետաքննության հարկային մարմինների կողմից, որոնք տուգանքներ և տույժեր կիրառելու իրավասություն ունեն: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմինների կողմից լրացուցիչ հարկերի, տուգանքների կամ տուգանքների գծով պարտավորություններ չեն կարող առաջադրվել, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս համգամանքները կարող են ՀՀ-ում ստեղծել ավելի էական հարկային ռիսկեր, քան մի շարք այլ երկրներում: Ղեկավարությունը կարծում է, որ հարկային պարտավորությունները կատարվել են պատշաճ կերպով՝ հիմնվելով Հայաստանի գործող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբեր լինել, և ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը, եթե իշխանությունները հաջողությամբ իրականացնեին իրենց մեկնաբանությունները, կարող էր զգալի լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունը իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ընկերության ներկայացվող դատական հայցերի առումով Ընկերության ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերությունը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Քանի դեռ Ընկերությունը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

29. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ» ՀՀՍՍ 24-ի, կողմերը համարվում են փոխկապակցված, եթե կողմերից մեկն ունի մյուս կողմին վերահսկելու կամ ֆինանսական կամ գործառնական որոշումներ կայացնելիս զգալի ազդեցություն գործադրելու կարողություն: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով, Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Ընկերության վերջնական վերահսկող է հանդիսանում FINCA International LLC-ն:

Գործունեության բնականոն ընթացքում կապակցված կողմերի հետ կնքվում են մի շարք գործարքներ: Դրանք ներառում են վարկեր և այլ գործարքներ: Նշված գործարքները իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններով և տոկոսադրույքներով:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների ծավալները, տարեվերջի դրությամբ չմարված մնացորդները և տարվա համար ծախսերը և եկամուտները հետևյալն են՝

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.		2023թ.	
	Բաժնետերեր և կապակ- ցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակ- ցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված կողմեր
<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն</i>				
<i>Այլ փոխառու միջոցներ</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ՝ համախառն	-	-	401,906	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված	592,860	-	19,972	-
Տարվա ընթացքում մարումներ	(582,090)	-	(421,878)	-
Արտարժույթի փոխարկում	(10,770)	-	-	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	-
<i>Այլ պարտավորություններ</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ՝ համախառն	5,563	-	-	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված	46,513	-	42,356	-
Տարվա ընթացքում մարումներ	(45,686)	-	(36,793)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,390	-	5,563	-
<i>Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն</i>				
Փոխհատուցման ենթակա այլ ծախսեր	15,402	-	-	-
Տոկոսային ծախս փոխառությունների գծով	9,982	-	6,890	-
Այլ գործառնական ծախսեր (ռոյալթի և կառավարման վճարներ)	135,611	-	116,079	-
Կառավարման ծառայության վճարի գծով ծախս	16,523	-	14,744	-
Այլ գործառնական ծախսեր (SS և այլ ծառայություններ)	281,326	-	228,015	-

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՍՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

Առանցքային ղեկավար անձնակազմի վարձատրության կառուցվածքը.

հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Աշխատավարձեր և պարգևատրումներ	328,290	210,759
Ընդամենը հատուցում առանցքային ղեկավար անձնակազմին	328,290	210,759

30. Իրական արժեքի չափում

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

- Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված).
- Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):
- Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

30.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	1,301,500	-	1,301,500
Պահանջներ ֆինանսական կազմ. նկատմամբ	-	2,145,433	-	2,145,433
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	25,296,500	-	25,296,500
Ներդրումային արժեթղթեր (ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված)	-	1,601,954	-	1,601,954
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	58,805	-	58,805
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Թողարկ. պարտքային արժեթղթեր	-	4,985,563	-	4,985,563
Հետգնման պայմանագրեր	-	1,595,220	-	1,595,220
Այլ փոխառու միջոցներ	-	13,738,340	-	13,738,340
Վարձակ. գծով պարտավոր.	-	380,302	-	380,302
Այլ ֆինանսական պարտավոր.	-	453,808	-	453,808

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	881,703	-	881,703	881,703
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	3,560,735	-	3,560,735	3,560,735
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	23,487,823	-	23,487,823	21,060,430
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	-	1,673,058	-	1,673,058	1,663,483
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	31,679	-	31,679	31,679
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	5,280,828	-	5,280,828	4,882,551
Հետգնման պայմանագրեր	-	1,499,262	-	1,499,262	1,499,262
Այլ փոխառու միջոցներ	-	14,031,309	-	14,031,309	14,031,309
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	399,573	-	399,573	399,573
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	318,398	-	318,398	318,398

Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Լողացող տոկոսադրույքով գործիքների իրական արժեքը սովորաբար դրանց հաշվեկշռային արժեքն է: Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կստացվեն ընթացիկ տոկոսադրույքներով համանման վարկային ռիսկեր ունեցող և մնացորդային մարման ժամկետներով նոր գործիքների դեպքում: Կիրառվող զեղչի տոկոսադրույքները կախված են գործընկերոջ վարկային ռիսկից և տատանվում են տարեկան 11.2%-ից մինչև 24% (2023թ.՝ տարեկան 11.2%-ից մինչև 24%):

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը հիմնված է շուկայում գործող տոկոսադրույքների վրա: Այն արժեթղթերի իրական արժեքը, որոնց վերաբերյալ բացակայում են

գնանշումները, հիմնված են ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկի վրա, որոնք զեղչվում են տարվա վերջին շուկայում գործող տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերի գնահատված իրական արժեքը սահմանվում է, ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են տարվա վերջի դրույթամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Այլ փոխառու միջոցներ

Այլ փոխառու միջոցների իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող փոխառու միջոցների համար առաջարկվող դրույթաչափերը:

31. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Ընկերությունը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

հազ. ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2024թ.

Ճանաչված ֆինանսական պարտավորությունների համախառն գումարը	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների համախառն գումար՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն-ում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Հարակից գումարներ, որոնք չեն հաշվանցվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում		Ստացված դրամական միջոցների գրավ	Չուտ
			Ֆինանսական գործիքներ	Ֆինանսական գործիքներ		
Ֆինանսական պարտավորություններ (Ծան. 17, 23)	1,597,984	-	1,597,984	1,619,260	-	(21,276)
Ընդամենը	1,597,984	-	1,597,984	1,619,260	-	(21,276)

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
 2024Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
 (հազ. ՀՀ դրամ)

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.					
	ճանաչված ֆինանսական պարտավորությունների համախառն գումարը	ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների համախառն գումար՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների գումար՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Հարակից գումարներ, որոնք չեն հաշվանցվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում		
				Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական միջոցների գրավ	Զուտ
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետգնման համաձայնագրեր (Ծան. 17, 23)	1,499,262	-	1,499,262	1,540,535	-	(41,273)
Ընդամենը	1,499,262	-	1,499,262	1,540,535	-	(41,273)

32. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Ընկերության չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 33.3-ում:

հազ. ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.						
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրա- գումար	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	12 ամսից ավելի, ենթահանրա- գումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,301,500	-	1,301,500	-	-	-	1,301,500
Պահանջներ ֆինանսական կազմակ. նկատմամբ	-	2,198,197	2,198,197	-	-	-	2,198,197
Հաճախորդներին տրված վարկեր	773,767	9,151,002	9,924,769	12,039,621	316,048	12,355,669	22,280,438
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,618,788	-	1,618,788	-	-	-	1,618,788
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	58,805	-	58,805	-	-	-	58,805
	3,752,860	11,349,199	15,102,059	12,039,621	316,048	12,355,669	27,457,728
<i>Պարտավորություններ</i>							
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	2,990,650	2,990,650	1,960,469	-	1,960,469	4,951,119
Հետգնման պայմանագրեր	1,597,984	-	1,597,984	-	-	-	1,597,984
Այլ փոխառու միջոցներ	578,919	4,904,547	5,483,466	8,060,530	222,148	8,282,678	13,766,144
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	15,430	133,508	148,938	207,812	23,552	231,364	380,302
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	114,986	338,822	453,808	-	-	-	453,808
	2,307,319	8,367,527	10,674,846	10,228,811	245,700	10,474,511	21,149,357
Զուտ դիրք	1,445,541	2,981,672	4,427,213	1,810,810	70,348	1,881,158	6,308,371
Կուտակված ճեղքվածք	1,445,541	4,427,212		6,238,023	6,308,370		

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
 2024Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՄԱՐ
 (հազ. ՀՀ դրամ)

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.						
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրա- գումար	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	12 ամսից ավելի, ենթահանրա- գումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	881,703	-	881,703	-	-	-	881,703
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	3,560,735	3,560,735	-	-	-	3,560,735
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,462,525	8,429,872	9,892,397	11,079,972	88,061	11,168,033	21,060,430
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,538,882	-	1,538,882	-	-	-	1,538,882
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	31,679	-	31,679	-	-	-	31,679
	3,914,789	11,992,921	15,907,710	11,202,259	88,061	11,290,320	27,198,030
<i>Պարտավորություններ</i>							
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	1,877,610	1,877,610	3,004,941	-	3,004,941	4,882,551
Հետգնման պայմանագրեր	1,499,262	-	1,499,262	-	-	-	1,499,262
Այլ փոխառու միջոցներ	905,405	7,355,256	8,260,661	5,632,951	137,697	5,770,648	14,031,309
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	17,179	172,652	189,831	209,742	-	209,742	399,573
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	52,236	266,162	318,398	-	-	-	318,398
	2,474,082	9,671,680	12,145,762	8,847,634	137,697	8,985,331	21,131,093
 Զուտ դիրք	1,440,707	2,321,241	3,761,948	2,354,625	(49,636)	2,304,989	6,066,937
 Կուտակված ճեղքվածք	1,440,707	3,761,948		6,116,573	6,066,937		

33. Ռիսկերի կառավարում

Ընկերության գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանությունը և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Ընկերությունն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Ընկերության շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Ընկերության յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Ընկերությունը ենթակա է նաև գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Ընկերության կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածքը

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Տնօրենների խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Տնօրենների խորհուրդ

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է գործընթացների ներդրման և իրականացման համար, որոնք կապված են ռիսկերի կառավարման հետ, որպեսզի ապահովեն կառավարման անկախ գործընթացը: Իրականացնում է ռիսկերի կառավարման ռազմավարության, սկզբունքների, հայեցակարգերի, քաղաքականության և սահմանների մշակման ու կիրառման աշխատանքները:

Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով

Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի ռազմավարության մշակման և իրականացման սկզբունքների, շրջանակների, քաղաքականության և սահմանաչափերի մշակման համար:

Այն պատասխանատու է ռիսկերի հիմնարար խնդիրների համար և կառավարում ու վերահսկում է ռիսկերի հետ կապված համապատասխան որոշումները:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Ընկերության ռիսկի սահմանաչափերի համար: Յուրաքանչյուր բիզնես ստորաբաժանման կազմի մեջ մտնում է ապակենտրոնացված բաժին, որը պատասխանատու է ռիսկերի անկախ վերահսկման համար, այդ թվում սահմանված սահմանաչափերի համեմատ ռիսկի ենթարկվածության չափերի վերահսկումը, ինչպես նաև նոր արտադրանքների և համակարգված գործընթացների ռիսկի գնահատումը: Այս ստորաբաժանումը նաև ապահովում է ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգում ամբողջական տեղեկատվության հավաքը:

Հաշվապահական հաշվառում

Հաշվապահությունը պատասխանատու է Հնկերության ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման, ինչպես նաև ողջ ֆինանսական համակարգի համար: Այն նաև պատասխանատվություն է կրում նաև Հնկերության իրացվելիության ռիսկի և ֆինանսավորման ռիսկի համար:

Վերստուգող

Հնկերության կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում վերստուգողի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Հնկերության գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Վերստուգողի անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Հնդհանուր ժողովին:

Ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգեր

Հնկերության ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Հնկերություն նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը, որոնք տեղի կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Հնկերության կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Հնկերության գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Հնկերությունը, ինչպես նաև Հնկերության համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Հնկերությունը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Հնկերությունը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Խորհրդին: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ կրեդիտային ռիսկի համապարփակ չափի, կանխատեսումային կրեդիտային ցուցանիշների, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, իրացվելիության ցուցանիշների և ռիսկի աստիճանի փոփոխության վերաբերյալ: Յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվում է ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն ըստ բնագավառների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների: Եռամսյակային կտրվածքով ավագ ղեկավարող անձնակազմը որոշում է պահուստի ստեղծման անհրաժեշտությունը վարկային կորուստների համար: Տնօրենների խորհուրդը եռամսյակային կտրվածքով ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Հնկերության ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Հնկերության բոլոր մակարդակների համար կազմվում են ռիսկերի վերաբերյալ տարբեր հաշվետվություններ, որոնք տարածվում են, որպեսզի Հնկերության բոլոր բաժիններին ապահովեն հասանելիություն ընդհանուր, անհրաժեշտ և ժամանակին համապատասխան տեղեկատվությանը:

Հնկերության ղեկավարության և բոլոր մյուս համապատասխան աշխատակիցների համար անցկացվում է ամենօրյա կարճատև խորհրդակցություն շուկայական սահմանաչափերի օգտագործման, VaR-ի վերլուծության, ներդրումների և իրացվելիության, ինչպես նաև ցանկացած այլ ռիսկերի մակարդակում փոփոխությունների վերաբերյալ:

Ռիսկերի գերկենտրոնացում

Ռիսկի կենտրոնացումը ի հայտ է գալիս այն դեպքերում, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են համանման գործունեություն, կամ երբ գործունեությունը վարում են մեկ աշխարհագրական տարածաշրջանում, կամ երբ գտնվում են համանման տնտեսական գործոնների ազդեցության ներքո, որոնց հետևանքով իրենց պարտավորությունների կատարումը նմանապես է արձագանքում

տնտեսական, քաղաքական և այլ պայմանների փոփոխությանը: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Ընկերության գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի գերկենտրոնացումից խուսափելու նպատակով Ընկերության քաղաքականությունը և ընթացակարգերը ներառում են յուրահատուկ սկզբունքներ, որոնք ուղղված են առավելագույն կերպով դիվերսիֆիկացված պորտֆելի ապահովմանը: Վարկային ռիսկերի հայտնաբերված կենտրոնացումները համապատասխանաբար վերահսկվում և կառավարվում են :

33.1 Պարտքային ռիսկ.

Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Ընկերությանը կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Ընկերության գործունեության համար հանդիսանում է ամենամեծ ռիսկը, ուստի ղեկավարությունն ուշադիր վերահսկում է իր պարտքային ռիսկի ենթարկվածությունը: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Ընկերության ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Պարտքային ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Ընկերության Վարչության կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Ընկերության Խորհրդին:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը միկրովարկերի տրամադրումն է: Ընկերության հիմնական գործունեությունը միկրովարկերի տրամադրումն է: Համապատասխանաբար, պարտքային ռիսկը առանցքային կարևորություն ունի միկրոֆինանսավորման կազմակերպությունների ռիսկերի կառավարման մեջ: Չգալի ֆինանսական վնասներից խուսափելու համար Ընկերությունը կիրառում է տարբեր մեթոդներ պարտքային ռիսկերը որոշելու և արդյունավետորեն կառավարելու նպատակով:

Միկրոֆինանսավորման ոլորտը ընդհանուր առմամբ հակված է պարտքային ռիսկի՝ հաճախորդներին տրամադրվող վարկերի և բանկային ավանդների միջոցով: Ինչ վերաբերում է հաճախորդներին տրված վարկերին, այս ռիսկը կենտրոնացած է Հայաստանի Հանրապետությունում: Այն մոնիտորինգի է ենթարկվում կանոնավորապես՝ պարտքային սահմանաչափերի և վարկունակության վերաբերյալ Ընկերության ռիսկի կառավարման քաղաքականությամբ սահմանված ուղենիշերի պահպանումն ապահովելու համար:

Ռիսկերի կառավարումը և մոնիտորինգն իրականացվում է սահմանված լիազորությունների շրջանակներում: Այս գործընթացներն իրականացվում են Վարկային Ռիսկերի բաժնի, Վարկային կոմիտեների և Ընկերության Վարչության կողմից: Նախքան որևէ հայտի կազմումը Վարկային կոմիտեի կողմից, վարկային գործընթացի վերաբերյալ բոլոր առաջարկությունները (վարկառուի սահմանաչափի հաստատում կամ վարկային պայմանագրերի մեջ փոփոխությունների կատարում և այլն) վերանայվում և հաստատվում են Վարկային ռիսկերի բաժնի կողմից: Ամենօրյա ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Վարկային Ռիսկերի բաժնի ղեկավարի կողմից:

Ընկերության պարտքային քաղաքականությունը սահմանված է մի շարք ներքին կանոնակարգերով, որտեղ հստակ սահմանված են բոլոր առնչվող պահանջները համապատասխան վերահսկողական մեխանիզմների հետ մեկտեղ, ներառյալ վարկի տրամադրումը, չվճարված վարկերի մոնիտորինգը և այլն:

Ընկերությունը շարունակաբար մոնիտորինգ է իրականացում առանձին պարտքային ռիսկերի գծով և պարբերաբար վերանայում է իր հաճախորդների վարկունակությունը: Վերանայումը հիմնված է իրականացված ամենավերջին մոնիտորինգի և ֆինանսական վերլուծությունների վրա, ինչպես նաև փոխառուից, կամ որևէ այլ կերպ ստացված տեղեկությունների վրա:

Առանձին հաճախորդների վերլուծությունից բացի, վարկային պորտֆելը պարբերաբար վերլուծվում է Ներքին վերահսկողության բաժնի կողմից՝ կապված կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի հետ:

Վարկային կոմիտեն վերլուծական կառույց է, որը պատասխանատու է վարկային հայտերում ամփոփված տեղեկատվությունը վերլուծելու և պարտքային ռիսկերը հնարավորինս նվազեցնելու համար: Վարկային

կոմիտեն Ընկերության ներսում անկախ մարմին է, որը լիազորված է կայացնելու վերջնական որոշում պարտքային հայտը հաստատելու կամ մերժելու վերաբերյալ:

Վարկային կոմիտե ներկայացվող տեղեկատվության ճշգրտությունը վարկային մասնագետի պատասխանատվությունն է, ով լրացնում է նախնական հայտը դիմողի բիզնեսի և պարտքային ռիսկերի պատշաճ ուսումնասիրությունից հետո: Ի վերջո Վարկային կոմիտեի անդամները գնահատում են հայտի համապատասխանությունը սահմանված չափանիշներին (դիմողի վարկային պատմությունը, ֆինանսական վիճակը, մրցակցային ունակությունը և այլն):

Յուրաքանչյուր մասնաճյուղ պարտավոր է կիրառել Ընկերության վարկային քաղաքականությունը և ընթացակարգերը՝ Ընկերության ներքին կարգերում սահմանված վարկավորման լիազորությունների շրջանակներում: Յուրաքանչյուր մասնաճյուղի ղեկավար վարկային բոլոր տեսակի խնդիրների վերաբերյալ զեկուցում է ղեկավարությանը: Յուրաքանչյուր մասնաճյուղ պատասխանատու է իր վարկային պորտֆելի որակի և կատարողականի համար, ինչպես նաև իր պորտֆելի ներսում առկա ռիսկերի վերահսկողության և մոնիտորինգի համար: Ներքին աուդիտի և Ներքին վերահսկողության բաժիններն իրականացնում են մասնաճյուղերի և Ընկերության վարկային գործընթացների կանոնավոր ստուգումներ:

Ընկերության Վարկային ռիսկերի բաժինն ուսումնասիրում է ժամկետանց վարկերի վերլուծությունը և հետամուտ է լինում ժամկետանց մնացորդների հավաքագրմանը: Ղեկավարությունը, հետևաբար, տեղին է համարում ժամկետանց վարկերի և այլ պարտքային ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկությունների տրամադրումը:

Ընկերությունը կանոնավորում է պարտքային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանափակելով մեկ վարկառուի կամ վարկառուների խմբի գծով, ինչպես նաև ըստ տնտեսության և աշխարհագրական սեգմենտների ռիսկի ընդունելի մակարդակները:

Պարտքային ռիսկի սահմանաչափերն ըստ վարկառուի և ըստ վարկատեսակի հաստատում է Վարչությունը: Վարկառուի գծով ռիսկը հետազայում սահմանափակվում է ենթասահմանաչափերով, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերին և սահմանվում են վարկային կոմիտեի կողմից: Փաստացի ռիսկերի համապատասխանությունը սահմանաչափերին հսկվում է օրական կտրվածքով՝ ապահովելու համար, որ Ընկերության կողմից սահմանված վարկային սահմանաչափերը և վարկունակության ուղեցույցները չեն խախտվում:

Ըստ նպատակահարմարության, և վարկերի մեծ մասի դեպքերում, Ընկերությունը ընդունում է գրավ կամ անձնական երաշխավորություն: Այնուամենայնիվ, վարկերի զգալի մասը տրված է անհատներին, որոնք այսպիսի ապահովության միջոցներ չեն կարող ձեռք բերել: Այսպիսի ռիսկերը մոնիտորինգի են ենթարկվում շարունակական հիմունքով և ենթակա են տարեկան կամ ավելի հաճախակի վերանայումների:

33.1.1 Վարկային որակի վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Ընկերության՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ:

Ներքին վականիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է ծանոթագրություն 33.1.2-ում:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

հազ. ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2024թ.

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ներքին վարկանիշներ				
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>				
Բարձր	639,111	-	-	639,111
Ստանդարտ	662,400	-	-	662,400
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,301,511	-	-	1,301,511
Կորուստների գծով պահուստ	(11)	-	-	(11)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	1,301,500	-	-	1,301,500
<i>Պահանջներ ֆինանսական կազմ. նկատմամբ</i>				
Ստանդարտ	2,200,661	-	-	2,200,661
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,200,661	-	-	2,200,661
Կորուստների գծով պահուստ	(2,464)	-	-	(2,464)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	2,198,197	-	-	2,198,197
<i>Գյուղատնտեսական վարկեր</i>				
Բարձր կարգ	12,933,870	-	-	12,933,870
Ստանդարտ կարգ	-	269,803	-	269,803
Ցածր	-	100,460	-	100,460
Խնդրահարույց/ժամկետանց	-	-	808,109	808,109
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	12,933,870	370,263	808,109	14,112,242
Կորուստների գծով պահուստ	(344,523)	(48,749)	(366,030)	(759,302)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	12,589,347	321,514	442,079	13,352,940
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Բարձր	3,894,523	-	-	3,894,523
Ստանդարտ	-	49,244	-	49,244
Ցածր	-	63,330	-	63,330
Խնդրահարույց/ժամկետանց	-	-	392,336	392,336
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	3,894,523	112,574	392,336	4,399,433
Կորուստների գծով պահուստ	(193,541)	(26,971)	(201,016)	(421,528)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	3,700,982	85,603	191,320	3,977,905
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Բարձր կարգ	4,708,370	-	-	4,708,370
Ստանդարտ կարգ	-	125,333	-	125,333
Ստանդարտից ցածր	-	61,823	-	61,823
Խնդրահարույց/ժամկետանց	-	-	257,541	257,541
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	4,708,370	187,156	257,541	5,153,067
Կորուստների գծով պահուստ	(84,497)	(18,176)	(100,801)	(203,474)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	4,623,873	168,980	156,740	4,949,593

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

հազ. ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2024թ.

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ներքին վարկանիշներ				
<i>Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
Ստանդարտ	1,619,259	-	-	
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,619,259	-	-	
Կորուստների գծով պահուստ	(471)	-	-	
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	1,618,788	-	-	
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Ստանդարտ կարգ	58,805	-	-	
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	58,805	-	-	
Կորուստների գծով պահուստ	-	-	-	
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	58,805	-	-	

հազ. ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2023թ.

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ներքին վարկանիշներ				
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>				
Բարձր	556,236	-	-	556,236
Ստանդարտ	325,472	-	-	325,472
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	881,708	-	-	881,708
Կորուստների գծով պահուստ	(5)	-	-	(5)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	881,703	-	-	881,703
<i>Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>				
Ստանդարտ	3,569,775	-	-	3,569,775
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	3,569,775	-	-	3,569,775
Կորուստների գծով պահուստ	(9,040)	-	-	(9,040)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	3,560,735	-	-	3,560,735
<i>Գյուղատնտեսական վարկեր</i>				
Բարձր կարգ	11,974,823	-	-	11,974,823
Ստանդարտ կարգ	-	225,331	-	225,331
Ցածր	-	104,888	-	104,888
Խնդրահարույց/ժամկետանց	-	-	782,011	782,011
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	11,974,823	330,219	782,011	13,087,053
Կորուստների գծով պահուստ	(251,826)	(50,795)	(448,120)	(750,741)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	11,722,997	279,424	333,891	12,336,312
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

հազ. ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2023թ.

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ներքին վարկանիշներ				
Բարձր	3,109,300	-	-	3,109,300
Ստանդարտ	-	75,810	-	75,810
Ցածր	-	55,771	-	55,771
Խնդրահարույց/ ժամկետանց	-	-	344,513	344,513
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	3,109,300	131,581	344,513	3,585,394
Կորուստների գծով պահուստ	(107,119)	(32,098)	(226,515)	(365,732)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	3,002,181	99,483	117,998	3,219,662
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Բարձր կարգ	5,218,575	-	-	5,218,575
Ստանդարտ կարգ	-	209,825	-	209,825
Ստանդարտից ցածր	-	47,536	-	47,536
Խնդրահարույց/ ժամկետանց	-	-	237,099	237,099
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	5,218,575	257,361	237,099	5,713,035
Կորուստների գծով պահուստ	(69,494)	(21,443)	(117,642)	(208,579)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	5,149,081	235,918	119,457	5,504,456
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
Ստանդարտ	124,735	-	-	124,735
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	124,735	-	-	124,735
Կորուստների գծով պահուստ	(134)	-	-	(134)
	124,601	-	-	124,601
<i>Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
Ստանդարտ	1,540,535	-	-	1,540,535
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,540,535	-	-	1,540,535
Կորուստների գծով պահուստ	(1,653)	-	-	(1,653)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	1,538,882	-	-	1,538,882
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Ստանդարտ կարգ	31,679	-	-	31,679
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	31,679	-	-	31,679
Կորուստների գծով պահուստ	-	-	-	-
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	31,679	-	-	31,679

33.1.2 Արժեզրկման գնահատում

Ստորև բերված հղումները ցույց են տալիս, թե տվյալ հաշվետվության որ ծանոթագրություններում են բացահայտվում Ընկերության՝ արժեզրկման գնահատման և չափման մոտեցումները: Այն պետք է ընթերցվի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ միասին (տե՛ս 4.4.6 ծանոթագրությունը):

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք էական է աճել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո: Գնահատում կատարելիս, Ընկերությունը օգտագործում է ֆինանսական գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում պարտազանցում տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճը որոշելիս Ընկերությունը օգտագործում է հետևյալ երեք հայտանիշները՝

- Քանակական թեստ՝ հիմնված պարտազանցման հավանականության շարժի վրա
- «Վերանայման» կարգավիճակը,
- 30 օր ժամկետանց լինելու հանգամանքը:

«Վերանայում» առաջանում է վարկային պայմանագրի վերակառուցման ժամանակ, այսինքն՝ տոկոսագումարի և մայր գումարի վճարման ժամկետների երկարաձգում վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման արդյունքում, որը տարբերվում է վարկի տրամադրման ժամանակ եղած վիճակից, և վարկառուն դիմել է Ընկերությանը վարկի վճարման ժամանակացույցի փոփոխման համար: Վարկային պայմանագրի վերանայվում է միայն այն ժամանակ, երբ Ընկերության համապատասխան ստորաբաժանումը համոզված է, որ վարկառուն կկարողանա վճարումները կատարել նոր ժամանակացույցին համապատասխան:

Պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Ընկերությունը հաշվի է առնում ապագային միտված ինչպես քանակական, այնպես էլ ապագային միտված որակական չափանիշներ:

Այնուամենայնիվ, եթե հեռանկարային տեղեկատվությունը (ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային կերպով) հասանելի չէ առանց չարդարացված ծախսերի կամ ջանքերի, Ընկերությունը օգտագործում է ժամկետանց օրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը որոշելու համար, թե արդյոք առկա է պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչման պահից հետո:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց վարկերի ու փոխատվությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է
- Ժամկետանց - 30 օրից տարբերվող Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ: 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ
- Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Պարտազանցում («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում: Գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքից, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես պարտազանցման դեպք, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:

- Փորձաշրջանում գտվող վարկեր: Գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ վերանայման պահին աշխատող կամ վերանայման պահին չաշխատող, այն վարկերի համար, որոնք գտնվում են փորձաշրջանում (առողջացման ժամանակաշրջանից հետո ընկած ժամանակաշրջան): Միաժամանակ այդ վարկերը չպետք է ունենան 30 օրից ավել ժամկետանց օր կամ քիչ հավանական վճարման որևէ չափանիշ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների չափանիշներ

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները ներկայացված են հետևյալ պարբերություններում: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց վարկերի ու փոխատվությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է
- Թղթակցային և ընթացիկ հաշիվների համար՝ 7 օր ժամկետանց 7 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- Ժամկետանց - 30 օրից տարբերվող Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն: Այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում կորպորատիվ վարկանիշը: Վարկանշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's և Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած BB մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և Ընկերությունը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ պարտազանցման վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ: 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ
- Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ
- Պարտազանցում («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում: Գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքից, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես պարտազանցման դեպք, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:

Ներդրումային արժեթղթերի չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են արժեթղթերի պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ: 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:

- Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն: Այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում երկրի (սուվերեն) վարկանիշը: Վարկանիշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's և Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած B2 մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և Ընկերությունը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ պարտազանցման վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:

Էական վատթարացման կարգավիճակից դուրս գալու չափանիշներ

Եթե առկա չէ Ընկերության կողմից պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշներից որևիցե մեկը, ապա տեղի է ունենում փուլ 2-ից անցում փուլ 1-ին, բացառությամբ վերանայված պարտքերի, որոնց համար կիրառվում է փորձաշրջան:

Պարտքային ռիսկի մակարդակներ

Ընկերությունը առանձնացնում է պարտքային ռիսկի մակարդակները տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք կանխատեսում են պարտազանցում տեղի ունենալու ռիսկը և հիմնվում են վարկային փորձված դատողության վրա: Պարտքային ռիսկի մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական (հիմնականում ժամկետանց օրերով պայմանավորված՝ ոչ ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները սահմանվում են որպես բարձր վարկանիշ ունեցող, մինչև 30 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ ստանդարտ վարկանիշ ունեցող, ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ ոչ ստանդարտ կամ ցածր և ավելի քան 90 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ չաշխատող վարկանիշ ունեցող) գործոններով, որոնք մատնանշում են պատազանցում տեղի ունենալու ռիսկը: Այս գործոնները տարբերվում են կախված ռիսկի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Խմբային կամ անհատական գնահատում

Ընկերությունը ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է անհատական կամ խմբային հիմունքներով: Ակտիվների դասերը, որտեղ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկները կատարվում են անհատական հիմունքներով, ներառում են.

- Փուլ 3-ում գտնվող անհատապես նշանակալից վարկեր՝ ֆինանսական ակտիվների դասից անկախ,
- Խոշոր և առանձնահատուկ վարկեր
- Գանձապետական, առևտրային և միջբանկային հարաբերություններ, ինչպիսիք են բանկերում պահվող միջոցները, հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը և ամորտիզացված արժեթուղթ/իրական արժեթով՝ այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքները,
- Վարկեր, որոնք դասակարգվել են որպես գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված, եթե սկզբնական վարկը ապաճանաչվել է, իսկ նոր վարկը ճանաչվել է պարտքի վերականգնավորման արդյունքում:

Ընկերությունը խմբավորում է ակտիվները, որոնց ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն հաշվարկվում անհատական հիմունքներով, ըստ համանման պարտքային ռիսկով առանձին դասերի՝ հիմնվելով վարկերի բնութագրերի վրա, ինչպես օրինակ՝

- Վարկի տեսակը (կորպորատիվ, հիփոթեքային, վարկային քարտ, սպառողական վարկ և այլն)
- Հաճախորդի տեսակը (օրինակ՝ ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձ կամ ըստ տնտեսության ճյուղի),

- Գրավի տեսակը (օրինակ՝ գույք, ստացվելիք գումարներ և այլն),
- Արժույթ
- Այլ բնորոշ հատկանիշներ:

Խմբավորում՝ ըստ համանման պարտքային ռիսկի հատկանիշների

Պարտազանցման հաշվարկի նպատակով ֆինանսական ակտիվները բաժանվում են երկու սեգմենտի՝

- Փոքր վարկեր (մինչև 500,000 ՀՀ դրամ (1,235 ԱՄՆ դոլարին համարժեք))
- Միջին և մեծ վարկեր (500,000 ՀՀ դրամից կամ 1,235 ԱՄՆ դոլարից ավել)

Վերոնշյալ սեգմենտներն արտացոլում են հաճախորդների վարկունակության գնահատման մակարդակը, ընդ որում՝ մեծ վարկեր սեգմենտի համար կիրառվում են համեմատաբար ավելի խիստ գնահատականի չափորոշիչներ: Պատմական պարտազանցման դրույքաչափը օգտագործվում է որպես խստության ցուցանիշ, այնպես որ սեգմենտների միջև պարտազանցման դրույքաչափերի տարբերությունն առավելագույնի է հասցվում:

Վարկանիշային մոդել

Ողջ հասանելի տեղեկատվությունը (ծառայությունների խմբեր, արտադրության որոշումներ և այլն) օգտագործվում են յուրաքանչյուր սեգմենտի համար ներքին վարկանիշային ցուցանիշ ստանալու համար: Այսպիսով, ստեղծվում են համանման ռիսկի հատկանիշներով խմբեր, որոնք այնուհետև օգտագործվում են սեգմենտի պարտազանցման հավանականության կորի ճշգրտման համար:

Պարտազանցման սահմանում

Ընկերությունը համարում է ֆինանսական գործիքը պարտազանցման ենթարկված, և, հետևաբար, Փուլ 3-ում դասակարգված (արժեզրկված)՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պայմանագրային վճարումները 90 օր ժամկետանց են:

Ընկերությունը միջբանկային հաշիվները համարում է պարտազանցման ենթարկված և անհապաղ գործողություններ է կատարում, երբ պահանջվող վճարումները չեն կատարվում մինչև աշխատանքային օրվա ավարտը, ինչպես նշված է անհատական պայմանագրերով:

Հաճախորդի անվճարունակության որակական գնահատման շրջանակներում Ընկերությունը նաև դիտարկում է մի շարք դեպքեր, որոնք կարող են վկայել վճարելու անհավանականության մասին: Նման դեպքերում Ընկերությունը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք այդ իրադարձությունը կարող է հանգեցնել հաճախորդի՝ պարտազանցման ենթարկված լինելուն, և, հետևաբար, գնահատվում է՝ արդյոք պետք է վարկը դասակարգել Փուլ 3-ում՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, թե արդյոք Փուլ 2-ում դասակարգումը բավարարում է: Նման իրադարձությունները ներառում են.

- դատավարություն, պարտքի հավաքագրման համար իրավական գործողությունների կատարում կամ հարկադիր կատարում,
- պարտապանի լիցենզիայի կասեցում
- վարկառուին համարվում է համավարկառու, երբ հիմնական վարկառուն պարտազանցման ենթարկված է,
- նույն վարկի բազմակի վերաձևակերպում,
- հիմնավոր մտավախություններ առաջիկայում կայուն և բավարար դրամական հոսքերի ապահովման առումով վարկառուի կարողության վերաբերյալ,
- վարկառուի վարկերի օգտագործման մակարդակը՝ վարկային լծակը, զգալիորեն ավելացել է կամ առկա են վարկային լծակի նման փոփոխության համար արդարացված սպասումներ. հաշվետու ժամանակահատվածում կապիտալը 50%-ով կրճատվել է վնասների պատճառով,
- պարտքերի ծածկման գործակիցը ցույց է տալիս, որ պարտքը կայուն չէ

- հիմնական հաճախորդի կամ վարձակալի կորուստ,
- փոխկապակցված և կարևոր հաճախորդ դիմել է սնանկ ճանաչվելու համար,
- վերաձևակերպում՝ վարկի զգալի մասի զիջմամբ (զուտ ներկա արժեքի (NPV) կորուստ),
- վարկային կազմակերպությունը կամ կոնսորցիումի ղեկավարը փոխառուի նկատմամբ սկսում է սնանկության/անվճարունակության վարույթ

Վերանայված և փոփոխված վարկեր

Ընկերությունը երբեմն զիջումներ կամ փոփոխություններ է կատարում վարկի սկզբնական պայմաններում՝ արձագանքելով վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին՝ գրավը սեփականություն վերցնելու կամ այլ կերպ այն հավաքագրելու փոխարեն: Ընկերությունը համարում է վարկը վերանայված այն ժամանակ, երբ կատարում է զիջումներ կամ փոփոխություններ՝ ելնելով վարկառուի ներկա կամ ապագային առնչվող ֆինանսական դժվարություններից, և դրանք չէր կատարի, եթե վարկառուն ֆինանսապես առողջ լիներ: Ֆինանսական դժվարությունների ցուցիչներ են ֆինանսական ցուցանիշների ձախողումները կամ պարտքային ռիսկերի բաժնի կողմից բարձրացված էական մտահոգությունները: Վերանայման միջոցառումները կարող են ընդգրկել վճարման պայմանավորվածությունների երկարաձգում և վարկավորման նոր պայմանների համաձայնեցում: Պայմանների վերանայումից հետո ցանկացած արժեգրվում չափվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, որը հաշվարկվում է պայմանների փոփոխությունից առաջ: Դա Ընկերության՝ վերանայված վարկերի վերահսկման քաղաքականությունն է, ինչը կօգնի ապահովել ապագա վճարումների հավանականությունը:

Ապաճանաչման վերաբերյալ որոշումները և Փուլ 2-ի ու Փուլ 3-ի միջև դասակարգումը կատարվում է յուրաքանչյուր դեպքի համար առանձին:

Ընկերությունը «առողջացման» ժամանակաշրջան է սահմանում վերանայումից հետո ընկած 12-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է միայն վերանայված և չափատող պարտքերի համար (բացառելով արտոնյալ ժամանակահատվածը): Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վերանայումից անմիջապես հետո հնարավոր չէ որոշել ֆինանսական դժվարությունների առկայությունը՝ անհրաժեշտ է օգտագործել «առողջացման» ժամանակաշրջանը՝ որոշելու համար արդյոք պարտքն արդյունավետ է «առողջացել»: Այսպիսով, բոլոր վերանայված և չափատող պարտքերը վերանայումից հետո՝ «առողջացման» ժամանակաշրջանում, պետք է մնան 3-րդ փուլում, անկախ պարտավորության դրական դրսևորումից (ժամկետանց օրերի բացակայություն և այլն):

Ընկերությունը փորձաշրջան է համարում «առողջացման» ժամանակաշրջանից հետո ընկած 24-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է վերանայված և աշխատող պարտքերի համար: Ակտիվը՝ որպես վերանայված և աշխատող պարտքեր դասակարգվելուց հետո շարունակում է մնալ առնվազն 24-ամսյա փորձաշրջանում որպես վերանայված:

Որպեսզի վարկը չդասակարգվի վերանայված կատեգորիայում, հաճախորդը պետք է համապատասխանի բոլոր հետևյալ չափանիշներին.

- իր բոլոր պարտքերը պետք է դիտարկվեն աշխատող,
- երկու տարվա փորձաշրջանն ավարտվում է այն օրը, երբ վերանայման պայմանագիրը համարվում է աշխատող,
- փորձաշրջանի ժամկետի առնվազն կեսի ընթացքում ոչ էական համարվող մայր գումարի կամ տոկոսագումարի կանոնավոր վճարումներ,
- հաճախորդը չունի որևէ պայմանագիր, որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Եթե փոփոխությունները զգալի են, վարկը ապաճանաչվում է, ինչպես բացատրվում է 4.4.4 ծանոթագրությունում:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված են Փուլ 2-ում և Փուլ 3-ում ներառված ակտիվները, որոնք փոփոխվել են, և, հետևաբար, հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում համարվում են վերանայված՝ Ընկերության կողմից փոփոխությունների գծով կրած կորուստների հետ միասին:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՍՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Հաշվետու ժամանակաշրջանում փոփոխված ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեք	72,585	47,405
Փոփոխությունից զուտ օգուտ	(4,213)	2,701

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում Ընկերությունը փոփոխել է հաճախորդների որոշ վարկերի գծով դրամական միջոցների պայմանագրային հոսքերը: Բոլոր այդպիսի վարկերը փոխանցվել են առնվազն 2-րդ փուլ՝ հնարավոր կորուստների պահուստով, որը գնահատվում է ակնկալվող պարտքային վնասներին հավասար չափով:

Տարվա ընթացքում փոփոխված վարկերի դեպքում ամորտիզացված արժեքը վարկի փոփոխությունից անմիջապես առաջ և փոփոխության արդյունքում առաջացած շահույթում կամ վնասում ներկայացված է ստորև՝

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ամորտիզացված արժեքը մինչև փոփոխությունը	754,809	617,142
Կորուստների գծով պահուստ	(332,510)	(331,965)
Հաճախորդներին տրտրամադրված զուտ վարկեր	422,299	285,177

Վերանայված վարկեր և կանխավճարներ

Վարկերը և կանխավճարները, ընդհանուր առմամբ, վերանայվում են հաճախորդների հետ շարունակական փոխհարաբերությունների շրջանակներում, կամ վարկառուի դրության անբարենպաստ փոփոխության արդյունքում: Վերջինի դեպքում վերանայումը կարող է հանգեցնել մարման ժամկետի կամ մարման ժամանակացույցի երկարաձգման, համաձայն որի, Ընկերությունը իրապես անբարենպաստ վիճակում գտնվող վարկառուներին առաջարկում է զեղչային տոկոսադրույքներ: Արդյունքում՝ տվյալ ակտիվը շարունակում է մնալ ժամկետանց և անհատապես արժեզրկված, ընդ որում՝ տոկոսի և մայր գումարի վճարումը թույլ չի տալիս վերականգնել ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքը: Այլ դեպքերում վերանայումը կհանգեցնի նոր պայմանագրի ստորագրման, որն, ըստ էության, կդիտվի որպես նոր վարկ:

Հաճախորդների տրված վերակայված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը 1,169,709 հազ. ՀՀ դրամ է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,541,310 հազ. ՀՀ դրամ):

Միկրոֆինանսավորման ոլորտը ընդհանուր առմամբ հակված է պարտքային ռիսկի՝ հաճախորդներին տրամադրվող վարկերի և բանկային ավանդների միջոցով: Ինչ վերաբերում է հաճախորդներին տրված վարկերին, այս ռիսկը կենտրոնացած է Հայաստանի Հանրապետությունում: Այն մոնիտորինգի է ենթարկվում կանոնավորապես՝ պարտքային սահմանաչափերի և վարկունակության վերաբերյալ Ընկերության ռիսկի կառավարման քաղաքականությամբ սահմանված ուղեցույցների պահպանումն ապահովելու համար:

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն (PD)

PD-ն ներկայացնում է վարկառուի կողմից իր ֆինանսական պարտավորությունները կա՛մ առաջիկա 12 ամիսների (12mECL), կա՛մ պարտավորության գործողության ամբողջ ժամկետի (LTECL) ընթացքում չկատարելու հավանականությունը:

Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքի PD հաշվարկվում է կիրառելով ժամկետայնության կառուցվածքը 12-ամսյա PD-ի վրա: Ժամկետայնության կառուցվածքը ցույց է տալիս, թե ինչպես է փոխվում պորտֆելի պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը՝ սկզբնական ճանաչման պահից սկսած՝ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ժամկետայնության կառուցվածքը հիմնված է պատմականորեն դիտարկված տվյալների վրա և ենթադրվում է, որ նույնն է պորտֆելի և վարկային դասի խմբի բոլոր ակտիվների համար: Սա հաստատվում է պատմական վերլուծությունների հիման վրա:

Պարտազանցման հավանականությունը մոդելավորելիս օգտագործվել է վիճակագրական «գոյատևման» մեթոդը՝ կիրառելով ձախողման ցուցանիշը:

Ձախողման ցուցանիշը որոշվում է ըստ Կոքսի համամասնական ռիսկերի մոդելի, որը կիսահարաչափական (պարամետրիկ) մոդել է: Այն կովարիացիաների համար օգտագործում է ենթադրյալ պարզ ձևերը, իսկ ազատ ցուցանիշների ճշգրիտ արժեքը որոշվում է մասնակի հավանականությամբ: Ելակետային տվյալները ստացվում են հարաչափական (պարամետրիկ) մեթոդներով: Մակրոտնտեսական համընկնումը կարող է անմիջապես ներառվել վտանգի ֆունկցիայի մեջ ժամանակից կախված փոփոխականի միջոցով: Ձախողման ստացված ցուցանիշների հիման վրա որոշվում է տվյալ պահին ("PIT") պարտազանցման հավանականությունը (PD), այն է՝ սահմանային PD ցուցանիշները տվյալ ժամանակահատվածի համար:

Դիտարկման համար կիրառվել են հինգ տարվա տվյալներ:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում (LGD)

LGD-ն դեֆոլտի ժամանակ հավանական կորստի մեծությունն է:

Ընկերությունը գնահատում է LGD-ի պարամետրերը վճարումները չկատարող կոնտրագենտների նկատմամբ հայցերի վերականգնման դրույթաչափերի պատմության հիման վրա: LGD մոդելը հաշվի է առնում միայն դրամական միջոցների վերադարձը: LGD-ն հաշվարկվում է զեղչված դրամական հոսքերի հիման վրա՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքը որպես զեղչման գործակից:

Գրավով ապահովված վարկերն օգտագործում են գրավի արժեքը, այնինչ գրավով չապահովված և երաշխավորված վարկերն օգտագործում են դեֆոլտից վերականգնման դրույթաչափը:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին (EAD)

12-ամսյա և գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում EAD- ները որոշվում են ակնկալվող վճարումների հիման վրա, որը տարբերվում է ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- Պայմանագրային ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքների դեպքում դա հիմնված է փոխառուի կողմից 12 ամսվա կամ ամբողջ ժամկետի ընթացքում իրականացվելիք պայմանագրային մարումների վրա: Սա նաև ճշգրտվում է փոխառուի կողմից կատարվելիք ակնկալվող գերավճարներով: Հաշվարկի մեջ ներառվում են նաև վաղաժամկետ մարման/վերաֆինանսավորման հետ կապված ենթադրությունները:
- Վերականգնվող ֆինանսական գործիքի համար պարտազանցման տեղի ունենալու ռիսկին ենթարկվածությունը կանխորոշվում է՝ ընթացիկ մնացորդային հաշվեկշռին գումարելով «վարկի շրջանառելիության գործակիցը», ինչը հաշվի է առնում պարտազանցման տեղի ունենալու պահին մնացած սահմանաչափի ակնկալվող օգտագործումը: Այս ենթադրությունները տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի և ընթացիկ սահմանաչափերի օգտագործման՝ հիմնվելով Ընկերության պարտազանցումների վերջին տվյալների վերլուծության վրա:

Հեռանկարային տեղեկատվություն

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոտեցումը ներկայացվում է 4.4.6 ծանոթագրության գնահատումներում ու ենթադրություններում: Ամբողջականության և ճշգրտության ապահովման նպատակով Ընկերությունը օգտագործում է տեղեկատվություն երրորդ կողմի աղբյուրներից (ՀԲ, ԿԲ, ՀՀ Կառավարություն և այլն): Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցության գնահատման նպատակով Ընկերությունը որոշում է ընտրված մակրոտնտեսական գործոնների և կանխատեսված տարբեր սցենարների (բազային, լավատեսական և վատատեսական) կշիռները: Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակրոտնտեսական ճշգրտումը հաշվարկելու համար Ընկերությունը օգտագործում է ապագայամետ տեղեկատվության լայն շրջանակ՝ որպես իր մոդելների տնտեսական ներածություն, ներառյալ.

- ՀՆԱ-ի աճի իրական տեմպը

Ստորև աղյուսակում նկարագրված են տնտեսական սցենարներում ներառված հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք օգտագործվել են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2025-2029թթ. համար:

	2025թ.	2026թ.	2027թ.	2028թ.	2029թ.
ՀՆԱ անվանական աճի ելակետ ցուցանիշ, %	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50

33.1.3 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Պարտքային ռիսկի ենթարկվող ակտիվներն ամբողջությամբ տեղաբաշխված են ՀՀ տարածքում:

33.1.4 Գրավ և վարկային ապահովման այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի գումարը և տեսակը կախված են փոխառուի պարտքային ռիսկի գնահատումից: Գոյություն ունեն գրավադրման յուրաքանչյուր տեսակի ընդունելիության և գնահատման վերաբերյալ ուղեցույցեր:

Ստացված գրավի հիմնական տեսակներն են՝

- արժեթղթերի փոխառության և հակադարձ հետգնման գործարքների դեպքում՝ դրամական միջոցներ կամ արժեթղթեր,
- առևտրային վարկերի դեպքում՝ անշարժ և շարժական գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և առևտրային դեբիտորական պարտքեր, իսկ հատուկ հանգամանքներում՝ պետական երաշխիքներ,
- սպառողական վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք և այլ գրավի միջոցներ
- հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք

Ղեկավարությունը վերահսկում է գրավի շուկայական արժեքը և անհրաժեշտության դեպքում՝ ըստ հիմնական համաձայնագրի՝ պահանջում լրացուցիչ գրավ:

Վարկերից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական հաստատություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում:

Հաճախորդներին տրամադրված վարկերի գծով համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Անշարժ գույք	5,601,800	5,686,789
Ավտոմեքենա	2,122,919	2,362,343
Այլ գրավ	56,177	37,462
Թանկարժեք զարդեր և այլ ոսկյա իրեր	-	2,847
Առանց գրավ	15,883,845	14,296,041
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ (համախառն)	23,664,741	22,385,482

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին հաճախորդներին տրամադրված վարկային ռիսկ պարունակող վարկեր առկա չեն (2023թ.՝ առկա չեն), որոնց գծով պահուստ չի ձևավորվել, քանի որ գրավի զեղչված արժեքը գերազանցում է վարկի գումարը և այդ վարկերը հիմնականում ապահովված են ավտոմեքենաներով:

33.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի փոփոխության ռիսկն է՝ շուկայական պայմանների, ներառյալ արտարժույթի փոխարժեքի, տոկոսադրույքների և բաժնային գործիքների գների փոփոխության արդյունքում: Ընկերության շուկայական ռիսկերը դասակարգվում են ըստ առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է «Ռիսկի դիմաց արժեք» («VaR») մեթոդաբանության հիման վրա, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների փոխկախվածությունը: Ոչ առևտրային դիրքերը կառավարվում և վերահսկվում են այլ զգայունության վերլուծությունների միջոցով:

33.2.1 Շուկայական ռիսկ՝ ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Ընկերության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Ընկերության Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ:

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2024թ.		2023թ.	
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Տոկոսաբեր ակտիվներ				
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	3.65	-	3.7
Հաճախորդներին տրված վարկեր	34.9	20.9	30.9	23.9
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	6.4
Տոկոսաբեր պարտավորություններ				
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	12.7	7.9	13.0	7.4
Հետգնման պայմանագրեր	8.1	-	10.5	5.1
Այլ փոխառություններ	9.9	9.4	9.8	8.1

Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկն արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

դիրքերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազամվարություն է օգտագործվում դիրքերը սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և կապիտալի վրա: Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.			31 դեկտեմբերի 2023թ.		
	Արժույթի փոխարժեքի փոփոխություն, %-ով	Ազդեցու-թյունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցու-թյունը կապիտալի վրա	Արժույթի փոխարժեքի փոփոխու-թյուն, %-ով	Ազդեցու-թյունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցու-թյունը կապիտալի վրա
ԱՄՆ դոլար	+10	(149,214)	(149,214)	+10	(8,344)	(8,344)
Եվրո	+10	2,200	2,200	+10	2,308	2,308
ՌԴ ռուբլի	+10	3,854	3,854	+10	1	1

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ունի հետևյալ տեսքը.

հազ. ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	420,622	800,488	80,390	1,301,500
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	2,198,197	-	2,198,197
Հաճախորդներին տրված վարկեր	20,782,273	1,498,165	-	22,280,438
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	1,618,788	-	1,618,788
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	17,349	41,456	-	58,805
	21,220,244	6,157,094	80,390	27,457,728
<i>Պարտավորություններ</i>				
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,236,069	715,050	-	4,951,119
Հետգնման պայմանագրեր	1,597,984	-	-	1,597,984
Այլ փոխառություններ	6,868,246	6,897,897	-	13,766,143
Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություն	380,302	-	-	380,302
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	399,413	14,286	40,109	453,808
Ընդամենը	13,482,014	7,627,233	40,109	21,149,356
Զուտ դիրքը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,738,230	(1,470,139)	40,281	6,308,372

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

հազ. ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	19,700,640	7,485,609	11,781	27,198,030
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	13,585,074	7,545,970	49	21,131,093
Զուտ դիրքը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>6,115,566</u>	<u>(60,361)</u>	<u>11,732</u>	<u>6,066,937</u>

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

33.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունը չի կարողանա սահմանված ժամկետներում կատարել իր վճարային պարտավորությունները՝ բնականոն և անկանխատեսելի պայմաններում: Այդ ռիսկի զսպման նպատակով ղեկավարությունն ապահովել է ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրներ՝ ի լրումն արդեն իսկ գոյություն ունեցող բանկային ավանդների հիմնական բազայի, իրականացնում է ակտիվների կառավարում՝ հաշվի առնելով իրացվելիությունը, և ապագա դրամական հոսքերի և իրացվելիության օրական վերահսկողություն: Այդ գործընթացը ներառում է ակնկալվող դրամական միջոցների գնահատում և առաջնակարգ ապահովման միջոցի առկայություն, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորման ստացման համար:

Ընկերությունը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Ընկերության հետ մասնավորապես:

Ընկերության իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության չգեղջված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տե՛ս ծանոթագրություն 32-ը այս պարտավորությունների մարման ակնկալվող ժամկետների համար:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

հազ. ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.					
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	3,072,834	2,513,625	-	5,586,459	4,951,119
Հետգնման պայմանագրեր	1,597,984	-	-	-	1,597,984	1,597,984
Այլ փոխառու միջոցներ	400,296	2,945,831	11,731,373	534,169	15,611,669	13,766,144
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	19,740	167,343	273,983	11,250	472,316	380,302
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	114,987	338,901	-	-	453,888	453,809
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	<u>2,133,007</u>	<u>6,524,909</u>	<u>14,518,981</u>	<u>545,419</u>	<u>23,722,316</u>	<u>21,149,358</u>

հազ. ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2023թ.					
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավ.</i>						
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	1,994,551	3,416,095	-	5,410,646	4,882,551
Հետգնման պայմանագրեր	1,499,965	-	-	-	1,499,965	1,499,262
Այլ փոխառու միջոցներ	986,202	7,718,629	6,270,796	221,857	15,197,484	14,031,309
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	22,353	216,289	235,449	-	474,091	399,573
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	52,236	266,162	-	-	318,398	318,398
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	<u>2,560,756</u>	<u>10,195,631</u>	<u>9,922,340</u>	<u>221,857</u>	<u>22,900,584</u>	<u>21,131,093</u>

33.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Ընկերության ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Ընկերության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Վարչությունը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ.
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում.
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում.
- էթիկական և գործարար չափանիշներ.
- ռիսկի մեղմացում:

Ընկերության համապատասխանությունը ապահովվում է վերստուգողի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Վերստուգողի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Ընկերության ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

33.5 Կլիմայի հետ կապված ռիսկեր

Ընկերությունը և նրա հաճախորդները ապագայում կարող են բախվել կլիմայական զգալի ռիսկերի: Այս ռիսկերը ներառում են ֆինանսական կորստի սպառնալիքը և անբարենպաստ ոչ ֆինանսական ազդեցությունները, որոնք ներառում են կլիմայի փոփոխության քաղաքական, տնտեսական և բնապահպանական արձագանքները: Կլիմայական ռիսկերի հիմնական աղբյուրները սահմանվել են որպես ֆիզիկական և անցումային ռիսկեր:

Ֆիզիկական ռիսկերն առաջանում են եղանակային կտրուկ իրադարձությունների հետևանքով, ինչպիսիք են փոթորիկները, ջրհեղեղները և անտառային հրդեհները, ինչպես նաև կլիմայական պայմանների երկարաժամկետ փոփոխությունները, ինչպիսիք են կայուն բարձր ջերմաստիճանը, ջերմային ալիքները, երաշտը և ծովի մակարդակի բարձրացումը և վտանգները:

Անցումային ռիսկերը կարող են առաջանալ զրոյական արտանետումներով տնտեսության անցնելու հետևանքով, ինչպիսիք են օրենքների և կանոնակարգերի փոփոխությունները, դատավարությունները, որոնք կապված են չեզոքացման կամ հարմարվելու ծախսողման հետ, և որոշակի ապրանքների, արտադրանքների և ծառայությունների առաջարկի և պահանջարկի փոփոխությունների հետևանքով՝ կապված սպառողների վարքագծի և ներդրողների պահանջարկի փոփոխության հետ:

Այս ռիսկերը ստանում են աճող կարգավորիչ, քաղաքական և հասարակական վերահսկողություն ինչպես երկրի ներսում, այնպես էլ միջազգային մակարդակով: Թեև որոշ ֆիզիկական ռիսկեր կարող են կանխատեսելի լինել, կան զգալի անորոշություններ դրանց դրսևորման չափի և ժամանակի վերաբերյալ: Անցումային ռիսկերի առումով անորոշությունը պահպանվում է առաջիկա կարգավորող և քաղաքական փոփոխությունների, սպառողների պահանջարկի և մատակարարման շղթաների փոփոխությունների հետ կապված:

34. Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորությունների համեմատություն

Ընկերության պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐԿԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.				
	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	Հետգն- ման պայմա- նագրեր	Այլ փոխառու միջոցներ	Վարձակա- լության գծով պարտավո- րություններ	Ընդամենը պարտավորու- թյուններ ֆինանսավորման գործունեությունից
Հաշվեկշռային արժեքը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	3,308,513	199,329	12,505,104	578,768	16,591,714
Թողարկումից մուտքեր	1,994,915	5,308,216	13,436,317	14,265	20,753,713
Մարում	(484,365)	(4,010,714)	(12,062,377)	(255,841)	(16,813,297)
Արտարժույթի փոխարկում	63,488	2,431	150,859	-	216,778
Այլ	-	-	1,406	62,381	63,787
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	4,882,551	1,499,262	14,031,309	399,573	20,812,695
Թողարկումից մուտքեր	1,960,469	7,515,063	34,768,486	364,671	44,608,689
Մարում	(1,877,242)	(7,400,629)	(34,962,991)	(140,455)	(44,381,317)
Արտարժույթի փոխարկում	(14,659)	(15,712)	(64,419)	-	(94,790)
Այլ	-	-	(6,241)	(243,487)	(249,728)
Հաշվեկշռային արժեքը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	4,951,119	1,597,984	13,766,144	380,302	20,695,549

«Այլ» տողում ներառված են նոր ձևավորված վարձակալության գծով պարտավորությունները և անկանխիկ շարժում հանդիսացող վարձակալության վերանայումները: Այն նաև ներառում է թողարկված պարտքային արժեթղթերի, հետգնման պայմանագրերի, այլ փոխառու միջոցների և վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով հաշվեգրված, բայց դեռևս չվճարված տոկոսները: Ընկերությունը դասակարգում է վճարված տոկոսները որպես դրամական միջոցների հոսքեր՝ ստացված գործառնական գործունեությունից:

35. Կապիտալի համարժեքություն

Ընկերությունն ակտիվորեն կառավարում է կապիտալը իր գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու նպատակով: Ընկերության գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվների միջոցով:

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են՝ ապահովել Ընկերության կապիտալի համարժեքությունը վերահսկողի կողմից սահմանված պահանջներին, և Ընկերության կայուն վարկային վարկանիշի և ուժեղ կապիտալի ցուցանիշների պահպանումը՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու նպատակով:

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Ընկերությունը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 10%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է այլ պահուստները:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2024թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ
(հազ. ՀՀ դրամ)

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

հազ. ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Հիմնական կապիտալ	6,460,509	6,050,695
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	21,956,830	21,758,479
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	29.4%	27.8%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությունը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվել է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 1,000,000 հազ. դրամ՝ արտարժույթի առթ ու վաճառք իրականացնող վարկային կազմակերպությունների համար